

Содржина на предметните програми

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ПРВА ГОДИНА, ПРВ СЕМЕСТАР**

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 1

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето 1			
2.	Код	301-MJ1			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба да стекнат општи и теоретски знаења: од областа на лингвистиката, за историскиот развој на македонскиот јазик, за македонскиот стандарден јазик на фонетско-фонолошко ниво и од аспект на правописот и на правоорот, за неговата структура и начин на функционирање, што на студентите ќе им овозможи свесно и одговорно да се однесуваат кон дидактичкиот говор заснован врз почитување на стандардната норма на македонскиот јазик; да ја развиваат и да ја негуваат културата на усното и на писменото изразување и творење; да го развиваат стилот на пишување и на говорење во секојдневната и во јавната комуникација.				
11.	Содржина на предметната програма: Јазикот како систем за општење; јазикот и говорот; говорот и писмото; класификацијата на јазиците; историски развој на македонскиот јазик; усвојување на основните теориски знаења од областа на фонетиката и на фонологијата на македонскиот стандарден јазик (глас, фонема, буква; гласовен систем и гласовни промени; акцент и акцентски целисти); правопис и правоорот на македонскиот јазик.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови: Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода		80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис:редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: да има потпис и освоени најмалку 16 бода од активностите.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Маленко, Б., Бандиловска, Е.	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 1	Арс ламина	2021
		2.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик	ИМЈ „Крсте Мисирков“/ Култура	2017
		3.	Конески, К.	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Спасов, Љ., Савицка, И.	Фонологија на современиот македонски стандарден јазик	Детска радост	1997
		2.	Бојковска, С., Минова-Гуркова, Л.,Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	1997
	3.	Конески, Б.	ГраMATика на македонскиот литературен јазик	Детска радост	1999	

Реден број на прилогот: 2

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Албански јазик со култура на изразувањето 1			
2.	Код	301-AJ1			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентите треба: да стекнат теоретски знаења од областа на лингвистиката; да стекнат општи знаења за историскиот развој на албанскиот јазик; да стекнат теоретски знаења за албанскиот стандарден јазик (на сите јазични нивоа); да стекнат знаења за структурата и функционирањето на стандардниот албански јазик, коишто на студентите ќе им овозможат свесно и одговорно да се однесуваат кон дидактичкиот говор кој, пред сè, ја почитува стандардната норма на албанскиот јазик; да ја развиваат и да ја негуваат културата на усното и на писменото изразување; да го развиваат стилот на пишување и говорење во секојдневното и во јавното комуницирање; да градат норми за туѓото говорење и да ги усвојуваат формите на усното и на писменото изразување и творење.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Општа лингвистика: Поим за комуникација и за комуникациски акт; Видови комуникација; Местото на вербалната комуникација меѓу другите видови комуникации; Фактори на вербалната комуникација (испраќач, примач, медиум, код, порака); Читањето во светлината на теоријата на информацијата и видови читање; Модели за комуникација; Односот наставник-ученик во вербалната комуникација; Невербална комуникација (кинетика, проксемика и паралингвистика); Невербалната комуникација како придружна на вербалната (со посебен осврт на паралингвистичките средства: интонација, ритам, темпо, пауза на речта); Јазикот како систем од знаци во меѓучовечкото општење; Јазична структура; Лингвистиката и другите науки; Јазикот и говорот; Говорот и писмото; Класификација на јазиците (со вклучување на албанскиот јазик); Краток преглед на историскиот развој на албанскиот јазик.</p> <p>Структура на албанскиот стандарден јазик: <i>Фонетика и фонологија:</i> Поим за фонема, за глас и за буква; Поделба на гласовите; Говорен апарат; Гласовен систем; Гласовни промени; Акцент; Правопис и правоговор. <i>Морфологија:</i> Поим за морфема и видови морфемии; Зборобразување; морфолошка класификација на зборовите и нивните граматички категории.</p>				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бода	

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода			
	17.3.	Активност и учество	20 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Студентот добива потпис ако има минимум 3 пати неоправдано отсуство. На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активноста и учество и од семинарска работа.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кадриу, В.	Албански јазик со култура на изразувањето 1	Албас	2012
		2.	Агалиу, Ф. и др.	Граматика на албанскиот јазик 1	АНА & ИЈЛ	1995
		3.	Хамити, А.	Фонетика и фонологија на албанскиот стандарден јазик	Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“ Скопје	2011
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мемушај, Р.	Увод во лингвистика (некои делови)	Дитуриа	2002
		2.	Челику, М. и др.	Практична граматика на албанскиот јазик	Тоена	1998
		3.	Рака, Ф.	Историја на албанскиот литературен јазик	Бленди	1997

Реден број на прилогот: 3

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Турски јазик со култура на изразувањето 1			
2.	Код	301-ТЈ1			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р ХулијаСкука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целите на наставата по предметот Турски јазик со култура на изразувањето 1 е студентите да стекнат теоретски знаења за турскиот јазик како средство за комуникација и основа на писменоста како и практични знаења од јазичната норма. Изучувајќи ги единиците на сите нивоа на јазичниот систем и односите помеѓу нив, студентите ќе можат на адекватен начин своите знаења да ги пренесат и на своите идни ученици. Изучувајќи ја структурата на јазикот, студентите ќе го разберат системскиот карактер на турскиот јазик, ќе разберат како е можно со помош на определен број на фонеме да се пренесат сите информации, да се создава литература со научна и со уметничка вредност.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>ФОНЕТИКА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Комуникација; - Класификација на јазиците; - Раслојување на турскиот јазик; - Јазикот како систем за сигнификација; - Разни форми на изразувањето (исполнувањето) на јазикот – разните јазични системи; - Фонетика. <p>II. МОРФОЛОГИЈА</p> <p>Зборовите и видови зборови:</p> <p>Именки: Определбата на именките како зборовна група; Поделба на именките; Граматички категории кај именките: број и деklinација кај именките; Функции на именките во реченицата; Форми за обраќање на именките.</p> <p>Придавки: Определба на придавките како зборовна група; Класификација на придавките според содржината и функцијата;</p> <p>Заменки: Лични заменки; определба, граматички категории (лице, број); Функцијата на заменките во реченицата; Показни заменки; Употребата на показните заменки; Неопределени заменки.</p> <p>Глаголи: Определба на глаголите како зборовна група; Морфемска структура на глаголите; Класификација на глаголите; Безлични глаголи; Граматички категории кај глаголите; Граматичката категорија вид и граматичката категорија време кај глаголите (временски форми кај глаголите); Конјугацијата (I, II, III) кај глаголите; Индикативност кај глаголите, конјуктив; Кондиционал, опатив, незасисатив, императив, инфинитив, партицип, герундиум, помошни глаголи и др.</p> <p>Прилози: Определба на прилозите како зборовна група; Класификација на прилозите според значењето; Граматичка категорија степен кај прилозите; Функција на прилозите во реченицата.</p> <p>Предлози: Определба на предлозите како зборовна група; Функција на предлозите во реченицата.</p> <p>Сврзници: Поделба и употреба.</p> <p>Извици: Определба на извиците како зборовна група и употреба.</p>				
12.	Методи на учење: предавање, вежби, дискусии, консултации, семинарски работи, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			

14.	Распределба на расположивото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и на вежби. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 20 бода од семинарска работа, активност и учество.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Muharrem ERGİN	TürkDilBilgisi	Boğaziçi Yayınları	2019
		2.	Necati DEMİR	Türkçe Dil Bilgisi	Altınordu Yayınları	2022
	3.	Tahsin BANGUOĞLU	Türkçenin Grameri	Türk Dil Kurumu Yayınları	2015	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Sedat BALYEMEZ	Dil Bilgisi Üzerine Açıklamalar	Pegem Akademi Yayıncılık	2021
		2.	Haydar EDİSKUN	Yeni Türk Dil Bilgisi	Remzi Kitabevi	2017
3.	Şerif AKTAŞ, Osman GÜNDÜZ	Türkçe Yazılı ve Sözlü Anlatım	Akçağ Yayınları	2021		

Реден број на прилогот: 4

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето 1 (за припадниците на заедниците)			
2.	Код	ЗО1-МЈ1з			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	2
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандилоvsка			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба да стекнат општи теориски знаења од областа на лингвистиката; да се запознаат со структурата и со начинот на функционирање на македонскиот стандарден јазик на фонетско-фонолошко ниво и во однос на правописната и на правоговорната стандардна јазична норма; да стекнат знаења од културата на изразувањето за да можат правилно да пишуваат и да се изразуваат на македонски стандарден јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Усвојување на основните поими од фонетско-фонолошкиот систем на современиот македонски јазик (глас и фонема, поделба на гласовите и гласовни промени, акцент и акцентирање) и на правилата што се однесуваат на македонскиот правопис и правоговор.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	60 часа			
14.	Распределба на расположливото време	30 часа наставни активности 30 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава		15 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		15 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи		15 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода		80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 16 бода од активностите.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Маленко, Б., Бандиловска, Е.	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 1	Арс ламина	2021
		2.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик	ИМЈ „Крсте Мисирков“/Култура	2017
		3.	Конески, К.	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Бојковска, С., Минова-Ѓуркова, Л.,Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	1997
		2.				
	3.					

Реден број на прилогот: 5

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Социологија на образованието			
2.	Код	301 CO			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5 кредити
8.	Наставник	проф. д-р Емиљ Сулејмани проф. д-р Душка Матевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаење за општа социологија и социологијата на образованието; да се развива критичкото мислење кај нив, и да се оспособат за примена и користење на социолошки знаења во решавање на одделни практични проблеми во воспитно-образовната дејност.				
11.	Содржина на предметната програма: Развојот на социологијата како наука; дефиниции, методи и теории на социологијата; предмет и развојот на социологијата на образованието; социологија на образованието и други сродни науки; функции на образованието; основни теориско-методолошки ориентации во социологијата на образованието; општеството, образованието, училиштето и универзитетот како општествени институции; социолошкиот поим на социјализацијата и етапите на социјализацијата; концепцијата за (не)еднаквост на образовните шанси; образованието и социјалната нееднаквост; образованието и социјалната стратификација, курикулумот во образованието и „скриениот“ курикулум; влијанието на глобализацијата и социјалните промени во образованието; промените во системот на образованието; односот на образованието со другите подсистеми во општеството; влијанието на религијата во образованието; образованието и културата; мултикултурализмот и образованието; демократизација на образованието; етиката и образованието, естетиката и образованието.				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби) и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	35 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 поени Тест 1 (прв дел) до 35 поени (мин. 18) Тест 2 (втор дел) до 35 поени (мин. 18) или устен испит	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација:		20 поени	

		писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество			10 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Редовност на предавањата и вежбите и реализација на сите задолженија.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски, албански		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Sulejmani, E.	Sociologija e arsimit	Fakulteti pedagogjik Shkup	2016
		2.	Жоглев, З.	Социологија на образованието	Педагошки факултет Битола	2002
		3.	Ivkovič, M.	Sociologija obrazovanja I tom	Filozofski fakultet Niš	2002
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број		Наслов	Издавач	Година
		1.	Ivanović, S.	Sociologija obrazovanja (izbor radova)	Učiteljski fakultet Beograd	2005
		2.	Sulejmani, S.	Nocione sociologjike	Interdiskont	1998
3.		Haralambos, M.	Uvod u sociologiju	Globus	2004	

Реден број на прилогот: 6

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Општа педагогија			
2.	Код	301 ОПЕ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Розалина Попова-Коскарова проф. д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат научни знаења, но и даградатставови и вредностиод доменот на општата педагогија како основа за изучување на останатите педагошки дисциплини и да се оспособат стекнатите знаења да ги применат во извршувањето на својата идна професија – одделенски наставник.				
11.	Содржинанапредметнатапрограма: Педагогија – нејзиниот предмет на проучување и научното определување на педагогијата; Функции и задачи на педагошката наука; Систем и содржина на педагошките дисциплини; Педагогијата во системот на науките; Педагогијата и инклузивното образование. Развојот на педагошката мисла; Воспитанието и образованието низ историските епохи; Основни педагошки категории и поими; Фактори за развојот на личноста (биолошки, средински, активноста на личноста); Детерминантите за развојот на современата педагошка наука; Воспитно-образовната цел; Подрачја на педагошко дејствување во процесот на развој на личноста (интелектуален аспект, работно-технички, физичко-здравствен, морален, естетски и емоционален); Општи карактеристики на воспитно-образовниот (училиштен) систем, Системот на образованието во РС Македонија; Странски, европски воспитно-образовни системи; Критиката на школскиот систем во светски рамки и појавата на алтернативни училишта; Мултикултурно-интеркултурно воспитание.				
12.	Методи на учење: интерактивни методи:разговор, дискусија,дебати, презентации (усни, писмени), студии на случај, демонстрација, критички осврти, компарација, текст-анализа (анализа, синтеза, евалуација).				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	60 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часа	
17.	Начин на оценување усмено или писмено				
	17.1.	Тестови	2 (теста/колоквиуми) најмногу до70 бода заедно		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	Најмногу до 20 бода		
	17.3.	Активност и учество	Најмногу до 10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	

		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За редовните студенти: редовност на предавањата и доколку не се положат колоквиумите, се оди на завршен испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Попова-Коскарова, Р.	Вовед во педагогијата	Ка Ел ЕсСолариспринт
		2019			
	2.	Xheladin, M.	Pedagogjia e përgjithshme	Logs-A	
	2004				
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	
	Година				
	1.	Попова-Коскарова, Р.	Општа педагогија	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје	
	2011				
2.	Musa Kraja	Pedagogjia	Mileniumiiri		
2006					
3.	Атанасоска, Т. Петрова Ѓорѓева, Е.	Општа педагогија	Педагошки факултет во Битола		
2008					

Реден број на прилогот: 7

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Психологија на личноста			
2.	Код	301 ПСЛ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Осознавање на основните поими на психологијата на личноста и на разликите меѓу научните и ненаучните концепти за личноста, формирање на позитивен став за различностите и специфичностите на личноста на секој поединец.				
11.	Содржина на предметната програма: Предмет на психологијата на личноста, методи и техники; Поим за личност; Структура на личноста – црти, темперамент, карактер, волја; Динамика на личноста – мотивација и мотиви, фрустрации и конфликти, реакции на фрустрации и конфликти; Фактори за развојот на личноста; Теории на личноста – Фројдова психоаналитичка теорија; Типологии на личноста; Базични психолошки процеси и функции – осети и перцепции, учење, помнење и заборавање, емоции, мислење; Основи на социјалната психологија – ставови, предрасуди, вредности, конформизам, групна динамика; Поим и нарушувања на психичкото здравје – неврози, психози, психопатии, ментална хигиена.				
12.	Методи на учење: предавања, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	1 – мин.18 макс.35 бода 2 – мин.18 макс.35 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство на настава, најмалку по 18 бода на секој од двата предвидени теста.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или анонимна евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Рот, Н. & Радоњиќ, С.	Психологија	Просветно дело	1980
		2.	Керамичиева, Р.	Психологија во образованието и воспитанието	Просветно дело	1996
		3.	Rot, N.	Psihologija ličnosti	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	1994
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Hrnjica, S.	Opšta psihologija sa psihologijom ličnosti	Naučna knjiga komerc	2000
		2.	Kreč, D. & Kračfild, R.	Elementi psihologije	Obod	1976
	3.	Childs, D.	Psychology and the Teacher	Continuum	2004	

Реден број на прилогот: 8

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја			
2.	Код	ЗО1 И			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Бобан Петровски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Досегашните познавања за минатото да се вклучат во добивањето нови и продлабочени сознанија за историјата и за цивилизацијата на Европа и светот од раната антика до нашето современе за појасно разбирање и критички став кон денешницата и очекувањата во блиска иднина.				
11.	Содржина на предметната програма: Најраните Речни цивилизации, Хелада и хеленската култура, Стариот Рим и римската цивилизација, балкански држави во антиката и средниот век, Големите миграции, ВизантискатаИмперија vs ЗападнотоЦарство, Крстоносно движење, Големите географски откритија, Хуманизмот и ренесансна Европа, Османлиската држава и култура, Индустриската револуција и подемот на Европа, империјализмот и Првата светска војна, Европа и Балканот меѓу двете светски војни, Светот во Втората светска војна, повоениот период и ерата на Студената војна, Падот на комунизмот во Југоисточна Европа и новото лице на Европа.				
12.	Методи на учење: примена на компаративен и аналитички пристап на предавања, вежби, самостојна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	40 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	35 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	минимум 36 (18 + 18) бода максимум 70 (35+35) бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	15 бода		
	17.3.	Активност и учество	15 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно и активно присуство на наставата и комплетирање на зададените обврски.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Машкин, Н.	Историја на Стариот Рим	Зумпрес
		2.	Ациевски, К., Петровски, Б.	Историја на Европа во раниот среден век	Де Гама
		3.	Black, J.	Word History	Perragon Inc.
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Hobsbaum, E.	Doba extrema (Istorija kratkog dvadesetog veka, 1914-1991)	Dereta
		2.	Инлацик, X.	Османлиската империја	Слово
	3.	Boardman, J. and Hamond, N.G.L. (eds.)	The Expansion of Greek World (The Cambridge Ancient History)	Cambridge Univ. Press (Cambridge Histories online)	

Реден број на прилогот: 9

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Спорт и здравје			
2.	Код	301 С3			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно –институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	2
8.	Наставник	доц. д-р Славица Новачевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот Спорт и здравје е студентите да се стекнат со усвојување нови и усовршување на старите моторни знаења и вештини, подобрување на моторните, морфолошките и функционалните способности сè со цел унапредување на здравјето, задоволување на потребата за движење, оспособување на студентот за рационално, содржајно и целисходно користење на слободното време, како и подобрување на квалитетот на животот во младоста, во зрелата возраст и во староста. Стекнување знаења за структурата, правилата и принципите на тренажниот процес и на специфичностите на тренажната активност.				
11.	Содржина на предметната програма: А. Програма – основна редовна програма–кошарака, одбојка, ракомет, мал фудбал, развој на моторните способности, танцови фитнес-програми (аеробик, степ-аеробик, пилатес и сл.). Б. Програма –изборна настава (самофинансирање)–пливање, скијање, планинарење, логорување, велосипедизам, ролање, фитнес, тенис, лизгање на мраз. В. Програма за студентите со посебни потреби (физички активности во зависност од дијагнозата на студентот). Г. Програма – спортски натпревари (факултетски и универзитетски спортски натпревари). Д. Воннаставни спортски активности				
12.	Методи на учење: предавање, презентации, дискусија, демонстрации, практични вежби (аналитички, синтетички, комплексен), методна работа, лабораториски метод и метод на практични активности; индивидуално, фронтално, групно.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	30 часа			
14.	Распределба на расположливото време	2 часа наставни активности 28 часа за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	2 часа	
		15.2.	Практични вежби	22 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Моторни тестови	4 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	2 часа	
		16.3.	Домашно учење	0 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Моторни тестови		20 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект		20 бода	
	17.3.	Активности (приказ на иновативни вежби)		20 бода	
	17.4	Завршен испит		40 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно посетување на наставата.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература: Попис на литературата во договор со предметниот наставник и библиотеката на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје.					
	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.				
		2.				
		3.				
	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.				
		2.				
	3.					

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ПРВА ГОДИНА, ПРВ СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 10

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Религиски системи			
2.	Код	ИО1 РС			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3 кредити
8.	Наставник	проф. д-р Емиљ Сулејмани проф. д-р Душка Матевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со развојот на религиите и да стекнат знаење за религиските системи; да се развие критичко мислење кај нив и да се оспособат за примена и користење на религиските знаења во решавање на одделни практични и теоретски проблеми во воспитно-образовната дејност.				
11.	Содржина на предметната програма: Суштина, елементи, дефиниции и историски форми на религијата; народни религии; универзални религии; поделба на универзалните религии; елементи и основни карактеристики на религиите; елементите на етиката во религиските системи; функциите на универзалните религии; погледите кон човековата природа; процесите на секуларизацијата; местото, улогата и значењето на религијата во современиот свет; компарации меѓу универзалните религии; релациите на религијата со образованието; есхатологија и сотерологија; толерантност меѓу религиите – екуменистичко движење.				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби) и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода Тест 1 (прв дел) до 35 бода (мин. 18) Тест 2 (втор дел) до 35 бода (мин. 18) или устен испит		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	

		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност на наставата и реализација на тековните задолженија.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите.				
Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Sulejmani, E.	Sociologija e sistemeve religjioze botërore	Printing-GraficShkup	2007
		2.	Матевска, Д.	Религиски системи	www.ukim.edu.mk/e-izdanija/PEDF/Religiskisistemi	2021
		3.	Тимоски, В.	Образованието и религијата	Феникс	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Нов Лајонов прирачник: Религии во светот	Младинска книга	2009
		2.	Елијаде, М.	Историја на верувањата и религиските идеи I, II и III том	Табернакул	2005
		3.	Meredith, B., McGuire	Religjioni konteksti shoqëror	LOGOS	2007

Реден број на прилогот: 11

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Библиотекарство			
2.	Код	ИО1 Б			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва годин/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Сузана Котовчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - студентите да се мотивираат за библиотечно образование; - студентите да планираат, да организираат, да реализираат и да евалуираат облици на образование за библиотечно работење; - да се оспособат студентите за практикување вештини за избор на демократски облици на образование; - избор и практикување на концептите за библиотечно работење; - способност за селекција, избор и адаптација на знаењето; - оспособеност за изработка на индивидуални курикулуми за библиотечно образование; - оспособеност на студентите за евалуација на сопственото и образованието на другите. 				
11.	Содржина на предметната програма: Библиотекарството на нашите простори; Видови библиотеки (национални, јавни, високошколски, училишни и специјализирани); Библиотечни цели (културни, образовни и информативни); Претпоставки за успешно работење на секоја библиотека (простор, кадар, опрема, материјал, корисници); Критериуми за набавка на библиотечен материјал; Општо запознавање со техничката и стручната обработка на библиотечниот материјал.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, презентации, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности и др.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	Прв тест – мин. 18 мак. 35 бода Втор тест – мин. 18 мак. 35 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 х до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно посетување на наставата и на вежбите.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Котовчевска, С.	Библиотекарство (електронско издание)	Приватно издание	2021
		2.	Питер, К.	Управување со изворите на информациите во библиотеките	Нампрес	2009
		3.	Група автори	Unapredivanje biblioteckih usluga za osobe s invaliditetom	Norodna biblioteka Srbije	2009
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Dardulo, A.	Zastita I ckonzervacija knjiga	Clio	2006
		2.	Miler Zoel I Miler Zan-Luj	Menadzment biblioteka	Clio	2006
3.						

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ПРВА ГОДИНА, ВТОР СЕМЕСТАР**

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 12

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Математика 1			
2.	Код	ЗО2-М1			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разбирање на улогата на математиката во современиот живот и во воспитно-образовниот процес; - Изградба на позитивен однос кон математиката и доживување на математиката како креативна, корисна и занимлива дејност; - Развој на синтетичко, аналитичко, креативно и критичко мислење; - Примена на индуктивното и дедуктивното заклучување; - Познавање и разбирање на фундаменталните математички идеи и поими на коишто се засновува математичкото образование во основното образование; - Познавање и разликување различни форми на репрезентации на математичките објекти и ситуации и разбирање на врските меѓу различните видови репрезентации; - Познавање и разбирање на поимите множества, релации и пресликувања и нивно користење за решавање математички задачи и проблеми сместени во секојдневен контекст; - Познавање и разбирање на поимот броен систем, позиционен броен систем и месна вредност на цифрата и нивно користење за решавање математички задачи и проблеми сместени во секојдневен контекст; - Примена на основните аритметички операции со природни, цели, рационални броеви како дробки и децимални броеви во решавање математички задачи и проблеми сместени во секојдневен контекст; - Познавање и разбирање на основните поими од теоријата на броеви и нивна примена во решавање математички задачи и проблеми сместени во секојдневен контекст; - Математичко моделирање на едноставни практични проблеми и ситуации со процена на соодветноста на моделите и интерпретирање на математички модели во реален контекст; - Постапување проблеми и формулирање на текстуални задачи (проблеми) во термини на математичкиот јазик односно јазикот на алгебрата (пропорции, равенки, неравенки и системи на равенки) и користење различни стратегии за нивно решавање; - Поставење проценка за точноста на решението на проблемот и залагање за квалитет; - Продлабочено разбирање на резултатите од учењето, целите, содржините, поимите и стандардите за оценување по математика во деветгодишното основно образование со нагласок на првите два периоди (од 1. до 6. одд.). 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Математичко размислување и заклучување: индуктивно заклучување, дедуктивно заклучување, искази, стратегии за решавање задачи; 2. Множества и функции: множества, операции со множества, функции и релации; 3. Природни броеви: бројни системи, декадниот броен систем, операции со природните броеви и нивни својства, проценка и заокружување на резултатите од операциите со природни броеви; 4. Теорија на броеви: делители, деливост, прости и сложени броеви, заеднички делители и содржатели, НЗД и НЗС; 5. Цели броеви: множеството на цели броеви, операции со целите броеви и нивни својства, различни репрезентации на целите броеви; 6. Рационалните броеви како дробки: рационални броеви, операции со рационалните броеви, и нивни својства, проценка на резултатите од операциите со рационални броеви; 				

	<p>7. Децимален запис на броевите, проценти и реални броеви: децимален запис на броевите, операции со децималните броеви, проценка и заокружување на резултатите од операциите со децимални броеви, пропорции, правопрпорционална и обратнопропорционална зависност, проценти, проценка и заокружување на проценти, множествата на рационални, ирационални и реални броеви;</p> <p>8. Елементарна алгебра: јазикот на алгебрата, алгебарски израз, равенка, равенство и решение на равенки, линеарна равенка со една непозната, линеарна функција, квадратна равенка со една непозната, квадратна функција, систем од две линеарни равенки со две непознати, неравенка, неравенство и решение на неравенки, решавање на текстуални задачи што се сведуваат на равенка или систем равенки.</p>					
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, учење по пат на решавање проблеми, учење со користење ИКТ, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 наставни часа 75 часа за други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	90 бода (2 писмени теста по 30 бода и завршен испит 30 бода)			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	0 бода			
	17.3.	Активност и учество	10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: редовност и активно учество во наставата (освоени најмалку 5 бода од активност и учество). Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50 % од бодовите за секој од двата писмени теста.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски англиски (прозорец на мобилност)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јакимовиќ, С.	Математика 1	Педагошки факултет, УКИМ	2023
2.	Различни автори	Избрани поглавја од учебници/е-	Министерство за образование и	2007-		

				учебници по математика за деветгодишното основно образование	наука на РС Македонија	
	3.	Работни групи		Наставни програми по математика за I-V одделение; Национални стандарди за оценување на постигнувањата на учениците на крајот од основното образование; Концепција за основното образование	Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука на РС Македонија	2021-
22.2.	Дополнителна литература					
	Реден број	Автор		Наслов	Издавач	Година
	1.	Ковачев, Д., Трајков, И.		Математика за педагошки факултети	НИП „Студентски збор“	1995
	2.	Различни автори		Избрани поглавја од прирачници за наставници за реализација на наставата по математика во деветгодишното основно образование	Биро за развој на образованието	2007-
	3.	Групи автори		Избрани поглавја од Есенска математичка школа (предавања за учениците од IV, V, VI, VII, VIII и XI одделение)	Сојуз на математичари на Македонија	2020-
	4.			<i>Нумерус</i> , математичко списание за учениците од основното образование	Сојуз на математичари на Македонија	Последните 3 години

Реден број на прилогот: 13

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на природата				
2.	Код	302 ОП				
3.	Студиска програма	Одделенска настава				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р Аднан Ќахил				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - стекнување знаења за основните принципи од природните процеси; - запознавање со одредени карактеристики и функцијата на клетките, ткивата, органите и органските системи кај растенијата, животните и човекот; - запознавање со одредени природни појави кои значително влијаат врз квалитетот на животната средина; - оспособување за натамошно проширување на знаењата од подрачјето на природните науки. 					
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Постанок на животот 2. Клетката како основна организациона единица на животот 3. Автотрофни организми 4. Хетеротрофни организми 5. Основни еколошки параметри и влијанието на човекот врз нив 6. Човекот и неговото здравје. Нарушувања, начини на превентива и препораки за полесно лечење 7. Воздухот и неговите својства. Загадување и заштита 8. Водата и нејзиното значење. Загадување и заштита 9. Основна градба и функции на почвата. Загадување и заштита 10. Горива и греене 11. Бои и светлина 12. Основни карактеристики на природните појави 					
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, учење по пат на решавање проблеми, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	

	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: редовно следење на наставата со најмногу две отсуства. Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50% од бодовите за секој од колоквиумите или изработена семинарска работа.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ѓорѓоски, И.	Основи на природата (авторизирана скрипта за студентите на ПФ)	Приватно издание	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ѓорѓоски, И.	Основи на биологијата (авторизирана скрипта)	Приватно издание	2006
		2.	Alberts, B., Bray, D., Johnson, A., Lewis, J., Raff, M., Roberts, K., Walter, P.	Essential Cell Biology, An Introduction to the Molecular Biology of the Cell	Garland Publishing Inc	2005
	3.		Учебници по природните науки за основно образование			

Реден број на прилогот: 14

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на филозофијата			
2.	Код	302 ОФ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Камџијаш			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да ги сознае принципите на мислење, да има увид во основните идеи на човештвото и нивниот развој низ епохите, да се здобие со алатки за преиспитување и обмислување, да стекнат способност за самостојно донесување судови и заклучоци. Да се оспособи за критичко размислување, да ги користи аналитичкиот и синтетичкиот метод, да развие творечки дух – преку запознавање со: основните филозофски категории; изворите и проблемите на филозофијата од нејзиното настанување до денес, како и нејзиното влијание во општиот, цивилизациски контекст, формирањето на погледот на светот и во образовно-воспитниот процес.				
11.	Содржина на предметната програма: Предмет на филозофијата; Гранки на филозофијата; Античка филозофија; Средновековна филозофија; Филозофија на новиот век: Филозофија на ренесансата; Рационализам и емпиризам; Француски просветители; Германски класичен идеализам; Современи филозофии.				
12.	Методи на учење: интерактивен теориски, заеднички проекти, самостојни задачи.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (анализа на филозофски текстови и книги), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	Завршен устен испит максимум 50 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	30 бода		
	17.3.	Активност и учество	20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Присуство на предавањата, прочитана книга од областа (семинарска работа).				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мухиќ, Ф.	Смислата и доблеста	Киро Дандаро	2007
		2.	Јосифовски, Ј.	Филозофија	Просветно дело	2002
	3.	Платон	Гозба или за љубовта, Федар или за убавината	Култура	1979	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Платон	Одбраната Сократова, Критон и Фајдон	Македонска книга	1983
		2.	Аристотел	Метафизика	Култура	1981
3.	Фром, Е.	Уметноста на љубовта	Ѓурѓа	2002		

Реден број на прилогот: 15

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Развојна психологија			
2.	Код	302 РПС			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат научни знаења за основните карактеристики на психичкиот развој и на развојните специфичности на психичкиот живот во периодот на раното и средното детство.				
11.	Содржина на предметната програма: Проблеми и дилеми на развојната психологија, општи законитости на развојот, методи на развојната психологија; Преднатален развој – зигот, ембрион, фетус, средината и преднаталниот развој, тератогени фактори; Новороденче – организиранооднесување, рефлекс, активности на новороденчето; Моторен развој – постуларен развој, развој на локомоција, прехензија, созревањето и искуството како фактори на моторниот развој; Развој на мислењето – теорија на умствениот развој на Пијаже, структура, функција и развојни фази во мисловните процеси, образовни импликации, Развој на говорот – компоненти на говорот, теории на развојот на говорот, фази во развојот на говорот, билингвалност; Емоционален и социјален развој – ран емоционален развој, експресија на емоциите, редослед во јавувањето и социјализација на емоциите, емоционално и социјално врзување; Развој на поимот за себе – самосознавање, самопроценување, самоконтрола; Морален развој – теорија на моралниот развој на Пијаже, просоцијално однесување.				
12.	Методи на учење: предавања, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		1 – мин.18 макс.35 бода 2 – мин.18 макс.35 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство на настава, најмалку по 18 бода на секој од двата предвидени теста.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Николоска, М.	Развојна психологија – детство	Приватно издание	2002
		2.	Smiljanić, V.	Razvojna psihologija	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	1999
	3.	Shaffer, D.R. & Kipp, K.	Developmental Psychology	Wadsworth (Cengage Learning)	2010	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Berk, L.	Dječja razvojna psihologija	Naklada Slap	2015
		2.	Donaldson, M.	Umdeteta	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	1982

Реден број на прилогот: 16

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка комуникација			
2.	Код	302 ПК			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска проф. д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења од областа на педагошката комуникација; да се стекнат со комуникациски вештини во наставната дејност; да ги усвојат принципите, формите и методите на интерактивното комуницирање, да усвојат современи стратегии за интерактивно комуникациско решавање на дилемите и проблемите во наставната практика и да развијат умешност за детектирање и хуманизирање на комуникациските проблеми кај учениците; да развијат (само)критичко мислење; да развијат способност и умешност за примена на знаењата во воспитно-образовната практика.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим, значење и карактеристики на комуникацијата; Општеството, комуникацијата и педагогијата; Комуникацијата во воспитно-образовниот простор; Педагошки вредности на комуникацијата; Основни комуникациски поими; Компоненти и процеси на комуникацијата; Пораката како воспитно средство; Типови педагошка комуникација. Интерперсоналната/интерактивната комуникација како педагошки и развоен процес; Вербална и невербална комуникација; Комуникацијата и различностите; Асертивна комуникација; Комуникацијата како микропедагошки феномен; Функции на комуникацијата меѓу наставникот и детето/ученикот; Комуникациски фидбек; Активно слушање. Тимското работење; Форми на комуникацијата во воспитно-образовниот процес; Комуникациски техники на учење и воспитно-образовно дејствување; Дебатирање во воспитно-образовните процеси; Комуникациските воспитни техники во функција на позитивна дисциплина во училиштето (индукција, атрибуција, „трет метод“, позитивни очекувања, емпатија, самопроектија и сл.); Реституција– воспитна техника; Фактори за успешна педагошка комуникација; Интеркултурна комуникација; Комуникацијата и инклузивноста; Ненасилна комуникација; Наставникот, комуникацијата и менаџирањето на воспитно-образовниот процес; Комуникацијата во функција на социоемоционалното учење. Вреднување и евалуација на остварената педагошка комуникација; Комуникацијата како алатка за следење на развојот на детето/ученикот; Метакомуникацијата во и вон воспитно-образовниот процес; Мотивацијата и комуникацијата во воспитанието и образованието. Деловна комуникација во и вон воспитно-образовниот процес; Комуникациски бонтон; Основи за успешен јавен настап; Педагошки ефекти од мас-медиумската комуникација; Комуникациски конфор; Барии во комуникацијата; Фактори за развој на комуникациските вештини кај децата/учениците.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив	150 часа			

	фонд на време					
14.	Распределба на расположливото време		75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава		60 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи		25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи		35 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			Максимум 70 бода – завршен испит (или два теста по максимум 35 бода)	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			До 20 бода	
	17.3.	Активност и учество			До 15 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност и активност на предавања и вежби реализација на проектни, семинарски и други самостојни и организирани активности во и вон непосредната настава.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Котева-Мојсовска, Т.	Општа и педагошка комуникологија – учебник со практикум	Приватно издание	2016
		2.	Bratanić, M.	Mikropedagogija (interakcisko-komunikaciski aspekt odgoja)	Školska knjiga	1990
		3.	Murati, Xh.	Komunikologjia pedagogjike	Çabej	2000
	4.	Garcia, S.	Positive Discipline from Toddler to Teenager	Amazon	2019	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Chelsom, G.D.	Restitucija– Preobrazba školske discipline	Alinea	1994
2.	Мирасчиева,	Комуникацијата меѓу наставникот и ученикот во	Педагошки	2005		

			С.	основното училиште	факултет „Гоце Делчев“ Штип	
		3.	Sean, N.	Neverbalna komunikacija u razredu	Educa	1994
		4.	Brajša, P.	Pedagoška komunikologija	Školske novine	1993
		5.	Shehu, F.	Social and communicational-interactive competencies of teachers and students in education, Proceedings of International Scientific Conference– Conditions and perspectives	UGD, Shtip	2015

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ПРВА ГОДИНА, ВТОР СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 17

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Лексикологија со фразеологија (македонски јазик)			
2.	Код	ИО2 ЛФ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со значењето на зборовите и лексичките односи меѓу зборовите, лексиката и различните видови лексика, речничкото богатство на македонскиот јазик; да ги дефинираат зборовите на формално-логично рамниште, имајќи го предвид развојот на содржината/поимот за зборот кај учениците; да станат свесни за потребата од ширење на лексичкиот фонд и да го сфатат како организиран потсистем на јазикот; да се запознаат со фразеологијата на македонскиот јазик како наука што ги проучува зборовните состави како посебни јазични единици; да ја сфатат јазичната креација на фразеологизмите и нивната примена, во литературните текстови и во секојдневниот говор.				
11.	Содржина на предметната програма: Лексикологија: поим и предмет на проучување, збор и видови значење на зборовите, лексички односи меѓу зборовите, лексика и поделба на лексиката; речничкиот состав на македонскиот јазик, речник и видови речници. Фразеологија: поим и предмет на проучување; поделба и значење на фразеологизмите, фразеолошки речници.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода		80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)

		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис:редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: да има потпис и освоени најмалку 16 бода од активностите.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бандиловска, Е.	Лексички погледи за јазикот	Авторката	2020
		2.	Бандиловска-Ралповска, Е.	Парадигматските односи кај описните придавки во македонскиот јазик	Ри-графика	2016
	3.	Велковска, С.	Македонска фразеологија со мал фразеолошки речник	Култура	2008	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Толковен речник на македонскиот јазик	ИМЈ „Крсте Мисирков“	2003-2014
		2.	Драгићевиќ, Р.	Лексикологија српскогјезика	Завод за уџбенике	2007
3.						

Реден број на прилогот: 18

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Лексикологија со фразеологија (албански јазик)			
2.	Код	ИО2 ЛФ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оваа настава треба да придонесе студентите: да ги сфатат богатството и значењето на зборовите како граѓа на јазикот и како знаци со чија помош вршме непречена комуникација; да им помогне да дефинираат зборови на формално-логично рамниште, а притоа да го имаат предвид и развојот на содржината/поимот за зборот кај учениците; да станаат свесни за потребите за ширење на лексичкиот фонд и него да го сфатат како организиран потсистем на јазикот. Исто така, студентите треба да ја запознаат и фразеологијата на албанскиот јазик како нејзина специфичност – како наука што ги проучува зборовните состави како јазични единици; да ја сфатат јазичната креација на фразеологизмот и да ја применуваат, особено при работата на литературни текстови.				
11.	Содржина на предметната програма: Лексикологија: Поим и предмет на лексикологијата; Поим за зборот; Речничкиот состав на албанскиот јазик; Класификација на лексиката по одредени критериуми; Лексикографија и видови речници на албански јазик; Дијалектната лексика како начин на збогатување на современиот јазик. Фразеологија: Поим и предмет на фразеологијата како наука; Класификација на фразеологизмите; Фразеолошки речници на албанскиот јазик.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски, семинари, тимска работа)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода		
	17.3.	Активност и учество	20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Студентот добива потпис ако има минимум 3 пати неоправдано отсуство. На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активноста и учество и од семинарска работа.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Томаи, Ј.	Лексикологија на албанскиот јазик	Тоена	1999
		2.	Томаи, Ј.	Лексиката од дијалектите и наречјата на албанскиот јазик	АНА & ИЈЛ	2001
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Томаи, Ј. и др.	Речник на албанскиот јазик	АНА& ИЈЛ	2006
		2.	Томаи, Ј.	Фразеолошки речник на албанскиот јазик	Наука	1999
3.						

Реден број на прилогот: 19

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Лексикологија со фразеологија (турски јазик)			
2.	Код	ИО2 ЛФ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р ХулијаСкука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со значењето на зборовите и лексичките односи меѓу зборовите, лексиката и различните видови лексика, речничкото богатство на туркиот јазик; да ги дефинираат зборовите на формално-логично рамниште, имајќи го предвид развојот на содржината/поимот за зборот кај учениците; да станат свесни за потребата од ширење на лексичкиот фонд и да го сфатат како организиран потсистем на јазикот; да се запознаат со фразеологијата на туркиот јазик како наука што ги проучува зборовните состави како посебни јазични единици; да ја сфатат јазичната креација на фразеологизмите и нивната примена, во литературните текстови и во секојдневниот говор.				
11.	Содржина на предметната програма: Лексикологија: поим и предмет на проучување, збор и видови значење на зборовите, лексички односи меѓу зборовите, лексика и поделба на лексиката; речничкиот состав на туркиот јазик, речник и видови речници. Фразеологија: поим и предмет на проучување; поделба и значење на фразеологизмите, фразеолошки речници.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода		80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис:редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: да има потпис и освоени најмалку 16 бода од активностите.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Yılmaz, Engin	SözlükBilimiÜzerineAraştırmalar	PegemAkademi	2017
		2.	Aktaş Türkmen, Şöhret	Türkçede Deyimler	AkçağYayımları	2021
		3.	Arvas, SelcenYüksel	Deyimlerve Hikayeleri	Carpe Diem Kitap	2019
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Akkuş, Mücahit	Atasözleri ve Deyimler Üzerine İncelemeler	AkçağYayımları	2020
		2.	Aksoy, ÖmerAsım	Atasözleri ve Deyimler Üzerine İncelemeler	İnkılapYayımları	2019
	3.	Kuşçu, Ülkü	Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü	Altın Kitaplar	2020	

Реден број на прилогот: 20

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на медиумската писменост			
2.	Код	ИО2 ОМП			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно –институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	доц. д-р Весна Хорватовиќ проф. д-р Љуљзим Адеми			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентите да стекнат основни знаења за поимот, историскиот развој,природата, функцијата и целите на медиумите и медиумската писменост; да стекнат вештини за пристап до информации (печатени и електронски), употреба на текстови, алатки и технологии во професионалниот и приватниот живот; да стекнат и да ги унапредат вештините за критичко размислување, анализа и оценување на информациите од медиумската сфера; да стекнат знаења за препознавање можни штетни влијанија од медиумите и начините на справување со нив; да се оспособат за оформување пораки во професионалната сфера со етичко постапување и нивна креативна употреба; да се запознаат со целите и задачите на темата/образовното подрачје – Медиумската писменост и медиумската култура од наставните програми по македонски/албански/турски јазик по одделенска настава (од I до V одделение); да се запознаат со поврзаноста на националните стандарди и компетенциите опфатени со подрачјата: Јазична писменост, Дигитална писменост, Личен и социјален развој и Општество и демократска култура од наставните програми по македонски/албански /турски јазик по одделенска настава (од I до V одделение), кои се однесуваат на медиумската писменост и медиумската култура; да се запознаат со современите образовни технологии и интеграцијата на медиумската писменост во наставата.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Традиционалните и современите масовни медиуми– појава, функција, развој, влијание и етика во медиумите; Масовната комуникација имокта на медиумите; Јазикот на медиумите; Препознавање на стереотипи и предрасуди во медиумската средина и нивно деконструирање; Нејзиното височество – рекламата! Поим, функција, видовимедиумска писменост; Основни компетенции за медиумската писменост; Клучни прашања при анализа и креирање на медиумска информација; Вест – видови и структура на веста; Социјални медиуми – позитивни и негативни страни; Конструирана реалност vs. „реална“ реалност; Актуелните трендови и нивното влијание врз работата со медиумите; Новите професии во европското медиумско опкружување;Ризици и безбедноста на децата од одделенска настава во дигиталното опкружување; Медиумската писменост и медиумскатакултура воодделенската настава во основните училишта; Поврзаноста на националните стандарди со компетенциите од подрачјата: Јазична писменост, Дигитална писменост, Личен и социјален развој и Општество и демократска култура од наставните програми по македонски/албански/турски јазик по одделенска настава (од I до V одделение), кои се однесуваат на медиумската писменост и медиумската култура; Современи методи на реализација на содржини од медиумската писменост (учење засновано на истражување и проекти, текстуална анализа, контекстуална анализа, превод, симулација, продукција на едноставни медиумски пораки); Интеграција на медиумската писменост со останатите подрачја од одделенската настава; Примената на медиумите (радио, телевизија, филм) за наставни цели; Дали секогаш книгата е подобра од филмот?</p>				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, консултации, е-учење,практично-апликативни активности.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Присуство од 70 % на предавања и вежби.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Renee Hobbs	Media Literacy in action	Rowman&Littlefield Lanham * Boulder *
		2.	CyndyScheibe Faith Rogow	The teacher`s guide to media literacy (Critical thinking in a multimedia world)	Corwin USA
		3.	Јањиќ, С.	Прирачник за обучувачи од областа на медиумската и информациската писменост	Македонски институт за медиуми Прирачник за обучувачи од областа на медиумската и информациската писменост
		4.	Lindita AliuTahiri	Bazat e komunikimit masiv	Autori
		5.	Bardhyl Musai Jonila Godole Tidita Abdurrahmani	Edukimi mediatik	ISHM
6.	Grup autorësh	Doracak për arsimtarët Përparimi mësimor mediatik në lëndën e gjuhës amtare	MIM		

			(për arsimin fillor dhe të mesëm)		
22.2.	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	David Buckingham	Media education Literacy, learning and contemporary culture	Polity Press UK	2009
	2.	Група автори	Прирачник за наставници за изучување на медиумската писменост во наставата по мајчин јазик	Македонски институт за медиуми Прирачник за наставници за изучување на медиумската писменост во наставата по мајчин јазик	2010
	3.	Биро за развој на образованието	Наставни програми по македонски јазик од 1. до 5. одделение	Министерство за образование и наука	
	4.	Erlis Çela	Roli i medias sociale në zhvillimin e medias tradicionale në Shqipëri	Disertacion i doktoraturës	2015
	5.	Grup autorësh	Manual për gazetarët: Media dhe fëmijët	ISHM	2019
	6.	Teuta Zymeri	Udhëtimi nëpër internet	MASHT	2017

Реден број на прилогот: 21

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Психологија на интелигенцијата и умствените способности			
2.	Код	ИО2 ПИУС			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да ги прошират познавањата од областа на природата, структурата и практичните манифестации на интелигенцијата, со цел подобро разбирање на индивидуалните разлики во интелектуалното функционирање и нивните општествени аспекти.				
11.	Содржина на предметната програма: Развоен наспроти психометриски пристап кон структурата на интелигенцијата; Историја на проучувањето на интелигенцијата; Традиционални и современи теории за структурата на умствените способности; Меѓурасни и меѓуетнички разлики во интелигенцијата; Социјална интелигенција; Емоционална интелигенција; Интелигенцијата и возраста; Интелигенцијата и успехот; Интелигенцијата и креативноста; Интелигенцијата, здравјето и долговечноста; Интелигенцијата и личноста.				
12.	Методи на учење: предавања, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	5 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	1 – мин.18 макс.35 бода 2 – мин.18 макс.35 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство на настава, најмалку по 18 бода на секој од двата предвидени теста.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Zarevski, P.	Struktura i priroda inteligencije	NakladaSlap	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Gardner, H., Kornhaber, M., Wake, W.	Inteligencija. Različita gledišta	Naklada Slap	1999
2.		Goleman, D.	Emocionalna inteligencija	Geopoetika	2005	

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ВТОРА ГОДИНА, ТРЕТ СЕМЕСТАР

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 22

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Литература за деца			
2.	Код	303 ЛД			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Виолета Мартиновска проф. д-р Лулзим Алиу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување знаења од теоријата на литературата и од литературата за деца, анализа на значајни автори и дела за деца од светската и од македонската/албанската литература за деца, да се профилираат за наставна примена на стекнатите знаења од областа на литературата за деца во одделенскиот образовен процес, да се оспособат за аналитички разработки на литературното творештво.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски поими од теоријата на литературата; книжевно-историски правци, движења; значајни автори и дела од светската и домашната литература за деца, предметот на литературата за деца, одбрани аспекти од теоријата на литературата со акцент на литературата за деца; појава и развој на литературата за деца (развојни текови на светската, европската, јужнословенската, македонската/албанската литература за деца; видови, родови и жанрови на литературата за деца; народната литература низ призмата на литературата за деца; современата литература за деца; други книжевни текстови како книжевен опус за деца и аналитичка обработка на најзначајни (автори и дела) претставници на европската, јужнословенската, балканската и македонската/албанската литература; воспитните и сознаниите можности и потенцијали на литературата за деца.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, презентации, дебати, работилници, групна работа, истражувачки активности, самостојна работа и др.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација:	20 бода		

		писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество				
		10 бода				
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Реализирани тематски задачи.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мартиновска, В.	Литература за деца – Практикум	Авторско издание	2021
		2.	Денкова, Ј.	Книжевност за деца	Филолошки факултет, Штип	2011
		3.	Китанов, Б., Марјановиќ, В.	Литература за деца и млади	Педагошки факултет „Гоце Делчев“, Штип	2007
		4.	Sadiku, N.	Letërsia për fëmijë (pjesa I: Teoria)	Vavilon	2002
	22.2.	5.	Sopaj, N.	Letërsia për fëmijë	Филолошки факултет „Блаже Конески“ / Академски печат	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Цацков, Д.	Литература за деца и млади	Просветен работник	1982
2.		Денкова, Ј.	Фантастиката во македонската книжевност за деца и млади	Муза	2021	
3.		Младеноски, Р.	Теорија на книжевноста	Филолошки факултет, Штип	2018	
	4.	Солар, М.	Теорија книжевноста	Школска книга	1977	
	5.	Bishqemi, A.	Histori e letërsisë shqiptare për fëmijë e të rinj	Dy Lindjedhe Dy Perëndime	2008	

Реден број на прилогот: 23

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Дидактика I			
2.	Код	303 Д1			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со дидактичките категории, да стекнат знаења од областа на дидактиката; да ги создаат релевантните аспекти на современата настава; да се оспособат за конструктивна примена на стекнатите знаења во воспитно-образовната практика. Кај студентите да се развиваат критичко мислење и способност за решавање на проблеми од едукативна природа; да се оспособат за следење, прифаќање и поттикнување на иновациите во образованието; да се оспособат за самообразование.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим за дидактика; Основни дидактички поими; Појава и развој на дидактиката; Поврзаноста на дидактиката со другите науки и научни дисциплини; Поимна и суштинска определба на наставата; Процесот на создавање во наставата; Фактори во современата настава; Цели и задачи на наставата; Класификација и видови настава; Индивидуализирана настава; Проблемска настава; Тимска настава; Програмирана настава; Егземплярна настава; Додатна, дополнителна и продолжителна настава; Дидактички принципи; Методологија на дидактичките истражувања.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебатни дискусии, работилници, истражувачки активности.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	60 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	35 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода (максимум)		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода (максимум)		
	17.3.	Активност и учество	10 бода (максимум)		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис – редовност и активност на предавања и на вежби. Услов за полагање – положен испит по Општа педагогија.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите.				
Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Вилотијевиќ, М.	Дидактика 1 (одабрана поглавља)	Научна књига и Учителски факултет, Београд	2007
		2.	Никодиновска- Банчотовска, С.	Дидактика 1 (интерна скрипта)	Приватно издание	2015
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marzano, R.J.isurad.	Nastavne strategije	Educa	2006
		2.	Муци, Д., Рејнолдс, Д.	Ефективна настава. Докази и практика	Арс ламина	2017
		3.	Никодиновска- Банчотовска, С.	Професионалните компетенции на наставниците	Академски печат	2008
4.		Попоски, К.	Програмирање на воспитно-образовниот процес	Педагошки завод на Македонија	2000	
	5.	Трнавац, Н. и Борђевиќ, Ј.	Педагогија – Дидактика (одабрана поглавља)	Научна КМД	2013	

Реден број на прилогот: 24

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Инклузијата во воспитно-образовниот процес			
2.	Код	ЗОЗ ИВОП			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Симона Палчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Стекнување знаење и разбирање на поимот инклузија во воспитно-образовниот процес. - Развивање вештини за преземање соодветни активности за обезбедување пристап, учество и успех на сите деца во воспитно-образовниот процес. - Градење ставови дека одговорност на наставникот е да обезбеди целосна поддршка за развој на потенцијалот на секој ученик. - Развивање способности за идентификација на приоритетните потреби кај учениците и поддршка за развивање автономност во учењето. - Развивање вештини за препознавање и за почитување на индивидуалните разлики кај учениците и промовирање позитивна клима за прифаќање на разликите. - Развивање знаења и вештини за примена на стратегии за поддршка на учењето кај сите ученици. - Развивање вештини за создавање стимулативна средина за учење и индивидуализирани пристапи за учење за сите ученици. - Стекнување знаења и вештини за индивидуална и групна работа со учениците, поттикнување на интелектуалниот и социоемоционалниот развој на учениците. - Развој на знаења и вештини за диференцијација на содржини, процесот на учење и материјалите за учење, со цел учениците да се вклучат и да ги задоволат нивните различни потреби. - Развој на знаења и вештини за изработка, примена и следење на индивидуалните образовни планови (ИОП и модифицирана програма). - Развој на знаења и вештини за формативно и сумативно оценување за поддршка на учењето. - Способност за следење, опсервација и проценка на учениците, нивното знаење, нивните потенцијали, силните страни, вештините и ресурсите за поддршка. - Развој на вештини за давање совети/повратни информации и насоки на родителите за работа со ученици кои се соочуваат со тешкотии во учењето. - Развој на вештини за комуникација, кооперативно учење и тимска работа со цел создавање инклузивна клима во училиштето. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поим и значење на инклузијата - Водечки принципи во инклузивното образование - Улогата на наставникот во креирањето инклузивен воспитно-образовен процес 				

	<ul style="list-style-type: none"> - Препознавање и идентификација на приоритетните потреби кај учениците - Планирање и реализација на воспитно-образовната работа во инклузивната училишница - Диференцијација на содржини и материјали за учење - Следење, опсервација и проценка на учениците - Структура на индивидуалниот образовен план (ИОП и модифицирана програма) - Приспособување на целите, методите и содржините во наставата кон различното темпо на учење и напредување на учениците - Стратегии за поддршка на учењето на секој ученик - Насоки за спроведување на учечко-поучувачки активности и обезбедување учество на сите ученици - Создавање инклузивна средина за учење - Комуникација со семејството и со учениците - Соработка и принципи на комуникација со членовите на училишниот инклузивен тим - Различни стратегии за вреднување на постигнувањата кај учениците 			
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби), индивидуална работа, самостојна работа, дебати, презентации, симулации, критички осврти и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа		
14.	Распределба на расположливиот о време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи	35 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70 бода Тест 1 (прв дел) до 35 бода (мин. 18) или устен испит Тест 2 (втор дел) до 35 бода (мин. 18) или устен испит	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода	
	17.3.	Активност и учество	10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност на предавања, вежби и реализација на сите задолженија.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература			

		Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Тасевска, А., Мицковска, Г.	Поддршка на ученици со потешкотии во учењето	Биро за развоја на образованието	2017	
	2.	Каровска Ристовска, А., Чичевска - Јованова, Н., Рашиќ-Цаневска, О., Станојковска- Трајковска, Н.	Прирачник за наставници и училишни тимови	Фондација за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“	2021	
	3.	Давчевска, М., Панова Саздова, Ж.	Активности за јазично и математичко описменување на ученици со попреченост (адаптирани активности од прирачниците „Чекор по чекор до јазична писменост“ и „Математика низ игра“)	Фондација за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“	2018	
	4.	Холенвегер, Ј.	Прирачник за наставници Активности за поддршка на сите ученици во училиште и училница	УНИЦЕФ	2018	
	5.	Бошковска, Р., Ивановска, М., Мицковска, Г., Мојаноска, В., Панкова, Д., Петровиќ, Е., Пешевска Митановска, А., Трпевска, С., Чонтева, Ж.	Инклузивно училиште Водич за работа на училишниот инклузивен тим	Биро за развој на образованието	2018	
	6.		Концепција на инклузивно образование	Министерство за образование и наука	2020	
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Хасипи, З., Ајрулаи, А., Трпевска, С., Самарциска-Панова, Љ., Чонтева Ж.	Актуелната состојба на инклузија на децата со посебни образовни состојби во основното образование во Република Северна Македонија	Биро за развоја на образованието	2018	
	2.	Абазовиќ, Ј.	Игром до инклузија Приручник за наставнике основних школа	УНИЦЕФ ИНФОХАУС	2015	

		3.	Ристевска, М.	Инклузивна педагогија	Педагошки факултет, Битола	2017
--	--	----	------------------	-----------------------	-------------------------------	------

Реден број на прилогот: 25

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка психологија			
2.	Код	303 ППС			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со научните сознанија од областа на психологијата во областа на воспитанието и образованието и да се оспособат за нивна примена во училиштата за основно образование.				
11.	Содржина на предметната програма: Предмет, задачи и методи на педагошката психологија; Учење и подучување; Видови учење; Напредувањето во текот на учењето; Трансфер во учењето, природа на трансферот; Фактори на учењето; Психолошки услови на успешното учење; Моделирање на процесот на учењето; Образовна група; Личносни особини на наставникот; Личносни особини на учениците и учењето; Методи на учење; Мотивацијата и учењето; Способности за учење; Поим за интелигенција и умствени способности; Мерење на интелигенцијата, коефициент на интелигенција; Развој на интелигенцијата во текот на животот; Влијание на генетското наследство и средината врз интелигенцијата; Дистрибуција на интелигенцијата во популациски рамки; Меѓуполови разлики во интелигенцијата; Интелигенцијата и учењето; Психолошките проблеми на испитувањето и оценувањето; Докимолошки наоди за објективноста на оценувањето; Тестови на знаење и нивната примена во наставата.				
12.	Методи на учење: предавања, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		1 – мин.18 макс.35 бода 2 – мин.18 макс.35 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство на настава, најмалку по 18 бода на секој од двата предвидени теста.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Đorđević, D.	Pedagoška psihologija	Dečje novine	1994
		2.	Петроска-Бешка, В.	Оценување со тестови на знаење	Филозофски факултет, Скопје	2007
		3.	Zarevski, P.	Struktura i priroda inteligencije	Naklada Slap	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Andrilović, V., Čudina, M.	Psihologija učenja i nastave	Školska knjiga	1988
		2.	Gardner, H., Kornhaber, M., Wake, W.	Inteligencija. Različita gledišta	Naklada Slap	1999
		3.	Grgin, T.	Edukacijska psihologija	Naklada Slap	2004
4.		Woolfolk, A.	Educational Psychology	Allyn & Bacon	2006	

Реден број на прилогот: 26

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Хигиена			
2.	Код	303 X			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Глигорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Целинапредметната програма (компетенции): Преку предметот Хигиена студентите треба да стекнат знаење за: - Биолошките законитости, појавите и промените, - Здравјето и факторите што влијаат врз него, - Факторите што обезбедуваат нормален раст и развој, - Неправилностите што се одразуваат врз нормалниот развој на учениците, - Правилната исхрана на учениците, - Постоењето оптимални услови за изведување на воспитно-образовниот процес.				
11.	Содржина на предметната програма: - Здравје и фактори што влијаат врз здравјето, - Систематски прегледи, - Карактеристики на раст и развој на децата, - Правилна исхрана, - Најчести заразни и незаразни болести кај децата, - Унапредување на здравјето на децата, - Хигиена на воспитно-образовните установи.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	0 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода (два теста по 35 бода)		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство на предавања и на вежби.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Глигорова, Б.	Хигиена	Борографика	2015
		2.	Глигорова, Б.	Хигиена	Борографика	2021
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Murati, M.	Higiena (botini I)	Vavilon	1997
		2.	Murati, M.	Higiena (botini II)	Vatra	1997
	3.	Stikova, E., Murati, M., Piperkoska, B.	Хигиена	Педагошки факултет, Скопје	2003	

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ВТОРА ГОДИНА, ТРЕТ СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 27

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Комуникација со култура на јазичното изразување (албански јазик)			
2.	Код	ИОЗ ККЈИ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба: да се запознаат со основните поими од областа на комуникацијата и на културата на изразувањето (дефиниција, видови, значење), да разликуваат и да применуваат различни видови комуникација во различни говорни ситуации, да ја препознаваат и да ја практикуваат стандарднојазичната форма на комуникација, да се оспособат правилно да општат и критички да се однесуваат кон својот и кон туѓиот говор.				
11.	Содржина на предметната програма: Комуникација: поим, видови, елементи, значење; комуникацијата како процес на општење и размена на информации – учесници, форми, нивоа, функции, вештини и техники. Култура на изразувањето: поим, значење и основни карактеристики; јазични и војазични елементи на културата на изразувањето; карактеристики, елементи и значење на култивираниот говор; култура на слушање; јазичната и говорната компетенција во наставата; јазично-стилски вежби.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода		
	17.3.	Активност и учество	20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Студентот добива потпис ако има минимум 3 пати неоправдано отсуство. На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активноста и учество и од семинарска работа.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Груевски, Т.	Култура на говорот	Студиориум
	2.	Шипка, М.	Култура говора	Прометеј	
	3.	Janićijević, J.	Komunikacija i kultura: sa uvodom u semiotička istraživanja	Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića	
	2011				
	2008				
	2006				
22.2.	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	
	Година				
	1.	Цветановиќ, Вл.	Основе културе говора и реторике	Тору	
	2.	Lloshi, Xh.	Stilistika dhe pragmatika	Тоена	
3.	Hamiti, A.	Kultura e gjuhëspërtëgjithë	Сак-стил		
2001					
1999					
2018					

Реден број на прилогот: 28

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Комбинаторика со елементи на веројатност			
2.	Код	ИОЗ КЕВ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Слаѓана Јакович			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Разбирање на улогата на теоријата на веројатност во современиот живот и во воспитно-образовниот процес; - Познавање и разбирање на основните поими од областа на комбинаториката и веројатноста; - Познавање и разликување различни форми на репрезентации на математичките објекти и ситуации и разбирање на врските меѓу различните видови репрезентации; - Математичко моделирање на едноставни практични проблеми и ситуации со процена на моделите и интерпретирање на математички модели во реален контекст; - Поставување проблеми и формулирање комбинаторни задачи и едноставни проблеми од областа на веројатноста од секојдневен контекст во термини на математичкиот јазик и користење различни стратегии за нивно решавање; - Правење проценка за точноста на решението на задачата и залагање за квалитет. - Продлабочено разбирање на резултатите од учењето, целите, содржините и стандардите за оценување од областа Работа со податоци во деветгодишното основно образование; - Конструкција и анализа на проблеми од областа Работа со податоци, користење стратегии за нивно решавање и процена на целите постигнати со нивно решавање.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Краток преглед на историјата (настанокот и развојот) на Теоријата на веројатност и нејзината улога во современиот свет. 2. Основни поими од комбинаториката (комбинации, варијации и пермутации) и нивна примена во решавање едноставни задачи за деца и ученици. 3. Вовед во Теоријата на веројатност и нејзина примена во решавање едноставни задачи за деца и ученици.				
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, учење по пат на решавање проблеми, учење со користење ИКТ, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови	30 бода			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	60 бода (самостојни задачи)			
	17.3.	Активност и учество	10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовност и активно учество во наставата (освоени најмалку 5 бода од активност и учество). Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50 % од бодовите за индивидуалната работа (самостојните задачи).				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски англиски (прозорец на мобилност)				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Различни автори	Избрани поглавја од учебници по математика за основното образование	Министерство за образование и наука на РС Македонија	2007-
	2.	Хаџи-Велкова Санева, К., Атанасова, С., Бучковска, А.	Избрани поглавја од Збирка решени задачи по веројатност	УКИМ, Факултет за електротехника и информациски технологии	2016	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Димовски, Д.	Практикум по елементарна математика (избрани поглавја)	Просветно дело	1993
		2.	Тренчевски, К., Малчески, Р., Димовски, Д.	Занимлива математика (избрани поглавја)	МММ	1994
		3.	Групи автори	Избрани поглавја од <i>Есенска математичка школа</i> (предавања за учениците од IV, V, VI, VII, VIII и XI одделение)	Сојуз на математичари на Македонија	2020-
4.		<i>Нумерус</i> , математичко списание за учениците од основното образование	Сојуз на математичари на Македонија	Последни 3 години		

Реден број на прилогот:29

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Етика			
2.	Код	ИОЗ ЕТ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Камџијаш			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да ги осознае големите човечки вредности како предуслов за создавање сопствена хиерархија на вредности и морални норми, да стекне увид во основите на оваа основнадисциплина и во нејзиното значење за изградбата на етички поглед кон светот, да се упати во методите на етиката и во разработката на најзначајните етички прашања и пристапи, да се запознае со најзначајните размисли во човечката историја за вредноста и целта на животот и за моралот воопшто, да се упати во најновите етички истражувања и настојувања, особено во полето на педагошката етика во воспитниот процес.				
11.	Содржина на предметната програма: Етиката како наука; основните човечки вредности (аксиологија); засновање на етичките норми (автономна хетерономна етика); структура на моралот; поим и образување карактер, практична етика; етиката на наставничката професија; социјална етика; професионална етика; етиката и природата, големите етичари низ историјата и денес.				
12.	Методи на учење: интерактивна теорија, заеднички проекти, самостојни задачи.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	5 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	Завршен устен испит, најмногу 50 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	30 бода		
	17.3.	Активност и учество	20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност на часовите и презентација на вредносниот систем на еден етичар или симулација на час во кој се пренесува една од човечките вредности на ученици од основното образование.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Темков, К.	Етика	Епоха
		2.	Темков, К.	Етика за млади	Просветно дело
		3.	Аристотел	Никомахова етика	Три
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Пек, С.	Патот по кој поретко се оди	Наша култура
		2.	Сенека	За гневот	Магор
	3.	Расел, Б.	Освојување на среќата	Макавеј	

Реден број на прилогот: 30

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Мултикултурно образование			
2.	Код	ИОЗ МУО			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно –институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Емиљ Сулејмани доц. д-р Симона Палчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): -Стекнувања знаења, вештини и компетенции за мултикултурното образование и усвојување на мултикултурниот пристап во образованието; - Раазвивање интеркултурни компетенции на студентите; - Стекнување вештини за примена на интеркултурниот пристап во извршување на нивната идна професија – наставник; - Стекнување вештини за поттикнување позитивна социоемоционална клима; - Развивање вештини за конструктивна комуникација и мирно решавање конфликти; - Развивање вештини за надминување на стереотипите и предрасудите и поттикнување на критичкото мислење; - Развивање способност за комуницирање, соработка и тимска работа.				
11.	Содржина на предметната програма: - Културата и општеството; - Историско-филозофски и социолошки основи на идејата за мултикултурно образование; - Влијанието на другите култури; - Придонесот на различните култури за човечката цивилизација; - Влијанието на меѓукултурните разлики во комуникацијата; - Мултикултурното образование во рамките на училишните институции; - Предрасудите и стереотипите како ограничувачки фактори во мултикултурното образование; - Стратегии за нивно надминување; - Различноста како вредност; - Мултикултурното образование во светот и кај нас; -Мултикултурализмот како фактор за хуманизација на општествените односи; - Модели на промовирање на интеркултурното и мултикултурното образование; - Интеркултурната димензија во воспитно-образовниот процес; - Создавање мултикултурна средина за учење.				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби), индивидуална работа, самостојна работа, дебати, презентации, симулации, критички осврти и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), работилници, семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода Тест 1 (прв дел) до 35 бода (мин. 18) Тест 2 (втор дел) до 35 бода (мин. 18) или устен испит		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност на предавањата и вежбите и реализација на сите задолженија.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		2.	Чавдарова-Костова, С.	Интеркултурно воспитание	Веда Словена-ЖГ
		2.	Sulejmani, E.	Sociologjia e arsimit	Fakulteti pedagogjik Shkup
		3.	Mesič, M.	Multikulturalizam	Školska knjiga
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Зборник на трудови	Мултикултурализмот во Македонија – модел во настанување	Институт „Отворено општество“
		2.	Групаавтори	Социологија	Студентски збор
3.		Маршал, Г.	Оксфордски речник по социологија	МИ-АН	
	4.	Нансендијалог-центар	Како до интеркултурно образование	Нансен тренинг-центар за интеркултурно образование	

Реден број на прилогот: 31

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Андрагогија			
2.	Код	ИОЗ А			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се здобијат со научни знаења од областа на андрагогијата, да ги осознаат и да ги разберат техниките, принципите, методите и формите на образованието за возрасните, да совладаат техники и комуникациски вештини за образовниот процес со возрасните, да се оспособат за самообразование, за размена на информации и сл., да се оспособат за практична примена на знаењата во наставната практика со возрасните.				
11.	Содржина на предметната програма: Појава и развој на образованието за возрасните; Андрагогијата како наука; Цели на образованието за возрасните, Формално, неформално и информално образование, Модели и стратегии на самообразованието, Возраста и учењето (карактеристики, можности и граници во учењето), Дидактички аспекти и компоненти на образованието за возрасните(принципи, методи, форми, цели, курикулум, евалуација). Доживотно учење – поим, карактеристики, потреба, стратегии (перманентно образование, перманентно учење, професионален развој и сл.); Едукација за доживотно учење; Програми за доживотно учење – светско и национално ниво; Андрагошки циклус.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	Максимум 70 бодова – завршен испит (или два теста по максимум 35 бода)		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	до 20 бода		
	17.3.	Активност и учество	до 10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	

		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и вежби реализација на проектни, семинарски и други самостојни и организирани активности во и вон непосредната настава.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кулик, Р., Деспотовиќ, М.	Увод во андрагогијата	DVV International	2007
		2.	Министерство за образование и наука на РСМ	Стратегија за образование за возрастни 2019 – 2023	МОН	2018 година
		3.	Самоловчев, Б.	Основи на андрагогијата	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје	1981
		4.	UNESCO Institute for Lifelong Learning	Global Report on Adult Learning and Education	Global Report on Adult Learning and Education	
	5.		Закон за образование на возрастните (последен)	Службен весник на РСМ		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Извештај од проект: Перманентно образование на одделенските наставници	ПФ „Св. Климент Охридски“	2011
		2.	Alibabić, Š.	Funkcionalna pismenost i samoobrazovanje	Filozofski fakultet - Institut za Pedagogiju i andragogiju	1994
3.		edited by Zofia Szarota Zuzanna Wojciechowska	LEARNING NEVER ENDS... Spaces of Adult Education: Central and Eastern European Perspectives	Faculty of Education at the University of Warsaw ISBN 978-83-235-5206-2 (pdf online)	2021	
4.	Andrilović, V., Matijević, M., i dr.	Andragogija	Školska knjiga	1985		

Реден број на прилогот: 32

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Менаџмент во образованието			
2.	Код	ИОЗ МЕО			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трети семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Розалина Попова-Коскарова проф.д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да ги запознаат основите на менаџмент-процесот во образованието, но и да се градат ставови и вредности за етичноста на менаџмент-лидерството.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим за менаџмент, Современата улога и функциите на менаџментот, Видови менаџмент (системски, ситуационен и стратегиски, инвестиционен), Одговорност на менаџерот, Способности на менаџерот, Вербална и невербална комуникација, Менаџмент со основните училишта, Фактори (вештини) за успех, Образовни услуги и ресурси, Водење деловен состанок и деловен разговор.				
12.	Методи на учење: интерактивни методи–предавање преку пауерпоинт-презентации, дискусија, дебата, анализа, синтеза, критичко размислување, симулации и студии на случај.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5часа	
		16.2.	Самостојни задачи	20часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	(два колковинумски теста по 36 бода или устен испит)		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	До 20 бода		
	17.3.	Активност и учество	До 10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За редовните студенти: редовност на предавања и доколку не се положат двата колоквиума, се оди на завршен испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гоцевски, Т.	Образовен менаџмент (12-35)	Македонска ризница	2003
		2.	Попова-Коскарова, Р.	Менаџмент во образованието (интерна скрипта за студентите на ПФ)	Приватно издание	2011
	3.	Murati,Xh.	Pedagogija e menaxhimit	Cabej	2009	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Ташков, Н., Митрева, Е.	Организациско однесување (1-25 и 75-117)	УГД Штип	2014	
2.		Попова-Коскарова, Р.	Комуникација во туризмот(општа и деловна комуникација) (32-65)	Факултет за туризам, Скопје	2007	
3.	Fellenze, M, Hoidin,S., Brady, M,	The future of management of Education	Routledge	2022		

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ВТОРА ГОДИНА, ЧЕТВРТИ СЕМЕСТАР

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 33

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето 2			
2.	Код	304 MJ2			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по предметот Македонски јазик со култура на изразувањето 1.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба да стекнат општи теориски знаења од областа на морфологијата и на синтаксата на македонскиот стандарден јазик за правилна употреба на морфосинтаксичката структура на македонскиот стандарден јазик, да стекнат знаења и вештини од културата на изразувањето во пишана и во говорна форма како предуслов за ефикасна наставна употреба заснована врз стандардно јазичната норма на македонскиот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Морфологија: поим за морфема, видови морфемии, морфемска анализа; зборовни групи и нивните категории; зборообразување; морфолошка анализа. Синтакса: основни синтаксички единици; основна структура на реченицата; главни делови на реченицата; сложена реченица, поделба и видови; синтаксичка анализа.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода		80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис:редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: да има потпис и освоени најмалку 16 бода од активностите.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Маленко, Б., Бандиловска, Е.	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 2	Арс ламина	2021
		2.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик	ИМЈ „Крсте Мисирков“/Култура	2017
		3.	Конески, К.	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бојковска, С., Минова-Ѓуркова, Л.,Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	1997
		2.	Конески, Б.	Грамматика на македонскиот литературен јазик	Детска радост	1999
	3.	Минова-Ѓуркова, Л.	Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Магор	2000	

Реден број на прилогот: 34

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Албански јазик со култура на изразувањето 2			
2.	Код	304 AJ2			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Да го има положено испитот по предметот Албански јазик со култура на изразувањето 1.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба да стекнат општи теориски знаења од областа на лингвистиката (со посебен осврт кон некои дисциплини); да се стекнат со општи теориски знаења и правилна употреба на морфосинтаксичката структура на албанскиот стандарден јазик и функционирањето на системот на стандардниот јазик, да стекнат знаења и вештини од културата на изразувањето како предуслов за ефикасна наставна употреба и предавање на литературниот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Синтакса: Основни синтаксички единици; Структура на реченицата; Видови реченици; Главни делови на реченицата; Додатни делови на реченицата; Сложени реченици и нивни видови; Независносложени реченици; Зависносложени реченици; Интонацијата, интерпункциските знаци и другите правописни карактеристики на разните видови реченици; Директен и индиректен говор. Култура на изразувањето: Поим и основни карактеристики на културата на изразувањето; Значењето и развојот на културата на изразувањето; Јазични и војјазични елементи на културата на изразувањето; Јазични компетенции на учителот.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода		
	17.3.	Активност и учество	20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Студентот добива потпис ако има минимум 3 пати неоправдано отсуство. На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активноста и учество и од семинарска работа.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кадриу, В.	Албански јазик со култура на изразувањето 2	Албас	2012
		2.	Челику, М. и др.	Граматика на албанскиот јазик 2	АНА & ИЈЛ	1997
		3.	Кане, С. Т.	Како да пишуваме на албански јазик	ЦДЕ	2010
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мемушај, Р.	Албанскиот стандарден јазик	Тосна	2004
		2.	Лукас, Е. С.	Умешноста на јавниот говор	УЕТ Пресс	2011
3.		Шипка, М.	Култура говора	Прометеј	2008	

Реден број на прилогот: 35

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Турски јазик со култура на изразувањето 2			
2.	Код	304 TJ2			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Хулија Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по предметот Турски јазик со култура на изразувањето 1.			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целите на наставата по предметот Турски јазик со култура на изразувањето 2се студентите да стекнат теоретски знаења за турскиот јазик како средство за комуникација и основа на писменоста како и практични знаења од јазичната норма. Изучувајќи ги единиците на сите нивоа на јазичниот систем и односите меѓу нив, студентите ќе можат на адекватен начин своите знаења да ги пренесат и на своите идни ученици. Изучувајќи ја структурата на јазикот, студентите ќе го разберат системскиот карактер на турскиот јазик, ќе разберат како е можно со помош на определен број фонеме да се пренесат сите информации, да се создава литература со научна и со уметничка вредност.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>1. Синтакса Синтаксата како дел од науката за јазикот.</p> <p>2. Култура на јазикот и култура на изразувањето</p> <p>а. Логичките особености на пораката: содржината, семантичката поврзаност, течноста, хармоничноста, јасноста;</p> <p>б. Јазичните особености на пораката: фонолошка, морфолошка, синтаксичка, лексичка и стилска нормативност;</p> <p>в. Физичко- акустичките особености: артикулација на гласовите, фонација, мелодика, степен на звучноста и друго.</p> <p>3. Војјазичните елементи на културата на изразувањето</p> <p>Култура на слушањето; Основи на реториката (историски развој). Културата на изразувањето и професијата;</p> <p>Вежби: На часовите предвидени за вежби ќе бидат утврдени содржините што ќе бидат работени на предавањата. Притоа особено внимание ќе се посвети на вршењето фонетска, морфолошка и ситаксичката анализа. На часовите за вежби ќе се утврдуваат и ортоепските и ортографските правила што важат во употребата на стандардниот турски јазик.</p>				
12.	Методи на учење: предавање, вежби, дискусии, консултации, семинарски работи, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
				61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Услов за потпис: редовно присуство на предавања и на вежби. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 20 бода од семинарска работа, активност и учество.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			турски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Zeynep KORKMAZ	Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi	Türk Dil Kurumu Yayınları	2017
		2.	Mustafa ÖZKAN, Veysi SEVİNÇLİ	Türkiye Türkçesi Söz Dizimi	Akademik Kitaplar	2019
		3.	Leyla KARAHAN	Türkçede Söz Dizimi	Akçağ Yayınları	2000
	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Günay KARAAĞAÇ	Türkçenin Söz Dizimi	Kesit Yayınları	2009
		2.	Necati DEMİR	Türkçe Cümle Bilgisi	Altınordu Yayınları	2019
		3.	Durak GEZER	Cümle Bilgisi Konu Anlatımlı Soru Bankası	FDD Yayınları	2017

Реден број на прилогот: 36

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето 2 (за припадниците на заедниците)			
2.	Код	304 MJ2з			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	2
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по предметот Македонски јазик со култура на изразувањето 1 (за припадниците на заедниците).			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба да стекнат општи теориски знаења од областа на морфологијата и на синтаксата на македонскиот стандарден јазик, да ја совладаат правилната употреба на морфосинтаксичко ниво во пишана и во говорна форма, да стекнат знаења и вештини од културата на изразувањето и да можат правилно да го употребуваат македонскиот стандарден јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Морфологија: поим за морфема, зборовни групи и нивните категории; усвојување на морфолошкиот систем на македонскиот јазик; зборообразување; морфолошка анализа. Синтакса:усвојување на основните поими од синтаксата;проста реченица и нејзината структура; сложена реченица; синтаксичка анализа.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	60 часа			
14.	Распределба на расположливото време	30 часа наставни активности 30 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	15 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода		80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис:редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: да има потпис и освоени најмалку 16 бода од активностите.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Маленко, Б., Бандиловска, Е.	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 2	Арс ламина	2021
		2.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик	ИМЈ „Крсте Мисирков“/ Култура	2017
	3.	Конески, К.	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бојковска, С., Минова-Гуркова, Л., Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	1997
		2.				
3.						

Реден број на прилогот: 37

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Дидактика 2			
2.	Код	304 Д2			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно –институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења од областа на планирањето, организацијата и евалуацијата на наставата; да се оспособат за примена на современите методски пристапи во наставата; да се оспособат за конструктивна примена на стекнатите знаења во воспитно-образовната практика; да се развиваат критичко мислење и способност за решавање проблеми од едукативна природа; студентите да се оспособат за следење и вреднување на напредувањето на учениците; да се оспособат за оценување на учениците; да се оспособат за самообразование.				
11.	Содржина на предметната програма: Наставен план и наставна програма; Поим за курикулум; Предметно-одделенски часовен систем; Подготовка и планирање на наставата; Етапи во процесот на наставата; Организација на наставата; Наставни методи; Наставни форми; Работа во комбинирани одделенија; Домашни работи на учениците; Наставни екскурзии; Наставни медиуми; Наставни објекти; Форми на следење и оценување на учениците: формативно проверување и оценување, сумативно проверување и оценување; Поврзаноста на следењето, проверувањето и оценувањето со наставната програма; Видови оценување: бројчено оценување, описно оценување; Ученичко портфолио.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебатни дискусии, работилници, истражувачки активности.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	60 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	35 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода (максимум)		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода (максимум)		
	17.3.	Активност и учество	10 бода (максимум)		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис – редовност и активност на предавања и на вежби. Услов за полагање – положен испит по Дидактика 1.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	
		Година				
		1.	Вилотијевиќ, М.	Дидактика 3 (одабрана поглавља)	Научна књига и Училишки факултет, Београд	
		2.	Никодиновска-Банчотовска, С.	Дидактика 2 (интерна скрипта)	Приватно издание	
		3.	Никодиновска-Банчотовска, С.	Начини и форми на следење и оценување на учениците од I–III одделение во основното училиште Зборник на трудови од Конференција „Образованието на крстопат – состојби, предизвици, решенија и перспективи (стр.33-36)	Македонско научно друштво, Битола	
		4.	Попоски, К.	Училишна докимологија – следење, проверување и оценување на постигањата на учениците	Китано	
		5.	Стојановска, В.	Наставни медиуми	Филозофски факултет, Скопје	
		22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	
	Година					
	1.	Mattes, W.	Nastavne metode	NakladaLjevak		
	2.	Никодиновска-Банчотовска, С.	Компетенциите на наставниците како основа на наставничката професија	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ Скопје		
	3.	Никодиновска-Банчотовска, С.	Курикулумот во воспитно-образовниот процес, сп.Просветно дело бр. 2-3	Просветно дело		
4.	Cindrić, M., Miljković, D., Strugar, V.	Didaktika i kurikulum	IEP – D2			
5.	Поповски, К.	Речник на термините од	Македонска книга			
			2002			

				областа на оценувањето на постигањата на учениците		
--	--	--	--	--	--	--

Реден број на прилогот: 38

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Училишна педагогија		
2.	Код	304 УПЕ		
3.	Студиска програма	Одделенска настава		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно –институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити 5
8.	Наставник	проф. д-р Мариета Петрова проф. д-р Флорина Шеху		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентите да стекнат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знаења од областа на училишната педагогија како педагошка дисциплина (од аспект на теории, дидактика и курикулум), како и за филозофијата на основање, организација и управување на училиштето како институција, неговите карактеристики, функција, улога од теоретска и од практична природа, поврзаноста со општеството, образовната политика, економијата и други области; • сознанија за субјектите – наставници, ученици, директори, разни внатрешни и надворешни професионалци, нивната улога, одговорности, задолженија, компетенции, личност, потреби, професионален развој, предизвици и тешкотии со кои се соочуваат, како и за наставата, теории на училиштето, теории на учењето, курикулумот, разните активности, организација и реализација; • одредени вештини и умеења за улогата и за одговорностите на наставниците, одделенските раководители, водење на педагошката евиденција и документација, воспоставување партнерства на училиштето со сите релевантни и заинтересирани субјекти и институции. • способности за креирање промени во образовниот систем, креирање училишта за 21 век, запознавање со методот Монтесори, мултимедиумско учење, препознавање различни стилови на учење, идентификување различни интелигенции, образование прекууметност, различност и разлики, инклузија, постојани промени во работата, подложност на обуки, создавање интегритет, љубов, одговорност и свесност. 			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Предмет, цели и задачи на училишната педагогија; Училишната педагогија како педагошка дисциплина (теории, дидактика и курикулум); Карактеристики на современите училишта; Разлики меѓу традиционалните и современите висококвалитетни училишта и образовните активности во паралелките; Цели, задачи и форми на училишното образование, основни карактеристики и основни поими (што се однесуваат на воспитно-образовната работа, на филозофијата и на развојот на училиштето, меѓу кои и инклузивното); Училиштето како институција, видови и нивоа на училишта, задачи на училиштето (настава и информирање, образование, социјализација, мотивација и креативност, посебни задачи), значење на училиштето (позиција и важност на училиштето, политички и општествени тековни работи на училиштето, границите на училиштето), педагошката клима во училиштето (карактеристики, форми, развој и значење); односот на училиштето и општеството воопшто (општествени групи, култура, верски заедници итн.), училиштето и економијата (педагошка релевантност на економијата, допирни точки меѓу училиштето и стопанството); Училишна организација и законодавство; Училиштето и државата (воспоставување модерно училиште, јурisdикција на државата во училишните прашања, проблемот на приватните училишта итн.); Автономија на училиштето; Теории на училиштето и теории на учењето; Курикулумот и училиштето; Наставникот и училиштето (професионалец, личност, компетенции, перманентно образование и професионален развој, улоги и тешкотии во неговата работа итн.); Ученикот и училиштето (субјект, паритиципиент, положба, личност, потреби итн.); Наставата и училиштето (вредност и вреднување на воспитно-образовната работа, квалитет на настава, начела, фактори, контекст итн.); Паралелка и одделение (структура, значење, воспитно-образовна клима, функции, разлика меѓу чисти и комбинирани паралелки, стилови на водење и управување на одделенијата, наставни и воннаставни часови, слободни активности итн., воспитно-образовната работа на одделенските раководители итн.); Педагошка евиденција и документација; Партнерствата и училиштето (родители, институции итн.), форми и видови).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учењето и човековиот мозок • Јенсеновата brain-based теорија за учење • 21 век – Образовна автономија • Глобализацијата и училиштата 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Детски меморандум • Едноставно за стиловите на учење • Монтесори теорија за човковиот развој • Монтесори образование за мир • Марија Монтесори – биографија • Гарднеровата мултиплицирана интелигенција • Музиката и учењето • Енергетици во учењето • Уметност&Образование • Унапредување на инклузивниот процес • Аутизам, дислексија, дискалкулија, АДД, АДХД, Даунов синдром • Креирање сензорни соби • Видови анксиозни растројства • Моќни умеења на слушање • Силата на јазикот на прифаќање. 			
12.	Методи на учење: предавања, разговор, дискусии, дебати, проблемски ситуации, вежби, индивидуална и групна работа, самостојно и кооперативно учење, проектни активности, работилници; мултимедиумско учење (предавања преку презентации, заедничко гледање видеа и филмови); интерактивност (дискусии, групна работа - brain-storming метод „мисловно“ симулирање проблемски ситуации); практична едукација заснована врз реални ситуации прикажани на видеа (Монтесори метод, изведување интервенции при работата со деца со посебни потреби).			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа		
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања (мултимедиумско учење – презентации, заедничко гледање видеа и филмови)	45 часа
		15.2.	Вежби – дискусии, симулации, презентации, тимска работа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа
		16.3.	Домашно учење	35 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	80 бода (тестови од изведени два колоквиума и изведен завршен испит)	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода	
	17.3.	Активност и учество	10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за полагање завршен испит: редовно присуство на предавањата и на вежбите.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Р. бр.	Автор	Наслов
				Година

	1.	Jensen, E.	Super nastava: nastavne strategije za kvalitetnu skolu I uspešno učenje	(prevela Iris Marušić), Educa	2005
	2.	Jensen, E., McConchie, L.	Brain – Based Learning Teaching the way students really learn,third edition	Corwin Press Inc	2020
	3.	Kasapi, G.	Pedagogjia shkollore	FineArt multimedia	2005
	4.	Brada, R.	Pedagogjia shkollore	Pejë	1994
	5.	Ewing, R., Lowrie, T. & Higgs, J.	Mësimdhënia dhe komunikimi. Rishqyrtimi i përvojave profesionale	Arbëria	2016
	Дополнителна литература				
	Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Murati, Xh.	Probleme sociale dhe psikopedagogjike në shkollë	Çabej	2005
	2.	Musai, B.	Udhëheqja dhe zhvillimi i praktikës profesionale në shkollë	AEDP	1988

Реден број на прилогот:39

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Семејна педагогија			
2.	Код	304 СПЕ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска проф. д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат научни знаења од областа на семејната педагогија; да ја сфатат воспитната улога на семејството; да ги откријат и да ги препознаваат принципите, формите и методите на семејното воспитание, да усвојат стратегии и да развијат умешност за детектирање и хуманизирање на семејните односи, на односот родител–дете и на семејните различности; да развијат критичко мислење; да развијат способност и умешност за примена на знаењата во воспитно-образовната практика; да ги препознаваат и да ги применуваат формите на партнерство со семејството.				
11.	Содржина на предметната програма: Семејната педагогија како научна дисциплина; Поим за семејство; Воспитанието во семејството: поим, појава, значење, карактеристики, ефекти; Актуализација на семејното воспитание, Семејното воспитание и општествените промени; Принципи на семејното воспитание; Методи и средства на семејното воспитание; Семејството и социјализацијата; Семејството и социоемоционалното учење во раниот детски развој, Семејството и проблемите на децата и младите; Поим за родителство – воспитната улога на мајката и на таткото; Воспитен стил на родителите– поим, суштина, класификација и карактеристики; Воспитниот стил на родителите и техниките на дисциплинирање на децата; Грешки на родителите во постапките со децата; Фактори на влијание врз семејното воспитание; Семејното воспитание и културните разлики; Семејството и училиштето– значајни воспитни фактори; Партнерство меѓу семејството и училиштето – поим, потреби, ефекти, бариери, форми, принципи; Училиштето, семејството и различностите (мултикултура, инклузија); Педагошка едукација на семејството – поим, потреби и форми; Поддршка, хуманизирање и ефектуирање на семејното воспитание и на родителството.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	60 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	35 часа	
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови	Максимум 70 бода – завршен испит (или два теста по максимум 35 бода)			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	до 20 бода			
	17.3.	Активност и учество	до 10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и вежби и реализација на проектни, семинарски и други самостојни и организирани активности во и вон непосредната настава.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Котева-Мојсовска, Т.	Семејна педагогија	Педагошки факултет, Скопје	2022
		2.	Holcer, J.	Uspešan roditelj uspešno dete	Enco book	2007
		3.	Котева-Мојсовска, Т.	Појмовното определување на семејството и неговата педагошка функција (с. 29-40)	Просветно дело, Скопје: год.65, бр. 2, Списание за теорија и практика на образованието	2012
	4.	Schweikert, G.	PartneringwithFamilies	PublishedbyRedleafPress, USA	2012	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Milić, A.	Rađanjemoderneporodice,	Zavod za udžbenikeinastavnasredstva	1988
		2.	Rosić, V., Zloković, J.	Priloziobiteljskojpedagogiji	Filozofski fakultet u Rijeci - odsjek za pedagogiju	2002
		3.	Koteva-Mojsovska, T.	Communication between family and school in the function of autonomy and personal development of the child", International Balkan Conference Зборник на трудови,	Средно балетско училиште „Илија Николовски-Луј“, Скопје	2021
	4.	Koteva-Mojsovska, T.	The educational Style of the Parents, Cooperation and the Gender of the Children in the Early School Ages	Trakya University, Faculty of education	2009	

				<i>Collection of papers, Volume 1, pp.539-543</i>		
		5	Braun, D.	„Perspectives on Parenting”. Children in Society – Contemporary Theory, Policy and Practice	The Open University	2001
		6.	Fromm, E.	Autoritet i porodica	Naprijed	1980
		7.	Котева-Мојсовска, Т.	Семејното воспитание и социјалното однесување на децата (55-140)	Академски печат	2006

Реден број на прилогот: 40

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Информациско-комуникациски технологии во наставата			
2.	Код	304 ИКТ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Јасмина Јовановска проф. д-р Арјан Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е студентите да го увидат широкиот спектар причини за интегрирање на информациско-комуникациските технологии во наставата. Преку практичната работа студентите ќе стекнат вештини и способности што ќе овозможат да се зголемат вниманието и интересот кај учениците од школската возраст, а со тоа и да го направат значително попродуктивен целокупниот воспитно-образовен процес.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Што претставуваат информациско-комуникациските технологии? • Разгледување на предизвиците и анализа на постојните искуства од воведувањето на ИКТ во наставата во развиените земји и земјите во развој. • Подобрување на воспитно-образовниот процес со помош на ИКТ. • Историски развој на интернетот и неговото влијание во секојдневниот живот. • Стекнување вештини за идентификување релевантни информации, наоѓање ресурси за подучување, примена на веб 2.0 алатки. • Компјутерски мрежи, интернет-безбедност (идентификување плагијати, сајбер-заплашување). • Запознавање и работа со системите за електронско учење и тестирање. • Практична примена на софтвери за обработка на текст, табеларни пресметувања, креирање хипермедијални презентации и обработка на фотографии. 				
12.	Методи на учење: предавања поддржани со презентации, интерактивни предавања, лабораториски вежби, тимска работа на проект, учење во електронско опкружување (форуми, консултации).				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), индивидуална и тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектна задача	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	нема	
		16.3.	Домашно учење – задачи	45 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	Тест за теоретски дел – минимум освоени 20 бода од максимални 40 бода.		

			Тест за практичен дел – минимум освоени 20 бода од максимални 40 бода.			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода			
	17.3.	Активност и учество	10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност во посетувањето на наставата, вежбите и домашните задачи.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јовановска, Ј.	Електронски учебник	www.epistumcloud.ivote.mk	/
		2.	Јовановска, Ј.	Електронска скрипта Microsoft Office 2007	www.epistumcloud.ivote.mk	/
	3.	Gary P. Schneider Jessica Evans	New Perspective on the Internet, 9 th Edition, Comprehensive	Course Technology, Cengage Learning	2013	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	John Walkenbach, Herb Tyson, FaitheWempen	Office 2007 Bible	John Wiley and Sons	2007
		2.	Preston Gralla, Michael Troller	How the Internet Works	Que	2006
3.		OECD Paris	Learning to change: ICT in schools	OECD Publishing	2001	

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ВТОРА ГОДИНА, ЧЕТВРТИ СЕМЕСТАР

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 41

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Литературна работилница			
2.	Код	ИО4 ЛР			
3.	Студиска програма	Институт за одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за Одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Виолета Мартиновска проф. д-р Лулзим Алиу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување знаења од теоријата на литературата, наратологијата, поетологијата преку апликативни текстови; да се профилираат за наставна примена на стекнатите знаења од областа на литературата за деца во одделенскиот образовен процес, да се оспособат за аналитички разработки на литературното творештво.				
11.	Содржина на предметната програма: Поетика, книжевни родови, видови, наратологија, наратолошки модели, поетологија, метаболи, интерпретација на книжевноста, апликативни текстови.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, презентации, дебати, работилници, групна работа, истражувачки активности, самостојна работа и др.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност на предавањата и на вежбите и реализирани тематски задачи.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Андреев, Јб.	Теорија на литературата	Магор	2017
		2.	Младеноски, Р.	Деконструкција на ликот	Македонска реч	2014
		3.	Лотман, Ј.	Структурата на уметничкиот текст	Македонска реч	2005
		4.	Sadiku, N.	Letërsia për fëmijë (pjesa I: Teoria)	Vavilon	2002
		5.	Sopaj, N.	Letërsia për fëmijë	Филолошки факултет „Блаже Конески“ / Академски печат	2000
		6.	Спасевски, М.	Аналитички студии и опсервации за литературата за деца	Студентски збор	2004
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Андоновски, В.	Дешифрирања	Штрк	2000
		2.	Мартиновска, В.	Критиката за Михаил Ренцов	Авторско издание	2018
		3.	Младеноски, Р.	Низ лавиринтите на книжевното писмо	Македоника литера	2022
	4.	Bishqemi, A.	Histori e letërsisë shqiptare për fëmijë e të rinj	Dy Lindjedhe Dy Perëndime	2008	
	5.	Спасевски, М.	Фолклорни и книжевни огледи за литературата за деца	Педагошки факултет, Скопје	1998	
	6.	Мицковиќ, Н.	Детето и литературата за деца	Македонска книга	1985	

Реден број на прилогот: 42

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Естетика			
2.	Код	ИО4 ЕСТ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Камџијаш проф. д-р Емиљ Сулејмани			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да развие чувство за убавото, да стекне поим за уметничките правци и вредноста на уметничките дела, да разликува појави што немаат уметничка вредност, како што е кичот, и да стекне поим за основните естетски категории, како што се: убавото, трагичното, комичното, возвишеното; како и за некои основни естетски термини како што се: катарза, мимесис(mimesis), склад (хармонија) и контрапункт. Да може да разликува одредени епохи според артефактите на дадената епоха.				
11.	Содржина на предметната програма: Естетиката како филозофска наука – поим; Поделба на естетиката и нејзината врска со уметноста; Естетското уредување на стварноста низ делото: простор, време, каузалност; Естетиката како глобална и посебна наука за играта за уметностите, книжевноста; Естетски категории: убавото, трагичното, комичното и возвишеното; Поединец, личност, колективитет во уметничко-книжевното дело: време, епоха, народ, нација во игра, уметност книжевноста и дело; Најстарата уметност, митологија, ритуал (синкретичка уметност); Развојот на уметноста од митологијата и ритуалот; Естетиката и писмото, сеопфатноста и глобализацијата на естетската феноменологија; Играта гледана низ естетската димензија; Поделба на уметностите, книжевноста и на игрите; Естетските вредности низ епохите: во антиката, средниот век, ренесансата, барокот, класицизмот, романтизмот, реализмот, модерната и постмодерната.				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби), индивидуална работа, самостојна работа, дебати, презентации, симулации, критички осврти и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бода Тест 1 (прв дел) до 35 бода (мин. 18) Тест 2 (втор дел) до 35 бода (мин. 18) или устен испит	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација:		20 бода	

		писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Редовност на предавањата и на вежбите и реализација на сите задолженија.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски, албански		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		3.	Sulejmani, S.	Estetika (I)	Flaka e vlazërimit	1981
		2.	Kun, G.	Istorijaestetike	Dereta	2004
		3.	Sulejmani, S.	Estetika (II)	Flaka e vlazërimit	1982
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Фохт, И.	Вовед во естетиката	Нолит	2006
		2.	Џепароски, И.	Уметничкото дело	Култура	2000
3.		Лајбниц	За возвишеното	Магор	2004	

Реден број на прилогот: 43

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Еколошко воспитание			
2.	Код	ИО4 ЕВ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Глигорова проф. д-р Леонора Јегени проф. д-р Аднан Кахил			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување теоретски и практични знаења и вештини од областа, познавање на значењето на дисциплината во системот на развој на личноста, поседување теоретски и практични знаења и вештини од областа, добивање знаења за развивање на еколошката култура и свест кај децата, разбирање на целите и задачите на еколошкото воспитание, идентификување, разбирање и употреба на различни методски постапки во еколошката едукација, познавање и разбирање на содржинските особености на наставата во училишното образование и воспитание и можностите за еколошко воспитание, познавање и разбирање на факторите за еколошка едукација на децата, улогата на наставниците во развивање на еколошката свест и култура кај децата.				
11.	Содржина на предметната програма: Основи на еколошкото воспитание, Еколошка култура кај децата (еколошка свест и еколошки навики), Еколошка едукација на децата (цели и задачи на еколошкото воспитание, принципи на еколошкото воспитание, методски постапки во еколошката едукација), Еколошка информираност, Еколошки знаења и вештини, Еколошка ориентација на децата, Фактори на еколошка едукација на децата.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 х до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство на предавања и на вежби.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Митиќ, Јб.	Методика еколошког васпитања	Учитељски факултет	2008
		2.	Стикова, Е.	Здравствена екологија	УКИМ	2006
		3.	Zderic, M.	Primena didaktickih metoda za formiranje odgovornog odnosa ucenika prema prirodi	Nastava i vaspitanje	1989
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Глигорова, Б.	Хигиена	Боро графика	2021
		2.	Jegeni, L.	Ekolosko vospitanie	Приватно издание	2020
		3.				

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ТРЕТА ГОДИНА, ПЕТТИ СЕМЕСТАР

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 44

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Математика 2			
2.	Код	305 M2			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по предметот Математика 1.			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разбирање на улогата на математиката во современиот живот и во воспитно-образовниот процес; - Изградба на позитивен однос кон математиката и доживување на математиката како креативна, корисна и занимлива дејност; - Развој на синтетичко, аналитичко, креативно и критичко мислење; - Примена на индуктивното и дедуктивното заклучување; - Познавање и разбирање на фундаменталните математички идеи и поими на коишто се засновува математичкото образование во основното образование; - Познавање и разликување различни форми на репрезентации на математичките објекти и ситуации и разбирање на врските меѓу различните видови репрезентации; - Познавање и разбирање на геометриските поими: точка, права, рамнина, агол, отсечка, зрак, многуаголник и дијагонали во многуаголник, триаголник, четириаголник и различните видови четириаголници, кружница и круг, полиедри и различни видови полиедри, ротациони тела; - Познавање и разбирање на поимите: мерење, растојание, плоштина (на 2Д-форми и на 3Д-форми) и волумен; - Познавање и примена на системот на мерки; - Решавање математички задачи и проблеми во секојдневен контекст со пресметување периметар, плоштина и волумен на геометриски фигури; - Продлабочено разбирање и примена на Питагоровата теорема при решавање задачи; - Правење проценка за точноста на решението на проблемот и залагање за квалитет; - Познавање, разбирање и примена на движења во рамнина (симетрија, трансляција и ротација), складност и сличност на фигури во решавање задачи; - Познавање и разбирање на алгебарска и геометриска репрезентација на фигури во координатен систем; - Примена на математичката индукција за формулирање и докажување основни тврдења за природните броеви; - Продлабочено разбирање на резултатите од учењето, целите, содржините, поимите и стандардите за оценување по математика во деветгодишното основно образование со нагласок на првите два периоди (од 1. до 6. одд.). 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во геометријата: основни геометриски поими, аксиоми на Евклидовата геометрија, многуаголник, дијагонали во многуаголник, триаголник, класификација на триаголниците според агли, класификација на триаголниците според страните, четириаголник и видови четириаголници, збир на внатрешни агли во многуаголник, кружница и круг, 3Д-форми, полиедри и видови полиедри, призма, пирамида, ротациони тела, цилиндар, конус, топка и сфера, набљудување и цртање на 3Д-форми; 2. Мерење: поимот за растојание, систем на мерки; поимите за периметар, плоштина (на рамнински фигури и на тела) и волумен; периметар и плоштина на различни видови четириаголник, на триаголник и на круг; Питагоровата теорема; плоштина на призма, плоштина на пирамида, плоштина на цилиндар, плоштина на конус, плоштина на топка, волумен на призма, волумен на пирамида, волумен на цилиндар, волумен на конус, волумен на топка, должини, плоштини и волумени на слични фигури; 3. Елементи од координатна геометрија: равенка на права, координати на средишна точка на отсечка, формула за растојание меѓу две точки, решавање проблеми со примена на координатна геометрија; 4. Движења во рамнината: симетрија, трансляција, ротација, складност и сличност; 				

	5. Математичка индукција.					
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, учење по пат на решавање проблеми, учење со користење ИКТ, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	90 бода (3 писмени теста по 20 бода и завршен испит 30 бода)			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	0 бода			
	17.3.	Активност и учество	10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовност и активно учество во наставата (освоени најмалку 5 бода од активност и учество) Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50 % од бодовите за секој од трите писмени теста.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски англиски (прозорец на мобилност)				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јакимовиќ, С.	Математика 2	Педагошки факултет, УКИМ	2023
		2.	Различни автори	Избрани поглавја од учебници/е-учебници по математика за деветгодишното основно образование	Министерство за образование и наука на РС Македонија	2007-
3.	Работни групи	Наставни програми по математика за I-V одделение; Национални стандарди за оценување на постигнувањата на учениците на крајот од основното образование;	Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука на РС Македонија	2021-		

			Концепција за основното образование			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ковачев, Д., Трајков, И.	Математика за педагошки факултети	НИП „Студентски збор“	1995
		2.	Различни автори	Избрани поглавја од прирачници за наставници за реализација на наставата по математика во деветгодишното основно образование	Биро за развој на образованието	2007-
		3.	Групи автори	Избрани поглавја од <i>Есенска математичка школа</i> (предавања за учениците од IV, V, VI, VII, VIII и XI одделение)	Сојуз на математичари на Македонија	2020-
	4.		<i>Нумерус</i> , математичко списание за учениците од основното образование	Сојуз на математичари на Македонија	Последните 3 години	

Реден број на прилогот: 45

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Методологија на педагошките истражувања				
2.	Код	305 МПИ				
3.	Студиска програма	Одделенска настава				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р Мариета Петрова проф. д-р Флорина Шеху				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - вовед во основните знаења на научното педагошко истражување; - унапредување на својата практика преку примена на истражувачки методи, техники и инструменти; - изведување на акционите истражувања.					
11.	Содржина на предметната програма: – Вовед во методологијата на истражувањето, можности и ограничувања – Научни парадигми Видови истражувања – Избор на проблем за истражувањето – Мерни карактеристики на инструментите – Проектирање на истражувањето (избор на истражувачка парадигма, методи, техники, инструменти и статистичка обработка на податоците) – Изработка на мерни инструменти – Спроведување на истражувањето – Анализа на податоците, нивна интерпретација и изведување заклучоци (примена на дескриптивна и инференциска статистика) – Изготвување извештај – Практична примена на резултатите од истражувањето (изведување проекти)					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања (мултимедиумско учење: презентации, заедничко гледање видеа и филмови)	45 часа		
		15.2.	Вежби: проектни и информациски презентации, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Информациска писменост – проектна активност –библиографија			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	

		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно следење на предавањата и на вежбите.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Cohen, L.,Manion, L., Morrison, K.	Metode istraživanja u obrazovanju	Naklada Slap	2017
		2.	Murati, Xh.	Metodologija e kërkimitpedagogjik	Çabej	2004
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Gary D. Borish	Effective Teaching Methods Research – Based Practice, Leaf Version	Amazon On-line book	2016
		2.				
3.						

Реден број на прилогот: 46

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на музичкото образование со музички инструменти			
2.	Код	305 ОМИ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Владимир Талевски проф. д-р Аида Ислам проф. д-р Јета Старова Мехмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Усвојување знаења за основните елементи на музичкото образование; стекнување умесња за нивна практична примена во музицирање и анализа на музички текст; развивање на музичкиот слух; запознавање со историјата на музиката, музичките инструменти.; практично изучување на пијаното и наорфовите инструменти.				
11.	Содржина на предметната програма: Основни елементи на музичкото образование (звук, тон, ноти, паузи, линиски и тонски систем, музички клучеви, имиња на тоновите и нивнобележењена петолиније во G-клуч); Метрика (нагласени – ненагласени метрички делови); Ритмика (едноставни тактови со мерна единица: четвртина нота, осмина нота и половина нота, сложени рамноделни и нерамноделни тактови); Мелодика (основна скала, стапало, степен, тетракорд); Интервали (поим, основни интервали); Артикулација; Динамика; Темпо; Помошни знаци и кратенки; Повишени, снижени и разрешени тонови; Дурски и молски скали до три предзнаци; Квинтно-квартен круг; Созвучје. <i>Класификација на музичките инструменти:</i> 1. жичени (гудачки, жичено-харфови и жичени со клавиши); 2. дувачки (лабијални, со една пластинка, со две пластинки) и аерофони; 3. ударни (мембранофони и идиофони). <i>Историја на музиката:</i> Краток преглед на историјата на музиката од првобитното општество до современата музика.				
12.	Методи на учење:предавања, вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часанаставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	40 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			35 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			45 бода	
	17.3.	Активност и учество			20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за двата практични колоквиуми (кои може да се заменат со бодови од устен испит што се администрира во испитна сесија пред завршниот испит).			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Талевски, В.	Основи на музичката теорија со музички инструменти	Авторот	2016
		2.	Соколов, Љ.	Музички инструменти	Трамонтана	2002
		3.	Islam, A.	Müzik Enstrümanları	Приватно издание	2012
		4.	Dhomi, R.	Njohuri mbi instrumentet muzikore	Shtëpia Botuese e Librit Universitar	2008
		5.	Rudi Drita, Donika&Rafet	Edukatë muzikore 3	Shtëpia botuese Dugagjini	2021
	6.	Reci Teuta	Edukata muzikore	Shtëpia Botuese e Librit Shqip: Tirane	2003	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Тајчевиќ, М.	Основи на теорија на музиката	Просветно дело	1990
		2.	Соколов, Љ.	Музички практикум	Трамонтана	2008
		3.	İslam, A.	Piyano Alıştırmalarıve Müzik Eserleri	Приватно издание	2012
	4.	Vasil Tole dhe Ilir Polena	Fjalor i muzikës klasike dhe popullore	Akademia e shkencave e Shqipërise	2015	

Реден број на прилогот: 47

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на ликовното образование			
2.	Код	305 ОЛО			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Маја Рауник Кирков проф. д-р Бурхан Ахмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - знаења за современиот концепт на визуелната писменост – разбирање и употреба на ликовниот јазик и ликовните подрачја (сликање, цртање, графика, скулптура, визуелни комуникации и графички дизајн); - знаења за карактеристиките и правилна употреба на ликовните материјали и ликовните техники; - знаења за начините на примена на мотивот во ликовните подрачја; - способности за соодветна примена на ликовните елементи и принципи во реализацијата на ликовното дело со дефинирана ликовна содржина; - способности за разбирање и унапредување на процесот на ликовното изразување; - вештини за материјали и техники во реализацијата на ликовните решенија; - компетенции за евалуација на ликовни решенија – од релевантни автори (од историја на уметност, современици и свои ликовни решенија); - компетенции за користење на ликовните материјали и техники во поттикнување на креативната употреба на ликовниот јазик во сопствени ликовни решенија.				
11.	Содржина на предметната програма: - Поим за ликовна уметност и ликовни подрачја - (сликарство, цртање, обликување, графика, визуелни комуникации и дизајн) - Ликовниот јазик како основно средство за визуелно изразување и визуелна комуникација - Ликовни елементи - Ликовни принципи - Материјали и техники за ликовно димензионално и тридимензионално изразување - Карактеристики во процесот на ликовното изразување во раната детска возраст				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, самостојно ликовно изразување, посета и анализа на ликовни изложби.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски, семинари, тимска работа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	35 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		2 теста по 35 бода (теоретски и практичен)	

			устен испит: 10 бода			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Присуство од 70 % на предавања и вежби, освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за тестовите.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ордев, Д.	Материјали и техники во наставата по ликовно	Педагошки факултет, Скопје	2003
		2.	Ордев, Д.	Основи на наставата по ликовно	Педагошки факултет, Скопје	2002
		3.	Damjanov, J.	Vizualni jezik I likovna umjetnost	Skolska knjiga	1991
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Barton, G.	Arts-based educational research in the early years	International Research in Early Childhood Education, 6(1), 62-78.	2015
		2.	HercegVarljen, L., Rončević, A., Karlavaris, B.	Metodika likovne kulture djece rane i predškolske dobi	Alfa	2010
3.		Winner, E.	Darovita djeca	Lekenik, Ostvarenje d.o.o.	2005	

Реден број на прилогот: 48

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на физичкото образование			
2.	Код	305 ОФО			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Марјан Малцев проф. д-р Бујар Саити ас. м-р Зорица Станковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да добијат сознанија и способности за разбирање, анализа и самостојна работа; да се сфатат суштината и значењето на предметот и неговата практична примена во воспитно-образовната работа; соодветно да ги применат стекнатите знаења, умеања и навики при решавање одредени проблеми.				
11.	Содржина на предметната програма: - Предмет, цели и задачи на физичкото образование - Историски аспекти на физичкото образование - Основни методски поими во физичкото и здравственото образование - Анатомско-физиолошки карактеристики и телесни деформитети - Основни карактеристики и динамика на биолошкиот раст и развој на децата - Основни апликативни движења - Структура на физичките способности– средства на физичкото и здравственото образование - Систематизација на физичките вежби и ставови - Елементарни, штафетни игри				
12.	Методи на учење: предавања, видеопроекции, вежби, дискусии со практични вежби, истражувачки активности, индивидуална и групна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Испит Тест 1 (минимум 18, максимум 35 бода) Тест 2 (минимум 18, максимум 35 бода) Студентот нема право да го полага вториот тест			

		доколку не освоил потребен број бодови од првиот (18 бода). Студентот полага завршен испит (до 70 бода) доколку го нема положено првиот тест.	70 бода			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода			
	17.3.	Активност и учество	10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис е 80 % од редовноста на наставата.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставниците/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Саити, Н., Саити, Б.	Vazat e educates fizike me metodike	Просветно дело	2000
		2.	Малцев, М.	Основи на физичко образование	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ Скопје	2016
		3.	Малцев, М.	Методика на физичкото образование	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје	2011
		4.	Малцев, М.	Практикум	Приватно издание	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Малцев, М., Васовиќ, М.	Физички развој преку игра	Приватно издание	2012

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ТРЕТА ГОДИНА, ПЕТТИ СЕМЕСТАР

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот:49

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Граматика на јазичните различности (македонски јазик)			
2.	Код	ИО5 ГЈР			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандилоvsка			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со јазичните различности на македонскиот јазик, дијалектите и дијалектната основа на македонскиот јазик, основните диференцијални црти на различните пројави на македонскиот јазик; да развијат способност за препознавање и разликување на специфичните и неспецифичните јазично-стилски средства како дел од јазичниот израз во формалната и во неформалната употреба на македонскиот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Основни поими за различните јазични форми (вариетети); основни видови на јазично раслојување; главни карактеристики на функционалното раслојување; социјално и индивидуално раслојување на јазикот; просторно (говорно) раслојување на јазикот; дијалектната основа на македонскиот стандарден јазик; дијалектна диференцијација на македонскиот јазик, фонетско-фонолошки, морфолошки, лексички и синтаксички одлики на македонските дијалекти; дијалектната лексика како начин на збогатување на современиот македонски јазик, влијајнија и причини за неправилна примена на македонскиот стандарден јазик.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода		80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис:редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: да има потпис и освоени најмалку 16 бода од активностите.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Минова-Ѓуркова, Л.	Стилистика на современиот македонски јазик	Магор
	2.	Марковиќ, М.	Дијалектологија на македонскиот јазик 1	Филолошки факултет „Блаже Конески“	
	3.	Марковиќ, М.	Дијалектологија на македонскиот јазик 2	Филолошки факултет „Блаже Конески“	
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
1.		Бојковска, С., Минова-Ѓуркова, Л., Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	
2.	Видоески, Б.	Текстови од дијалектите на македонскиот јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“		
3.					

Реден број на прилогот: 50

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Граматика на јазичните различности (албански јазик)			
2.	Код	ИО5 ГЈР			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со јазичните различности на албанскиот јазик и со основните диференцијални црти на вкупните вариетети на албанскиот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Основни поими за различните јазични форми (вариетети); Основни типови на јазичното раслојување; Главни карактеристики на функционалното раслојување; Социјално и индивидуално раслојување на јазикот; Просторно (говорно) раслојување на јазикот; Главните фонетско-фонолошки одлики на дијалектните говори на албанскиот јазик; Морфолошките разликувања во дијалектната структура на албанскиот јазик; Лексички и синтаксички одлики на дијалектните варијанти на албанскиот јазик; Дијалектната основа на албанскиот стандарден јазик; Причини за неправилна примена на албанскиот стандарден јазик.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода		
	17.3.	Активност и учество	20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Студентот добива потпис ако има минимум 3 пати неоправдано отсуство. На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активноста и учество и од семинарска работа.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кадриу, В.	Граматика на јазичните различности (скрипта)	Албас	2020
		2.	Ѓинари, Ј., Ѓовалин, Ш.	Диалектологија	ШБЛУ	2000
		3.	Хамити, А., Ќамили, А.	Дијалектологија на албанскиот јазик	УИШМ	2014
		4.	Радовановиќ, М.	Социолингвистика	БИГЗ	1979
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Холмес, Ј., Вилсон, Н.	Увод во социолингвистика	Албас	2021
2.		Беци, Б.	Структура на албанските дијалекти	УЕТ Пресс	2016	
	3.					

Реден број на прилогот: 51

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагогија на слободното време				
2.	Код	ИО5 ПСВ				
3.	Студиска програма	Одделенска настава				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења од областа на педагогијата на слободното време; да се запознаат со карактеристиките и значењето на слободното време како педагошки феномен; да ги осознаат можностите за воспитно дејствување во слободното време на децата и на младите; да стекнат знаења за принципите, методите и активностите во слободното време; да се оспособат за примена на стекнатите знаења во воспитно-образовната практика со децата и со младите.					
11.	Содржина на предметната програма: Општествено-историски аспекти на слободното време; Слободното време како педагошки феномен; Педагогијата на слободното време во системот на педагошките науки; Теоретски основи на педагогијата на слободното време; Цел и задачи на педагогијата на слободното време; Принципи на педагогијата на слободното време; Објективни и субјективни фактори што влијаат врз организирањето на слободното време; Улогата на училиштата во организирањето на слободното време на учениците; Форми на организирање на слободното време и видови активности; Перспективи во развојот на педагогијата на слободното време.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебатни дискусии, работилници, истражувачки активности.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа				
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода (максимум)	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода (максимум)	
	17.3.	Активност и учество			10 бода (максимум)	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис – редовност и активност на предавања и на вежби. Услов за полагање – освоени минимум 20 бода по наведените основи.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Баракоска, А.	Педагогија на слободното време	Филозофски Факултет, Скопје	2016
		2.	Баракоска, А.	Педагогија на слободното време	Доминант	2004
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Будимир-Нинковиќ, Г.	Педагогија слободног времена	Педагошки факултет Јагодина	2008
		2.	Kokovic, D.	Način života i slobodno vreme	Fakultet za sport iturizam Novi Sad	2008
3.						

Реден број на прилогот: 52

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Теорија и практика на играта			
2.	Код	ИО5 ТПИ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со воспитно-образовните вредности на играта, со спецификите и можностите на нејзината примена како примарен метод во организираниот воспитно-образовен процес, да стекнат знаења и способности за релевантен и компетентен избор на игри во согласност со детските индивидуални и развојни потенцијали, во согласност со потребите на децата и во согласност со воспитно-образовните цели; да стекнат знаења и способности за разбирање и релевантно педагошко водење на детските спонтани и организирани игри во согласност со развојните потреби и можности на децата.				
11.	Содржина на предметната програма: Поимно определување на играта;. Теориски основи на играта; Педагошките вредности на играта од аспект на: интелектуалниот, социоемоционалниот, моралниот, естетскиот, говорно-комуникацискиот и физичкиот развој на детето; Играта и возраста на детето; Играта и учењето. Играта и воспитанието; Играта и образованието; Играта и автономијата на детската личност; Играта и социоемоционалното учење; Играта и интегрираната настава; Играта и развојот на творештвото; Корективно-воспитната вредност на играта; Видови игри во наставната практика (карактеристики и воспитно-образовни ефекти); Компјутерот и детската игра; Планирање, организирање и реализирање на играта во наставната практика (потреби, начини, етапи и техники на воспитно-образовно менаџирање, координирање и водење на детската игра); Услови за организирање и реализирање на играта (структурирање на средината, влијание на културата, улогата на наставникот); Играта и семејството; Играта и различностите (мултикултурализмот и инклузивноста во образованието); Играта – средство за (само)вреднување на постигањата и на воспитно-образовните ефекти.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава		30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		10 часа
		16.2.	Самостојни задачи		15 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи		20 часа
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови			Максимум 70 бода – завршен испит (или два теста по максимум 35 бода)	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			до 20 бода	
	17.3.	Активност и учество			до 10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Редовност и активност на предавања и вежби реализација на проектни, семинарски и други самостојни и организирани активности во и вон непосредната настава.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Kamenov, E.	Decjaigra, vaspitanje i obrazovanje kroz igru	Zavod za udzbenike i nastavna sredstva	2006
		2.	Duran, M.	Dijete i igra	Naklada sklap	2003
		3.	Koteva-Mojsovska, T., Nikodinovska-Banchotovska, S.	The role of play and the autonomy of the child in Early childhood development, EDUCATION – Journal of educational research, Vol. 1 ; No. 1-2; ISSN: 2671-3268 (Print) , ISSN: 2671-3276 (Online), 99-104	Faculty of Pedagogy, University of Tetova, Republic of North Macedonia	2019
		Дополнителна литература				
	22.2.	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Klarin, M.	Psihologija dječjeigre	Sveučilište u Zadru	2017
		2.	Grupa avtoru	Igrai i gračke	Zavod za udzbenike i nastavna sredstva	1980

Реден број на прилогот: 53

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Воспитно-образовен софтвер			
2.	Код	ИО5 ВОС			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Арјан Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оспособување на студентите за користење воспитно-образовен софтвер.				
11.	Содржина на предметната програма: - Софтвер за математика - Софтвер за природни науки - Софтвер за дигитална фотографија - Софтвер за мајчин јазик - Софтвер за тестови и квизови				
12.	Методи на учење: предавања со дискусија, лабораториски вежби, домашно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	нема	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	80 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност во посетувањето на наставата, вежбите и			

		домашни задачи.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Стојанов, Н.	Електронски учебник	Приватно издание	
		2.				
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Прирачник за Edubuntu	Факултет за информатика, Европски универзитет	
		2.				
3.						

Реден број на прилогот: 54

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Здравствено образование			
2.	Код	ИО5 30			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Глигорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): -Стекнување теоретски и практични знаења и вештини од областа, -Разбирање на потребата од здравствено образование на децата, -Разбирање на целите и задачите на предметот во формирањето здрави идни генерации, -Учење за нормативите и стандардите на еден училиштен објект како битен сегмент во развојот на децата и училиците, -Познавање и разбирање на факторите што влијаат врз здравјето на децата.				
11.	Содржина на предметната програма: -Значење на здравственото образование, -Задачи на здравственото образование, -Цели на здравственото образование, -Методи на здравствено-воспитната работа, -Средства на здравствено-воспитната работа, -Најчести заразни и незаразни болести кај децата, -Превентивни мерки за спречување на болестите.				
12.	Методи на учење:предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство на предавањата и на вежбите.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Глигорова, Б.	Хигиена	Боро графика
		2.			
	3.				
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.			
		2.			
3.					

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ТРЕТА ГОДИНА, ШЕСТИ СЕМЕСТАР**

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 55

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по почетно читање и пишување (македонски јазик)			
2.	Код	ЗОб МПЧП			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Анита Штерјоска-Митреска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења од Методиката на наставата по почетно читање и пишување како научна дисциплина; да усвојат знаења и да развијат практични вештини за планирање, реализација и вреднување наставни цели и наставни активности од областа на предметното подрачје Почетно читање и пишување; да се оспособат за евалуација, селекција, дизајн и користење различни извори и дидактички материјали во функција на квалитетна настава за елементарна писменост; да стекнат знаења за карактеристиките на специфичните тешкотии во читањето и пишувањето; да се оспособат за интердисциплинарно поврзување на целите и содржините од подрачјето Почетно читање и пишување со цели и содржини од други предметни подрачја.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим, предмет и теоретски основи на методиката на наставата по македонски јазик; Методиката како интердисциплинарна наука; Општ поглед на развитокот на наставата по македонски јазик во минатото; Мислењето, јазикот и говорот, дидактичкиот говор; Наставата по почетно читање и пишување во наставниот план и програми; Планирање на наставата по почетно читање и пишување; Епистемологија на почетното читање и пишување; Претходни испитувања на децата за читање и пишување; Настава по почетно читање и пишување: -Логографска фаза - предбукварски дел на наставата -Алфабетска и ортографска фаза - букварски дел на наставата -Читање -Пишување -Специфични нарушувања во читањето и пишувањето (дислексија и дисграфија) -Структура и функција на букварот -Дидактички материјали за почетно читање и пишување Документални основи на елементарната писменост.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, работилници, симулации, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	

		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовност и активност на предавања и на вежби (најмногу три отсуства). Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 бода од предвидените активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач Година
		1.	Петковска, Б.	Методика на креативната настава по предметот Македонски јазик во нижите одделенија на основното училиште	МАГОР 2008
		2.	МОН	<i>Наставни планови програми по македонски јазик за првиот образовен циклус</i>	МОН
	3.	МОН	Учебници за македонски јазик за I и за II одделение во основното училиште на РС Македонија	МОН	
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач Година
		1.	Plass, M. E.	100 Montesori aktivnosti kao priprema za čitanje I pisanje	Publik Praktikum 2018
		2.	Сиглер, Р., Вагнер, А. М.	Размислување на децата	Арберија дизајн 2017
3.		Lazarich, M.	Metodika hrvatskog jezika u razrednoj nastavi	Učiteljski fakultet u Rijeci 2017	
4.		Стојановиќ, З., Вукајловиќ, З.	Приручник учитеље за наставу почетног читања и писања по комплексном поступку у I разреду основне школе.	Креативни центар 2008	
5.	Миоч, Ј.	Настава почетног читања и писања по комплексном методу, Приручник за учитеље и студенте учитељског факултета	Завод за учебнике и наставна средства 1996		
6.	Каровска	Специфични тешкотии во учењето (дислексија,	Филозофски 2016		

			Ристовска, А., Кардалеска, Љ., Ајдински, Г.	дисграфија, дискалкулија и диспраксија)	факултет, Скопје	
--	--	--	--	---	---------------------	--

Реден број на прилогот: 56

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по почетно читање и пишување (албански јазик)			
2.	Код	ЗОБ МПЧП			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Лулзим Алиу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентите да ја усвојат теоријата на наставата по предметното подрачје Почетно читање и пишување, како основно подрачје за натамошна работа по Методика на наставата по албански јазик. По запознавањето на поимот и предметот на Методиката на наставата по албански јазик воопшто, како и клучните поими што треба да се усвојат (мислење, јазик, говор, дидактички говор), студентите треба да се насочат кон изведување современа настава по предметот Албански јазик која ќе го развива критичкото мислење кај учениците преку ефикасно учење. Тие се запознаваат со општите и специјалните методи на оваа настава, имајќи предвид дека се земаат оние методи што како критериум ја имаат природата на спознајниот процес. Бидејќи ќе се овладува со читањето и пишувањето, студентите се упатуваат на современи техники за читање и за пишување, графички организатори, кооперативни и др. техники.</p> <p>Студентите треба да се оспособат да изведуваат настава по подготовка за почетно читање и пишување (предбукварски дел на наставата) и настава по почетно читање и пишување (букварски дел на наставата).</p> <p>Наставата по Почетно читање и пишување има за цел да ги запознае студентите со задачите и психо-физиолошките основи на читањето и пишувањето, со методите и распоредите за почетно читање и пишување (со акцент на аналитичко-синтетичкиот гласовен метод и методот на глобални зборови, применливи во наставата за Почетно читање и пишување на албански наставен јазик.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Главни моменти во развојот на наставата по мајчин јазик во минатото; Општ поглед на развитокот на наставата по албански јазик во минатото; Поим, предмет и теоретските основи на Методиката на наставата по албански јазик; Мислењето, јазикот и говорот, дидактичкиот говор; Критичкото мислење во училищата на часот по Албански јазик.</p>				
12.	<p>Методи на учење:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Метод на објаснување (монолошки); • Метод на разговор (дијалогски); • Метод на анализа; • Метод на работа со текст; • Илустративно-демонстративен метод; • Метод на читање; • Метод на дискутирање; • Метод на креирање текст и др. 				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари,	30 часа	

			тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи		30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи		15 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			до 70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			до 15 бода	
	17.3.	Активност и учество			до 15 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Положени испити по Албански јазик со култура на изразувањето 2 и по Литература за деца.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Lulzim, A.	Metodika e mësimit të gjuhës shqipe në ciklin e ulët të arsimit fillor	Focus print	2012
		2.				
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mustafa, A.	Didaktika e gjuhës shqipe dhe e leximit letra	Logos A	2002
		2.	Gjokutaj, M.	Didaktika e gjuhës shqipe, ë	Libri universitar	2009
		3.				

Реден број на прилогот: 57

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по почетно читање и пишување (турски јазик)			
2.	Код	ЗОБ МПЧП			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шест и семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф.д-р Хулија Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења од методиката на наставата по почетно читање и пишување како научна дисциплина; да усвојат знаења и да развијат практични вештини за планирање, реализација и вреднување наставни цели и наставни активности од областа на предметното подрачје Почетно читање и пишување; да се оспособат за евалуација, селекција, дизајн и користење различни извори и дидактички материјали во функција на квалитетна настава за елементарна писменост; да стекнат знаења за карактеристиките на специфичните тешкотии во читањето и пишувањето; да се оспособат за интердисциплинарно поврзување на целите и содржините од подрачјето Почетно читање и пишување со цели и содржини од други предметни подрачја.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим, предмет и теоретски основи на Методиката на наставата по турски јазик; Методиката како интердисциплинарна наука; Општ поглед на развитокот на наставата по турски јазик во минатото; Мислењето, јазикот и говорот, дидактичкиот говор; Наставата по почетно читање и пишување во наставниот план и програми; Планирање на наставата по почетно читање и пишување; Епистемологија на почетното читање и пишување; Претходни испитувања на децата за читање и пишување; Настава по почетно читање и пишување: - Логографска фаза - предбукварски дел на наставата - Алфабетска и ортографска фаза - букварски дел на наставата - Читање - Пишување - Специфични нарушувања во читањето и пишувањето (дислексија и дисграфија) - Структура и функција на букварот - Дидактички материјали за почетно читање и пишување Документални основи на елементарната писменост.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовност и активност на предавања, на вежби и на хоспитации (најмногу три отсуства). Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 бода од предвидените активности.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Güneş, F.	İlkokuma Yazma Öğretimi Yaklaşımve Modeller	Pegem Akademi Yayıncılık	2019
		2.	Akyol, H.	Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi	Pegem Akademi Yayıncılık	2018
		3.	Göçer, A.	Etkinlik Temelli İlkokuma Yazma Öğretimi	Pegem Akademi Yayıncılık	2015
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Kolaç, E., Dal, S.	İlkokuma Yazma Öğretimi	Nobel Akademik Yayıncılık	2022
		2.	KirmiziSusar, F. Ünal, E.	İlk Okuma Yazma Öğretimi	Anı Yayınları	2020
		3.	Nas, R.	Metinlerle İlkokuma Yazma Öğretimi	Ezgi Kitapevi Yayınları	2019
		4.	Yildirim, K. Cemaloğlu, N.	İlkokuma Yazma Öğretimi	Nobel Akademik Yayıncılık	2015
		5.	Yılmaz Karadağ, R.	Etkinlik Örnekleriyle İlk Okuma Yazma Öğretimi	Vizetek Yayıncılık	2021

Реден број на прилогот: 58

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по природни науки I			
2.	Код	306 МПН1			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно –институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Камчевска проф. д-р Леонора Јегени проф. д-р Аднан Кахил			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентот/ката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да стекне теоретски и практични знаења и вештини од областа; • да ги разбира предметот, задачите и методологијата на дисциплината; • да ги познава структурата и концепцијата на дисциплината и нејзината поврзаност со други дисциплини; • да го познава историскиот развој на дисциплината; • да го познава значењето на дисциплината во системот на развојот на личноста и да развива постапки за поттикнување одредени аспекти и надминување бариери; • да ги познава и да ги разбира развојните законитости, разлики и потреби на ученикот; • да се оспособи за развивање стратегии за формирање претстави и поими; • да се оспособи за изведба на набљудувањето како сознајна постапка; • да ги познава, да ги разбира и да ги користи наставните планови и програми за одделенска настава по наставниот предмет Природни науки; • да ги познава, да ги разбира и да ги вреднува целите на наставата по природни науки; • да се оспособи за дефинирање на образовни, воспитни и функционални цели во согласност со наставните содржини и возрастните особености на учениците; • да ги познава и да ги разбира содржинските особености на наставата по природни науки; • да познава, да разбира и да користи постапки за картографско описменување на учениците; • да се оспособи за интердисциплинарно поврзување на содржините; • да ги познава материјалните ресурси потребни за реализација на наставата по природни науки; • да го вреднува наставничкиот кадар како човечки ресурс во реализацијата на наставата по природни науки; • да ги познава учебникот и неговата функција во наставата по природни науки; • да се оспособи за управување со информации (способност да се добијат и да се анализираат информации од различни извори); • да се оспособи за професионално комуницирање, соработка и тимска работа. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одредување на методиката на наставата по природни науки <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Дефинирање на методиката на наставата по природни науки 1.2. Цели на методиката на наставата по природни науки 1.3. Специфичности на методиката на наставата по природни науки 1.4. Структура на методиката на наставата по природни науки 1.5. Интердисциплинарност на на методиката на наставата по природни науки <ol style="list-style-type: none"> 1.6. Методологија на методиката на наставата по природни науки 2. Развој на идејата за создавање на природната средина 				

	<p>3. Значење на наставата по природни науки за развојот на личноста на ученикот</p> <p>3.1. Значење на наставата по природни науки за интелектуалниот развој на ученикот</p> <p>3.2. Значење на наставата по природни науки за социоемоционалниот и за моралниот развој на ученикот</p> <p>3.3. Значење на наставата по природни науки за естетскиот развој на ученикот</p> <p>3.4. Еколошко воспитание</p> <p>4. Сознајни процеси во наставата по природни науки</p> <p>4.1. Теоретски основи на создавањето</p> <p>4.2. Остварување на создавањето</p> <p>4.3. Елементи на сознајниот процес</p> <p>4.4. Формирање и развој на претстави и поими кај учениците во раниот училиштен период</p> <p>4.5. Надминување на сфаќањата за стандарди во развојот на сознајните процеси во наставата од природонаучното и општественото подрачје</p> <p>5. Наставата по природни науки во одделенската настава</p> <p>5.1. Активности во рамките на фазата на влез</p> <p>5.2. Наставни планови и програми за наставните предмети во рамките на наставата по природни науки</p> <p>5.3. Структурни компоненти на наставните програми (дефинирање и конкретизација на наставните цели)</p> <p>5.4. Содржинска поставеност на наставата по природни науки</p> <p>6. Материјални ресурси потребни за реализација на наставата по природни науки</p> <p>7. Наставничкиот кадар како човечки ресурс во реализацијата на наставата по природни науки</p> <p>8. Учебникот и неговата функција во наставата по природни науки</p>			
12.	Методи на учење: предавања, вежби, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа		
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (два теста од 35 бода или завршен испит до 70 бода)	70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода	
	17.3.	Активност и учество	10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и на вежби.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација		

		од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Камчевска, Б.	Методика на наставата од природонаучното и општественото подрачје	Педагошки факултет, Скопје	2016
		2.	Zan, I.D.	Metodike nastave prirode i drustva	Školska knjiga	2005
		3.	Murati, M.	Metodika e mësimittë naturës dhe shoqërise	Педагошки факултет, Скопје	1999
		4.	Jegeni, L.	Metodika e punas educative arsimo renganaturës dhe shoqërise	Приватно издание	2015
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Колонцовски, Б.	Ученикот во наставата по природа	Педагошки факултет, Битола	2002
		2.	Колонцовски, Б.	Детето истражувач на природата	Педагошки факултет, Битола	2001
		3.	Pletenac, V.	Osnove metodike nastave prirode i društva	Školska knjiga	1991
	4.	Јегени, Ј.	Улогата на прашањата на воспитаникот во сознавањето на природата и општеството	Виста принт	2012	

Реден број на прилогот:59

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Ликовно образование со методика			
2.	Код	ЗОб ЛОМ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Маја Рауник Кирков проф. д-р Бурхан Ахмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Стекнување знаења за основите, карактеристиките и специфичностите на методиката на ликовното образование во раната училишна возраст; - Стекнување знаења за влијанието на ликовното изразување за психофизичкиот развој во раната детска возраст; - Стекнување основни знаења за интеграција на деца со различни образовни потреби во ликовното изразување; - Стекнување знаења и способности за реализација на глобално и годишно планирање во одделенската настава; - Стекнување знаења, вештини и способности за реализација на дневно планирање на активност по ликовно образование; - Развивање чувствителност кон препознавање и евалуација на значајни детали во детските ликовни решенија; - Развивање способности за познавање и за развивање на употребата на визуелниот јазик и способноста за дизајнирање ликовни активности во раната детска возраст врз основа на индивидуалниот развој на децата и нивните специфични воспитно-образовни потреби; - Стекнување способности за приспособување на наставната програма и дидактичко-методскиот пристап на барањата на специфичната средина во различни форми на организирано воспитание и образование во раната детска возраст; - Развивање вештини за поттикнување на дивергентно и креативно размислување. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цел и задачи на методиката на ликовното образование; 2. Историски преглед на методиката на ликовното образование; 3. Ликовно изразување во раната детска возраст – фази на развој и ликовни типови на деца; 4. Принципи, методи, форми и специфичности на ликовните воспитно-образовни активности во раната училишна возраст; 5. Поттикнување на когнитивниот, моторичкиот и емоционалниот развој со ликовни активности во раната училишна возраст; 6. Наставни планови и програми по предметот Ликовно образование; 7. Подготовка и планирање на активностите во одделенската настава – глобално, годишно и дневно планирање; 8. Креирање ликовни активности врз основа на индивидуалниот психофизички развој на децата и нивите специфични ликовни способности и потреби; 9. Евалуација на ликовните творби на децата во раната детска возраст; 10. Организирање портфолио на ликовни творби, посета и организација на ликовни изложби. 				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, проектни задачи, посета и анализа на детски ликовни изложби.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	

	активности	15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	35 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	2 теста по 35 бода (теоретски и практичен) устен испит: 10 бода			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода			
	17.3.	Активност и учество	10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Присуство од 70 % на предавања и вежби, освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за тестовите.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Рауник Кирков, М.	Методика на ликовно образование	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, ISBN 978-9989-43-402-0COBISS.MK-ID 106108170	2018
		2.	Филиповић, С.	Методика ликовног васпитања и образовања	Универзитет уметности у Београду и издавачка кућа Клет ISBN 978-86-7762-363-0 УДК: 371.3::73/76 COBISS.SR-ID: 186857228	2011
		3.	Winner, E.	Darovita djeca	Lekenik, Ostvarenje d.o.o	2005
		Дополнителна литература				
	22.2.	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Филиповић, С., Дицић, В.	Ликовна уметност и култура Увод у ликовну	Клет ISBN: 978-86-533-0019-7 УДК: 72/77(091) 7.01	2019

				културу 1	COBISS.SR-ID: 280312076	
		2.	Ордев, Д.	Методика на наставата по ликовно образование	Педагошки факултет, Скопје	2004
		3.	Luquet, G.-H.	Children's Drawings, Free Association Books, London, 160 str.	Free Association Books	2001

Реден број на прилогот: 60

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Музичко образование со методика			
2.	Код	ЗОБ МОМ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Владимир Талевски проф. д-р Аида Ислам доц. д-р Мујесер Илџази			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Целинапредметната програма (компетенции): Усвојување знаења за целите, задачите и содржините на методиката по музичко образование; оспособување за планирање, реализација и евалуација на наставата по музичко образование.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во методиката (музичко образование во одделенската настава – поим, значење, подрачја, содржини, дидактички принципи); Фактори; Личноста на наставникот; Планирање на наставата; Методи на наставата; Форми на наставата; Наставни средства и помагала; Евалуација на наставната работа; Темы (пеење, музика и движење, слушање музика, свирење на ДМИ, основи на музичката писменост, основи на детското изразување и творење).				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	40 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	35 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	45 бода		
	17.3.	Активност и учество	20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за полагање завршен испит: - положен испит: Основи на музичкото образование со музички инструменти; - освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за двата практични теста (кои можат да се заменат со бодови од устен испит што се администрира во испитна сесија пред завршниот испит).				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Талевски, В.	Музичкото образование со методика	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје	2018
		2.	Islam, A.	Müzik Eğitimi Metodu	Приватно издание	2012
		3.	Радевски, Т., Радевска, Н.	Дидактичко-методски прирачник за планирање и подготовка на наставата	Ирнел	2001
		4.	Илјази, М.	Учењето со песна и игра (за студенти на Педагошкиот Факултет– Скопје, одделенска настава)	ЗУК „Силиндарт“	2022
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Братиќ, Т., Филиповиќ Љ.	Музичка култура у разредној настави (приручник за студенте учителског факултета и факултета уметности)	Jagodina – Priština: Učiteljski fakultet u Jagodini – Fakultet umetnosti u Prištini	2001
		2.	Радевски, Т., Радевска, Н.	Методски прирачник по музичко образование за учители за 3 и 4 одделение,	Ирнел	2001
	3.	Атанасова-Вукова, А.	Вокално развитие и воспитание на децата	Издателско-печатна база ЕЦНКФКС.	1986	

Реден број на прилогот: 61

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Физичко образование со методика			
2.	Код	306 ФОМ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Марјан Малцев проф. д-р Бујар Саити ас. м-р Зорица Станковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да добијат сознанија и способности за разбирање, анализа и самостојна работа; да ги сфатат суштината и значењето на предметот и неговата практична примена во воспитно-образовната работа; соодветно да ги применат стекнатите знаења, умеења и навики при решавање одредени проблеми; да се запознаат и да усвојат знаења врзани за Методиката по физичкото и здравственото образование во училишните установи; да изработат и да реализираат програмски содржини со примена на современи методи од кинезиолошката наука.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим, цел и задачи на Методиката по физичко и здравствено образование: - Основни дидактички принципи во наставата по физичко и здравствено образование - Планирање на наставата по физичко и здравствено образование - Структура на часот по физичко и здравствено образование - Оптоварување на учениците на часот по физичко и здравствено образование - Типови на час - Организациски форми на физичко и здравствено образование - Методи на наставата по физичко и здравствено образование - Интензификација на часот по физичко и здравствено образование - Други организациски форми - Следење, вреднување и оценување на учениците - Ликот на наставникот				
12.	Методи на учење: предавања, видеопроекции, вежби, хоспитации, дискусии со практични вежби, истражувачки активности, индивидуална и групна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Испит			

		Тест 1 (минимум 18, максимум 35 бода) Тест 2 (минимум 18, максимум 35 бода) Студентот нема право да го полага вториот тест доколку не освоил потребен број бодови од првиот (18 бода) Студентот полага завршен испит (до 70 бода) доколку го нема положено првиот тест.	70 бода			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода			
	17.3.	Активност и учество	10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: 90% од редовноста на предавањата и на вежбите. Услов за полагање завршен испит: изработка на самостојна дневна подготовка и одржан практичен наставен час (студиска програма на македонски јазик). Услов за потпис е 50 % од редовноста на наставата. Услов за полагање завршен испит: одржана практична наставна активност со претходно прифатена дневна подготовка (студиска програма на албански јазик).				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставниците/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Саити, Н., Саити, Б.	Vazat e educates fizike me metodike	Просветно дело	2000
		2.	Малцев, М.	Физичко образование со методика	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Скопје	2016
		3.	Малцев, М.	Методика на физичкото образование	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје	2011
		4.	Малцев, М.	Практикум		2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Малцев, М., Васовиќ, М.	Физички развој преку игра	Приватно издание	2012

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ТРЕТА ГОДИНА, ШЕСТИ СЕМЕСТАР

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 62

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Акциони истражувања во воспитно-образовната работа			
2.	Код	ИО6 АИ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Мариета Петрова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - запознавање на студентите од групата Одделенска настава со значајните својства на акционите истражувања и можностите за менување на појавите што се истражуваат; - оспособување на студентите од групата Одделенска настава за примена на елементи од стратегијата за развој на курикулумот и неговата структура; - успешно конкретизирање на исходот од образованието и операционализирање на училишниот курикулум.				
11.	Содржина на предметната програма: - Избор на проблеми за истражување - Проектирање акциони истражувања - Изработка на мерни инструменти - Спроведување акционо истражување - Изготвување извештај за акционото истражување				
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часанаставниактивности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	40 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	50 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и на вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Halmi, A.	Strategije kvalitativnih istrazivanja u primjenjenim dristvenim znanostima	Naklada Slap
		2.	Bilorusky, J. A.	Cases and Stories of Transformative Action Research	Routledge
		3.	Shehu, F.	Hulumtimet aksionale në punën edukativo- arsimore (skriptë interne)	Fakulteti pedagogjik “Sh. Kliment Ohridski” Shkup
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Shehu, F.	Hulumtim aksional në praktikën edukativo-ardimore	Byroja Zhvillimin e Arsimit
		2.			
	3.				

Реден број на прилогот: 63

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Образовна технологија			
2.	Код	ИО6 ОТ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно –институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења од областа на образовната технологија; да се запознаат со едукативните вредности на медиумите; да се оспособат за изработка на соодветни дидактички материјали за примена во одделните видови настава; да се оспособат за примена на дидактичките електронски медиуми во процесот на наставата; да се оспособат за реализација на настава на далечина.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим за образовна технологија; Односот на образовната технологија и дидактиката; Видови наставни технологии: технологија на усното и на писменото изразување, технологија на организирано набљудување, манипулациона и оперативна технологија, аудиовизуелна технологија, компјутерска технологија, мултимедиумска технологија; Организација на наставата со примена на современа мултимедијална технологија; Определување на поимот на мултимедијалност и неговото значење: откривање на поимите мултимедиум, хипертекст, хипермедиум; Поврзаноста на мултимедијалноста со мултимедијалните податоци, мултимедијалните апликации и мултимедијалните документи; Универзални и специјализирани училници, електронски училници, мултимедијални училници; Училишната медијатека во функција на медиумската култура; Настава и учење по пат на електронска мрежа и електронски медиуми; Електронско учење; Настава на далечина.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебатни дискусии, работилници, истражувачки активности.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода (максимум)		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода (максимум)		
	17.3.	Активност и учество	10 бода (максимум)		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	

		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис – редовност и активност на предавања и на вежби. Услов за полагање – освоени минимум 20 бода по наведените основи.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Вилотијевиќ, М.	Дидактика 3 (одабрана поглавја)	Учитељски факултет, Београд
		2.	Никодиновска-Банчотовска, С.	Educational technology as a way of teacher's work Conference proceedings (pg. 811-819)	Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, Tuzla
		3.	Никодиновска-Банчотовска С.	Educational software and e-learning in the early grades of elementary school Conference proceedings (pg. 255-259)	Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, Tuzla
		4.	Стојановска, В.	Наставни медиуми	Филозофски факултет, Скопје
		Година			
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
1.			Национална стратегија – Стратегија за развој на е-содржини (2010–2015)	Министерство за информатичко општество, Скопје	
2.	Никодиновска-Банчотовска, С.	Opportunities and values of the educational software	Филозофски Факултет, Институт за педагогија, Скопје		

			Conference proceedings (pg. 343-348)		
	3.	Никодиновска-Банчотовска, С.	The school media library and the multimedia classrooms keeping up with the technical – technological development, (conference proceedings)	Педагогически факултет, Стара Загора, Бугарија	2013
	4.		Состојба со е-учењето во Македонија	Фондација „Метаморфозис“	2011
	5.		Употребата на компјутери и интернет во образовниот систем на РМ	Фондација „Метаморфозис“	2010

Реден број на прилогот: 64

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Интегриран курикулум			
2.	Код	ИОБ ИК			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска проф.д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се здобијат со научни знаења за холистичкиот пристап кон развојот на образованието, со спецификите и можностите за примена, да ги осознаат и да ги разберат техниките, принципите и моделите на интегрираната настава и учење, да се оспособат за организирање и за реализирање на наставата со помош на интегрирање на содржините и целите, да се оспособат за компетентен избор на модели на интегрирање во согласност со развојните и индивидуалните потреби на децата, како и во согласност со научните постулати, можности и потреби, да се оспособат за педагошко водење на интегрирана настава.				
11.	Содржина на предметната програма: Интегриран курикулум – поим, суштина и карактеристики; Основи за интегриран курикулум; Холизмот и активното учење– медиум за интегрирана настава; Концептот на природен развој – основа за интегриран пристап; Контекстуалното наспроти академското учење; Проектното учење во функција на меѓупредметно поврзување; Модели на интегриран курикулум; Интегриран пристап во планирањето на предметните содржини; Елементи, методи и форми на реализација на интегрираниот курикулум; Модели на учење во функција на меѓупредметното поврзување; Избор на модел за интегрирано учење; Инклузивното образование во интегрираниот курикулум; Мултикултурното и интеркултурното воспитание и образование во интегрираниот курикулум; Импликации на примена на интегриран наставен план; Мобилноста на ентериерот во функција на меѓупредметното поврзување; Центри за учење. Принципи за реализирање на меѓупредметното поврзување; Планирање и водење на интегрираната настава; Оценување на постигањата во интегрираната настава; Евалуација на интегриран курикулум; Улогата на наставникот.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	Максимум 70 бода – завршен испит (или два теста по максимум 35 бода)		

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	до 20 бода			
	17.3.	Активност и учество	до 10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и на вежби реализација на проектни, семинарски и други самостојни и организирани активности во и вон непосредната настава.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставниците/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Котева-Мојсовска, Т.	Интегриран курикулум, Скрипта од предавања за интерна употреба	Педагошки факултет, Скопје	2021
		2.	Котева-Мојсовска Т.	Учење низ проекти	Просветно дело бр. 5, (с. 19-26)	2006
		3.	Shehu, F.	The integrated curriculum and social education in preschool and primary school education, 13th International Balkan Education&Science Congress	Trakya University, Faculty of Education, Edirne, Turkey	2018
		4.	Koteva-Mojsovska, T. Stoeva, N.	The effects of the integrated curriculum application in primary education, Proceedings of X International Scientific Conference "Improving the quality of life of children and youth", 21-23 June 2019, Istanbul, Turkey ISSN 1986-9886, str 121-133	„Association for support and creative development of children and youth, Tuzla&University of Tuzla, Faculty of Education and Rehabilitation: Tuzla	2019
		5.	Susan Margaret Drake, Joanne L. Reid	Integrated Curriculum as an Effective Way to Teach 21st Century Capabilities	Asia Pacific Journal of Educational Research 2018. Vol. 1(1) 31-50© The Author(s)	2018
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Прирачник за наставниците во основното образование	Настава и учење на 21 век – Проект за основно образование	УСАИД	2009
		2.	Koteva-	System of competences for the	Bitola: Macedonian science society –	201

			Mojsovska, T.	holistic-integrative concep to earlychildhood development Conference proceedings ,International Scientific Conference: The education at the crossroads – conditions, challenges, solutions and perspectives; (pp: 81-88) ISBN 978 - 608 - 4616 - 89– 4	Bitola, Republic of Macedonia	8
		3.				

Реден број на прилогот: 65

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на работа со надарени деца			
2.	Код	ИО6 МНД			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Камчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Целинапредметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> • да ги познава и да ги разбира поимите надареност, креативност и талент; • да разликува видови надареност; • да ги познава карактеристиките на надарените деца во раноучилишниот период; • да ги познава фазите и факторите на развој на надареноста; • да развива способности за препознавање и за идентификување надарени ученици; • да познава, да разбира и да употребува форми за работа со надарени ученици; • да развива вештини за употреба на методи, техники и стратегии за работа со надарени ученици; • да развива вештини за управување со информации (способност да се добијат и да се анализираат информации од различни извори); • да развива способности за комуницирање, соработка, тимска работа. 				
11.	<p>Содржинанапредметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Што е надареност? <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Дистинкција на поимите: надареност, креативност, талент 1.2. Различни концепции за природата на надареноста (мултидимензионални, когнитивни, развојни) 2.Видови надареност: мултипла, вербална, математичка, уметничка и спортска надареност и надареност за лидерство 3.Карактеристики на надарените <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Методи за утврдување на карактеристиките на надарените ученици 3.2. Класификации на карактеристиките на надарените <ol style="list-style-type: none"> 3.2.2.Карактеристики на надарените во раноучилишнатавозраст 4.Развој на надареноста <ol style="list-style-type: none"> 4. 1. Фази во развојот на надареноста 5.Фактори што влијаат врз развојот на надареноста 6.Препознавање и идентификација на надарените ученици <ol style="list-style-type: none"> 6. 1. Насоки и принципи за препознавање и идентификација на надарените ученици 6.2. Методи и форми на идентификација на надарените ученици 6.3. Субјекти што учествуваат во идентификацијата надарените ученици 6.4. Инструменти за идентификација на надарените ученици 7.Форми на работа со надарени ученици 				

	8. Воспитно-образовна работа со надарените ученици					
	8.1. Модели за изработување наставни програми за работа со надарени ученици					
	8.2. Методи, техники и стратегии за работа со надарени ученици					
	8.3. Улогата на воспитувачот во воспитно-образовната работа со надарени ученици.					
12.	Методи на учење:предавања, вежби, методски хоспитации, истражувачки активности, работилници, симулации,индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа				
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи			
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (два теста од 35 бода или завршен испит максимум до 70 бода)		70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода		
	17.3.	Активност и учество		10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност и активност на предавања и на вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Арнаудова, В., Лешниковска, Е.	Надарено дете	Филозофски факултет, Скопје	2000
		2.	Mlinarević V., Zrilić S.	Integralan pristup darovitosti-perspektiva u odgoju i obrazovanju	Hrvatska sveucilisnanaklada, Zadar	2021
3.	Кеверески, Јб.	Каков наставник им треба на надарените и талентираните деца	Киро Дандаро	2007		

		4.	Камчевска, Б.	Развој на програми и стратегии за автоиндивидуализација на децата	Педагошки факултет, Битола	2003
		5.	Кеверески, Јб.	Светот на надарените и талентираните деца	Летра	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Gorgević, B.	Individualizacija vaspitanja darovitih	Prosveta	1979
2.		Koren, I.	Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika	Školske novine	1989	
3.	Koren, I.	Nastavnik i nadareni učenici	Školske novine	1989		

Реден број на прилогот: 66

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна ликовна работилница			
2.	Код	ИО6 КЛР			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Маја Рауник Кирков проф. д-р Бурхан Ахмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Стекнување знаења за поимот креативност во ликовното изразување во раната детска возраст (конвергентно и дивергентно мислење; надареност, талент и генијалност; тестови за процена на креативноста, фази во развојот на креативното мислење); - Стекнување способности за креативна употреба на ликовните материјали, средства и техники; - Стекнување знаења и способности за поттикнување на креативноста во раната детска возраст преку ликовно изразување; - Стекнување способности за критичка анализа на творбите и проценка на креативноста во раната детска возраст.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Поим за креативност во ликовното изразување во раната детска возраст - конвергентно и дивергентно мислење; - надареност, талент и генијалност; - тестови за проценка на креативноста, - фази во развојот на креативното мислење; 2. Аспекти за креативна употреба на ликовните материјали, средства и техники; 3. Методи и техники за поттикнување на креативноста во раната детска возраст преку ликовното изразување; 4. Анализа на творбите и проценка на креативноста во раната детска возраст.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, проектни задачи.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		2 проектни задачи x 35 бода	

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Присуство од 70 % на предавања и на вежби, освоени најмалку 50% од предвидените активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски, албански		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација од страна на наставниците/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Wright, S.	Understanding Creativity in Early Childhood: Meaning-Making and Children's Drawing	Sage Publication	2010
		2.	Winner, E.	Darovita djeca	Mitovi i stvarnost. Lekenik: Ostvarenje	2005
		3.	Čudina-Obradović, M.	Nadarenost – razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje	Školska knjiga	1990
		Дополнителна литература				
	22.2.	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Torrance, E.P.	The torrance Test of Creative Thinking	Princeton, N.J. Pesonnel Press	1996
		2.	Јакубин, М.	Ликовни језик и ликовне техники	Факултет за ликовни уметности, Скопје	2000
3.		Karlavaris, B., Kraguljac, M.	Razvijanje kreativnosti putem likovnog vaspitanja	Prosveta	1981	

Реден број на прилогот: 67

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Кинезитерапија			
2.	Код	ИОБ К			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно –институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Марјан Малцев проф. д-р Бујар Саити ас. м-р Зорица Станковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да ги сфатат значењето на предметот и неговата примена во наставата, како и да се оспособат за практична примена и користење на стекнатите знаења во решавањето на одредена практична проблематика во воспитно-образовната дејност.				
11.	Содржина на предметната програма: - Поим и предмет на кинезитерапијата - Средства на кинезитерапијата - Методите на кинезитерапијата - Карактеристики на локомоторниот апарат - Терапевтска гимнастика - Корективна гимнастика - Организација на работата во кинезитерапијата - Методика на спроведување вежби во кинезитерапијата - Индикации и контраиндикации во кинезитерапијата - Примена на кинезитерапијата во основните училишта - Облик и особини на ‘рбетниот столб и деформитети во држењето на телото - Кифоза, лордоза и сколиоза – деформитети на ‘рбетниот столб - Рамни стапала, крилести лопатки - Рамен грб и нормално држење на телото, како и деформитети на градниот кош - Деформитети на нозете - Превенција со помош на кинезитерапија				
12.	Методи на учење: предавања, видеопроекции, вежби, хоспитации, дискусии со практични вежби, истражувачки активности, индивидуална и групна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	

		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Испит Тест 1 (минимум 18, максимум 35 бода) Тест 2 (минимум 18, максимум 35 бода) Студентот нема право да го полага вториот тест доколку не освоил потребен број бодови од првиот (18 бода). Студентот полага завршен испит (до 70 бода) доколку го нема положено првиот тест.		70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода		
	17.3.	Активност и учество		10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис е 50 % од редовноста на наставата.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставниците/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Шуков, Ј.	Основи на кинезитерапијата	Алма	2001
		2.	Малцев, М.	Методика на физичкото образование	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје	2011
	3.	Саити, Н., Саити, Б.	Bazat e educates fizike me metodike	Просветно дело	2000	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Малцев, М., Васовиќ, М.	Физички развој преку игра	Приватно издание	2012
		2.	Тодоровски, Д.	Методика на физичко образование	Педагошки факултет, Штип	2007

Реден број на прилогот: 68

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методи на работа во училишните библиотеки			
2.	Код	ИОБ МУБ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	доц. д-р Анита Штерјоска-Митреска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења за структурата и за функцијата на училишната библиотека; да се запознаат со работата на училишниот библиотекар; да развијат компетенции за работа во училишна библиотека; да умеат да воспостават врска меѓу библиотечните ресурси и наставниот план и програми; да развијат вештини за соработка со наставниот кадар и со стручната служба во училиштето; да се оспособат за организирање креативни работилници и за јавни настани во училишната библиотека.				
11.	Содржина на предметната програма: Училишна библиотека; Историски преглед на развојот на училишното библиотекарство; Организација, содржина и функција на училишната библиотека; Компетенции на училишниот библиотекар; Планирање и програмирање на работата на училишниот библиотекар; Годишен план и програма на училишната библиотека; Оперативен план за работа на училишниот библиотекар; Библиотеката како информативен, педагошки и културен центар на училиштето; Педагошки компетенции на училишниот библиотекар; Улогата на библиотекарот во воспитно-образовниот процес; Методи на работа во училишната библиотека; Организирање настани и работилници во училишната библиотека; Соработка на библиотекарот со наставниците и со другите служби во училиштето.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, практична настава, работилници, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа за наставни активности 45 часа за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Условзапотпис: редовност и активностнапредавања, навешби и напратика (најмногу триотсуства). Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 бода од предвидените активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Котовчевска, С.	Библиотечно работење во училишните библиотеки	Градска библиотека „Браќа Миладиновци“
		2.	Николов, Б.	Библиотечно работење: Прирачник за сите видови библиотеки	Универзитет „Св. Климент Охридски“, Битола
		3.	Штерјоска-Митреска, А.	Методи на работа во училишната библиотека (скрипта за интерна употреба)	Приватно издание
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Penkov, M. N.	Библиотека основне школе и њена функција у настави српског језика и књижевности: докторска дисертација	Универзитет у Нишу, Учитељски факултет, Врање
		2.	Клејтон, П.,Горман, Г.Е.	Управување со изворите на информациите во библиотеките – управување со фондовите во теорија и пракса	НАМПРЕС
	3.	Петровски, Д.	Библиотекарство.	Универзитет „Св. Климент Охридски“, Битола	

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ЧЕТВРТА ГОДИНА, СЕДМИ СЕМЕСТАР

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 69

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по македонски јазик 1			
2.	Код	307 MMJ1			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	четврта година/ седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Анита Штерјоска-Митреска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења за функционалната писменост и да развијат компетенции за методско моделирање на наставата по македонски јазик во согласност со епистемолошките основи на учењето; да усвојат знаења и да развијат практични вештини за планирање, реализација и вреднување наставни цели и наставни активности од областа на граматиката, правописот и јазичното изразување; да стекнат знаења за процесот на создавање врзан текст; да се оспособат за евалуација, селекција, дизајн и користење различни извори и дидактички материјали во функција на квалитетна настава за усвојување знаења од областа на јазикот, на усното и на писменото изразување на учениците; да се оспособат за интердисциплинарно поврзување на целите и содржините од областа на јазикот, на усното и на писменото изразување со цели и содржини од други предметни подрачја.				
11.	Содржина на предметната програма: Програмски барања; Критичкото мислење и функционалната писменост; Цели и задачи на наставата по јазик; Методски упатства за обработка на содржини од наставното подрачје Јазик; Наставни методи во наставата по јазик; Творечки пристап во наставата по јазик; Настава по граматика; Настава по правопис; Форми на јазични и правописни вежби; Цели и задачи на наставата по усно и писмено изразување; Врската меѓу усното и писменото изразување; Основни методски барања за остварување на програмските содржини за усно и писмено изразување; Форми на сврзано изразување (прераскажување; раскажување; опишување; известување; лични и деловни состави; писмени работи); Интегриран пристап во наставата по јазик и изразување и творење; Дизајн и евалуација на дидактички материјали за реализација на цели од подрачјата: Јазик и Изразување и творење; Докимолошки основи на наставата по јазик и изразување и творење.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, работилници, симулации, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовност и активност на предавања, на вежби и на хоспитации (најмногу три отсуства). Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 бода од предвидените активности.					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.					
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Петковска, Б.	Методика на креативната настава по предметот Македонски јазик во нижите одделенија на основното училиште	МАГОР	2008	
		2.	Петковска, Б., Штерјоска-Митреска, А.	Говориме и пишуваме – прирачник по јазична писменост од I до V одделение	Просветнодело	2015	
		3.	МОН	Наставни планови програми по македонски јазик за одделенска настава	МОН	МОН	
		4.	МОН	Учебници и работни материјали за предметот Македонски јазик во одделенска настава	МОН	МОН	
		22.2.	Дополнителна литература				
			Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.		Група автори	Правопис на македонскиот јазик (второ издание)	Култура	2017	
	2.		Китанов, Б., Китанова, И.	Методика на наставата по македонски јазик во деветгодишно основно образование (од I до V одделение)	УГД, Штип	2015	
	3.		Vežen, A.	Metodika – znanost o poučavanju nastavnog predmeta: epistemologija metodike u odnosu na pedagogiju i edukologiju - s primjerima iz metodike hrvatskoga jezika	Profil international	2008	
	4.		Николић, М.	Методика наставе српског језика и књижевности	Завод за уџбенике и наставна средства	1999	

Реден број на прилогот: 70

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по албански јазик I				
2.	Код	307 MAJ1				
3.	Студиска програма	Одделенска настава				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р Лулзим Алиу				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да развијат истражувачки однос кон јазичните појави и кон воспитно-образовната практика по НП Јазик; Да ја следат, да ја проверуваат и да ја оценуваат наставната практика; Да ги оценуваат и да се стремат да ги усовршуваат наставните програми по јазик, учебниците, стручната литература, дидактичките материјали и др., како и систематски да ги следат развојните процеси и тенденции на методиката на наставата по албански јазик како синтетичка наука. Студентите, исто така, треба да развијат истражувачки однос кон НП Изразување и творење; Да овладеат со методите за потребните форми на изразување и творење, за оценување на наставната практика по ова предметно подрачје и да развиваат стремеж кон негово подобрување и усовршување.					
11.	Содржина на предметната програма: Програмски барања; Методски упатства за разработка на содржини од областа на албанскиот јазик; Творечки пристап во наставата по јазик; Настава по граматика; Настава по правопис; Форми на правописни вежби; Наставни методи; Графички организатори, Цели и задачи на наставата по изразување и творење; Односот меѓу усното и писменото изразување; Основни методски барања за остварување на одделни програмски содржини; Форми на сврзано изразување.					
12.	Методи на учење: <ul style="list-style-type: none"> • Метод на објаснување (монологски); • Метод на разговор (дијалогски); • Метод на анализа; • Метод на работа со текст; • Илустративно-демонстративен метод; • Метод на читање; • Метод на дискутирање; • Метод на креирање текст и др. 					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			до 70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација:			до 15 бода	

		писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество				до 15 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Положен испит по Методика на наставата по почетно читање и пишување.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Lulzim, A.	Metodika e mësimit të gjuhës shqipe në ciklin e ulët të arsimit fillor	Focus print	2012
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mustafa, A.	Didaktika e gjuhës shqipe dhe e leximit letra	Logos A	2002
		2.	Gjokutaj, M.	Didaktika e gjuhës shqipe, ë	Libri universitar	2009
		3.				

Реден број на прилогот: 71

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по турски јазик 1			
2.	Код	307 МТЈ1			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Хулија Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења за функционалната писменост и да развијат компетенции за методско моделирање на наставата по турски јазик во согласност со епистемолошките основи на учењето; да усвојат знаења и да развијат практични вештини за планирање, реализација и вреднување наставни цели и наставни активности од областа на граматиката, правописот и јазичното изразување; да стекнат знаења за процесот на создавање врзан текст; да се оспособат за евалуација, селекција, дизајн и користење различни извори и дидактички материјали во функција на квалитетна настава за усвојување знаења од областа на јазикот, на усното и на писменото изразување на учениците; да се оспособат за интердисциплинарно поврзување на целите и содржините од областа на јазикот, на усното и на писменото изразување со цели и содржини од други предметни подрачја.				
11.	Содржина на предметната програма: Програмски барања; Критичкото мислење и функционалната писменост; Цели и задачи на наставата по јазик; Методски упатства за обработка на содржини од наставното подрачје Јазик; Наставни методи во наставата по јазик; Творечки пристап во наставата по јазик; Настава по граматика; Настава по правопис; Форми на јазични и правописни вежби; Цели и задачи на наставата по усно и писмено изразување; Врската меѓу усното и писменото изразување; Основни методски барања за остварување програмски содржини за усно и писмено изразување; Форми на сврзано изразување (прераскажување; раскажување; опишување; известување; лични и деловни состави; писмени работи); Интегриран пристап во наставата по јазик и изразување и творење; Дизајн и евалуација на дидактички материјали за реализација на цели од подрачјата: Јазик и Изразување и творење; Докимолошки основи на наставата по јазик и изразување и творење.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, работилници, симулации, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовност и активност на предавања, на вежби и на хоспитации (најмногу три отсуства). Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 бода од предвидените активности.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Güneş, F., Sidekli, S.	Türkçe Öğretimi	Eğiten Kitap Yayınları	2020
		2.	Kavcar, C. Hasırcan, S. Oğuzkan, F.	Türkçe Öğretimi	Anı Yayınları	2016
		3.	Nas, R.	Türkçe Öğretimi	Ezgi Kitabevi	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Yılmaz, M.	Yeni Gelişmeler Işığında Türkçe Öğretimi	Pegem Akademi Yayıncılık	2021
		2.	Dilidüzgün, Ş.	Metin Dili ve Türkçe Öğretimi Uygulamalı Bir Yaklaşım	Anı Yayıncılık	2021
	3.	Biçer, N.	Türkçe Öğretimi Tarihi	Kesit Yayınları	2017	

Реден број на прилогот: 72

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по математика 1			
2.	Код	307 MM1			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Весна Макашевска проф. д-р Методи Главче			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се стекнат со знаења за психолошките и за логичките основи на наставата по математика; да се запознаат со спецификите на сознајниот процес на учениците и диверзитетот кај учениците; да се запознаат со дидактичко-методските особености на наставниот процес; да се оспособат да прават избор и примена на принципи, форми и методи сообразени на спецификите на индивидуалниот развој на учениците; да се оспособат за организирање, планирање и реализирање на наставниот процес, да се оспособат за примена на соодветни стратегии на следење, проверување и оценување на постигнувањата на учениците.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Методиката на наставата по математика како научна дисциплина - Психолошки и логички основи на наставата по математика - Сознајниот процес и диверзитетот кај учениците - Методички приоди при воведување на математичките поими - Карактеристики на наставата по математика (цели и стандарди на постигањата) - Содржини на наставата по математика - Математичка задача - Суштина на наставата по математика - Мотивирање и поттикнување за учење математика - Наставни принципи во наставата по математика - Форми на наставна работа - Методи на наставна работа - Организација, планирање и реализирање на наставата по математика - Флексибилни наставни програми - Индивидуален образовен план - Следење, проверување и оценување на знаењата на учениците и диверзитетот - Следење на постигнувањата и интервенција кај учениците - Организација на посебни видови наставна работа по математика - Диференцијација во наставниот процес по математика 				
12.	Методи на учење: предавања, индивидуални и тимски разбирања, работилници, симулации, методи на работа во пар, методи на групни дискусии.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на	15.1.	Предавања– теоретска настава		30 часа

	наставните активности	15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и на вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Макашевска, В.	Методика на наставата по математика 2 (интерна скрипта)	Приватно издание
		2.	Gllavçe, M.	Metodika e Mësimdhëniessë Matematikës 1 (интерна скрипта)	Приватно издание
	3.	Главче, М., Аневска, К., Малчески, Р.	Практикум по методика на наставата по математика од прво до петто одделение	Приватно издание	
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Малчески, Р.	Методика на наставата по математика	Сојуз на математичари на Македонија
		2.	Биро за развој на образованието	Наставни програми по математика	БРО, Скопје
3.		Малчески, Р., Главче, М., Аневска, К.	Математички надарените ученици во почетното образование	Приватно издание	

Реден број на прилогот: 73

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по природни науки 2			
2.	Код	307 МПН2			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Камчевска проф. д-р Леонора Јегени проф. д-р Аднан Кахил			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Целинапредметната програма (компетенции):</p> <p>Студентот/ката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да ја разбира важноста од партиципација на ученикот во наставата по природни науки; • да познава различни видови активности според специфичните домени на развој на ученикот; • да се оспособи за креирање активности за ученикот; • да ги познава факторите што влијаат на активностите на ученикот; • да ги познава и да ги разбира содржинските и дидактичко-методските особености на наставата по природни науки; • да се оспособи за остварување поттикнувачко расположение за учење; • да ги познава фазите на наставниот процес; • да се оспособи за самоподготвување, планирање и реализирање наставни часови по природни науки; • да се оспособи за интердисциплинарно поврзување на содржините; • да се оспособи за управување и планирање на времето; • да се оспособи за идентификација, разбирање и употреба на различни принципи на наставна работа; • да познава, да разбира и да употребува различни методи во наставата по природни науки; • да се оспособи приспособено да употребува различни форми на наставна работа; • да познава, да разбира и да употребува различни медиуми; • да се оспособи за организирање на активно и самостојно учење, подготвување на учениците за ефикасно учење; • да се оспособи за дизајнирање и развивање ефикасни стратегии за наставна работа; • да се оспособи за приспособена употреба на различни објекти за изведување на наставата по природни науки; • да се оспособи за приспособена употреба на различни современи наставни системи во наставата по природни науки; • да ја познава и да ја разбира теренската настава; • да се оспособи за организирање самостојна работа на учениците, дополнителна и додатна настава според можностите и способностите на учениците; • да се оспособи за проверка и оценка на знаењето и постигнувањата на учениците, како и за формирање повратни информации; • да се оспособи за професионално комуницирање, соработка и тимска работа; • да се поттикнува на самостојност, критичност и самокритичност и самооценување. 				
11.	<p>Содржинанапредметната програма:</p> <p>1. Процесирање на наставата по природни науки</p> <p>1.1. Партиципација на ученикот во наставата по природни науки</p> <p>1.1.1 Поимно и суштинско определување на активностите на учениците</p> <p>1.1.2. Класификација и видови активности на учениците</p>				

<p>1.2. Фактори што влијаат на активностите на ученикот</p> <p>1.2.1. Формирање реална слика за себе</p> <p>1.2.2. Мотивацијата на учениците</p> <p>1.2.3. Интересите на учениците</p> <p>1.3. Оспособување на ученикот за активна настава по природни науки</p> <p>1.4. Соработка и интеракција меѓу учениците во инклузивна училишница</p> <p>2. Планирање и процесирање наставни часови по природни науки</p> <p>2.1. Наставниот час како микроединица во наставниот процес</p> <p>2.2. Структура на наставните часови</p> <p>2.3. Карактеристики на наставниот час</p> <p>2.4. Определување цели на наставниот час</p> <p>2.5. Типологија на наставни часови</p> <p>2.6. Правила и упатства за осмислување можни сценарија за наставни часови</p> <p>2.6.1. Примена на дидактички стратегии за надминување на бариерите за давање можност за учество и учење на сите ученици</p> <p>2.7. Подготовка на наставникот за наставен час по природни науки</p> <p>2.8. Евалуација на наставни часови</p> <p>3. Специфичности во примената на наставните принципи во наставата по природни науки</p> <p>3.1. Принцип на научна и идејна насоченост</p> <p>3.2. Принцип на систематичност и постапност</p> <p>3.3. Принцип на нагледност</p> <p>3.4. Принцип на свесност и активност</p> <p>3.5. Принцип на трајност и квалитет на усвоените знаења, способности, вредности и ставови</p> <p>3.6. Принцип на индивидуализација и диференцијација</p> <p>3.7. Принцип на поврзаност на теоријата со практиката</p> <p>3.8. Принцип на актуелност</p> <p>3.9. Корелација на наставните принципи</p> <p>4. Методи во наставата по природни науки</p> <p>4.1. Видови наставни методи</p> <p>4.1.1. Вербални наставни методи</p> <p>4.1.2. Демонстративно-илустративни наставни методи</p> <p>4.1.3. Методи на самостојна работа на учениците</p> <p>4.1.4. Избор, примена и корелација на наставните методи</p> <p>5. Извори на знаења во наставата по природни науки</p> <p>5.1. Текстуални медиуми</p> <p>5.2. Визуелни медиуми</p> <p>5.3. Аудиовизуелни медиуми</p> <p>6. Форми на наставна работа по природни науки</p> <p>6.1. Фронтална форма</p> <p>6.2. Групна форма</p> <p>6.3. Тандем или работа во пар</p> <p>6.4. Индивидуална форма</p> <p>7. Примена на современи наставни системи во наставата по природни науки</p> <p>7.1. Програмирана настава</p> <p>7.2. Проблемска настава</p> <p>7.3. Учење со откривање</p> <p>7.4. Интегрирана настава</p> <p>7.5. Теренска настава</p> <p>7.6. Дополнителна и додатна настава</p> <p>8. Вреднување на постигнувањата на учениците во наставата по природни науки</p> <p>8.1. Традиционалното оценување и современата настава</p> <p>8.2. Описно оценување</p> <p>8.3. Оспособување на наставниците за описно оценување</p> <p>8.4. Избор и примена на соодветни постапки, техники и инструменти за бележење на постигнувањата на</p>
--

	учениците					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, методски хоспитации во основни училишта, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (два теста од 35 бода или завршен испит до 70 бода)			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност и активност на предавања и на вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Камчевска, Б.	Методика на наставата од природонаучното и општественото подрачје	Педагошки факултет, Скопје	2016
		2.	Zan, I.D.	Metodike nastave prirode i drustva	Školska knjiga	2005
		3.	Murati, M.	Metodika e mësimittë naturës dhe shoqërise	Педагошки факултет, Скопје	1999
	4.	Jegeni, L.	Metodika e punas educative arsimorengaturës dhe shoqërise	Приватно издание	2015	
22.2.	Дополнителна литература					
	Реден	Автор	Наслов	Издавач	Година	

		број				
		1.	Колонцовски, Б.	Ученикот во наставата по природа	Педагошки факултет, Битола	2001
		2.	Колонцовски, Б.	Детето истражувач на природата, Битола	Педагошки факултет, Битола	2001
		3.	Pletenac, V.	Osnove metodike nastave prirode i društva	Školska knjiga	1991
		4.	Јегени, Ј.	Улогата на прашањата на воспитаникот во сознавањето на природата и општеството	Виста принт	2012

Реден број на прилогот: 74

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по општество			
2.	Код	307 МО			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Камчевска проф. д-р Леонора Јегени проф. д-р Аднан Кахил			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентот/ката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да стекне теоретски и практични знаења и вештини од областа; • да ги познава предметот, целите, структурата и концепцијата на дисциплината; • да го познава значењето на дисциплината во системот на развојот на личноста и да развива постапки за поттикнување одредени аспекти и надминување бариери; • да ги познава, да ги разбира и да ги користи наставните планови и програми за одделенска настава по наставниот предмет Општество; • да ги познава, да ги разбира и да ги вреднува целите на наставата по општество; • да се оспособи за дефинирање образовни, воспитни и функционални цели во согласност со наставните содржини и возрастните особености на учениците; • да ги познава и да ги разбира содржинските особености на наставата по општество; • да познава, да разбира и да користи методски постапки за воведување на поимите за време; • да се оспособи за интердисциплинарно поврзување на содржините; • да ги познава материјалните ресурси потребни за реализација на наставата по општество; • да ги познава учебникот и неговата функција во наставата по општество; • да ја разбира важноста од партиципација на ученикот во наставата по општество; • да познава различни видови активности според специфичните домени на развој на ученикот; • да се оспособи за креирање активности за ученикот; • да ги познава и да ги разбира содржинските и дидактичко-методските особености на наставата по општество; • да се оспособи за остварување поттикнувачко расположение за учење; • да се оспособи за самоподготвување, планирање и реализирање наставни часови по општество; • да се оспособи за интердисциплинарно поврзување на содржините; • да се оспособи за управување и планирање на времето; • да познава, да разбира и да употребува различни методи во наставата по општество; • да се оспособи приспособено да употребува различни форми на наставна работа; • да познава, да разбира и да употребува различни медиуми; • да се оспособи за организирање активно и самостојно учење, подготвување на учениците за ефикасно учење; • да се оспособи за дизајнирање и развивање ефикасни стратегии за наставна работа; • да се оспособи за приспособена употреба на различни објекти за изведување на наставата по општество; • да се оспособи за приспособена употреба на различни современи наставни системи во наставата по општество; • да ја познава и да ја разбира теренската настава; • да се оспособи за организирање самостојна работа на учениците, дополнителна и додатна настава според 				

	<p>можностите и способностите на учениците;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да се оспособи за проверка и оценка на знаењето и постигнувањата на учениците, како и за формирање повратни информации; • да се оспособи за професионално комуницирање, соработка и тимска работа; • да се поттикнува на самостојност, критичност и самокритичност и самооценување. 			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> Одредување на методиката на наставата по општество (дефинирање, цели, структура) Значењето на наставата по општество за развојот на личноста на ученикот <ol style="list-style-type: none"> Значењето на наставата по општество за интелектуалниот развој на ученикот Значењето на наставата по општество за социоемоционалниот и за моралниот развој на ученикот Значењето на наставата по општество за естетскиот развој на ученикот Еколошко воспитание Сообраќајно воспитание Разбирање на идејата за инклузија, разновидност, диверзитет; Развој на потенцијалот на секое дете ставата по општество во одделенската настава <ol style="list-style-type: none"> Наставни планови и програми за наставните предмети во рамките на наставата по општество Структурни компоненти на наставните програми (дефинирање и конкретизација на наставните цели) Содржинска поставеност на наставата по општество Потреба од флексибилни курикулуми и индивидуални образовни планови; Материјални и човечки ресурси потребни за реализација на наставата по општество <ol style="list-style-type: none"> Каков наставник сакаме да создадеме, воспоставување алијанси, вмрежување, размена на експертиза и знаење Учебникот и неговата функција во наставата по општество Процесирање на наставата по општество <ol style="list-style-type: none"> Партиципација на ученикот во наставата по општество <ol style="list-style-type: none"> Соработка и интеракција меѓу учениците во инклузивна училишница Видови активности на учениците Поттикнување на мотивацијата на учениците Оспособување на ученикот за активна настава по општество Планирање и процесирање на наставни часови по општество <ol style="list-style-type: none"> Структура на наставниот час по општество Определување цели на наставниот час Правила и упатства за осмислување можни сценарија за наставни часови Подготовка на наставникот за наставен час по општество Евалуација на наставни часови Избор, примена и корелација на наставни методи во наставата по општество Извори на знаења во наставата по општество Форми на наставна работа по општество Примена на современи наставни системи во наставата по природни науки <ol style="list-style-type: none"> Осврт на различните пристапи и стилови во процесите на учество и учење во наставата од природонаучното и општественото подрачје Откривање на начини на пренесување на знаењето до секое дете (индивидуални пристапи) Вреднување на постигнувањата на учениците во наставата по природни науки <ol style="list-style-type: none"> Избор и примена на соодветни постапки, техники и инструменти за бележење на постигнувањата на учениците. Индикатори на инклузија (оценка на групата, паралелката и нивото на инклузија на училиштето) 			
12.	<p>Методи на учење: предавања, вежби, методски хоспитации во основни училишта, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.</p>			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа		
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа

		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (два теста од 35 бода или завршен испит до 70 бода)		70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода		
	17.3.	Активност и учество		10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност и активност на предавања и на вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
	Литература					
		Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.		1.	Камчевска, Б.	Методика на наставата од природонаучното и општественото подрачје	Педагошки факултет, Скопје	2016
		2.	Zan, I.D.	Metodika nastave prirode i drustva	Školska knjiga	2005
		3.	Murati, M.	Metodika e mësimittënatyrës dhe shoqërise	Педагошки факултет, Скопје	1999
		4.	Jegeni, L.	Metodika e punas educative arsimorenganaturës dhe shoqërise	Приватно издание	2015
22.2.		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Колонцовски, Б.	Ученикот во наставата по природа	Педагошки факултет, Битола	2001
		2.	Колонцовски, Б.	Детето истражувач на природата, Битола	Педагошки факултет, Битола	2001
		3.	Pletenac, V.	Osnove metodike nastave prirode i društva	Školska knjiga	1991
		4.	Јегени, Л.	Улогата на прашањата на воспитаникот во создавањето на природата и општеството	Виста принт	2012

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ЧЕТВРТА ГОДИНА, СЕДМИ СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 75

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на статистиката			
2.	Код	ИО7 ОС			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Слаѓана Јакович			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по предметот Математика 1.			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разбирање на улогата на статистиката во современиот живот и во воспитно-образовниот процес; - Изградба на позитивен однос кон статистиката и доживување на статистиката како креативна, корисна и занимлива дејност; - Развој на синтетичко, аналитичко, креативно и критичко мислење; - Примена на индуктивното и дедуктивното заклучување; - Познавање и разбирање на фундаменталните статистички поими, постапки и методи; - Претставување податоци со помош на табели и графикони; - Споредување различни репрезентации на истите статистички податоци, процена, избор и примена на најсоодветно претставување во конкретна задача/проект; - Анализа и евалуација на статистички податоци; - Откривање, користење и интерпретација на мерите на централна тенденција; - Употреба на интерпретација на стандардната девијација и нормалната распределба во конкретна задача/проект; - Собирање податоци користејќи набљудувања, анкети и експерименти; - Формулирање прашања и собирање податоци за заедничка карактеристика на две популации или различни карактеристики во една популација; - Продлабочено разбирање на резултатите од учењето, целите, содржините и стандардите за оценување од областа Работа со податоци во деветгодишното основно образование; - Конструкција и анализа на проблеми од областа Работа со податоци, користење стратегии за нивно решавање и процена на целите постигнати со нивно решавање. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во статистика, историски преглед; 2. Поим за варијабла, видови варијабли, нивоа на мерење; 3. Методи на избор на примерок; 4. Вовед во експериментален дизајн: набљудување, експеримент, анкетирање; 5. Статистички графикони и табели: столбести дијаграми, пиктографи, кружни графикони, линиски графикони, точкести графикони; 6. Хистограми и распределби на зачестеност; 7. Мери на централна тенденција: мода, медијана, средна вредност (просек); 8. Мери на варијација: варијанса и стандардна девијација; 9. Работа со податоци во предучилишниот период и во основното образование. 				
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, учење по пат на решавање проблеми, учење со користење ИКТ, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава		30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски),		15 часа

			семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		0 часа	
		16.2.	Самостојни задачи		30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи		15 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		30 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		60 бода (самостојни задачи)		
	17.3.	Активност и учество		10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: редовност и активно учество во наставата (освоени најмалку 5 бода од активност и учество). Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50 % од бодовите за индивидуалната работа (самостојните задачи).			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски англиски (прозорец на мобилност)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Николовски, Т.	Избрани поглавја од Основи на статистиката во психологијата	Филозофски факултет, УКИМ	2001
	2.	Јакимовиќ, С.	Основи на дескриптивната статистика (интерна скрипта)	Приватно издание	2023	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Митевска, Ј. и група автори	Математика за IV година на реформираното гимназиско образование	Просветно дело	2009
	2.	Различни автори	Избрани поглавја од учебници по математика за основното образование	Министерство за образование и наука на РС Македонија	2007-	

Реден број на прилогот: 76

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна работилница по јазично изразување (македонски јазик)			
2.	Код	ИО7 КРЈ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	доц. д-р Анита Штерјоска-Митреска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот сеосоособува: - да организира креативни работилници по јазично изразување во одделенската настава за поттикнување на: литературното творештво кај учениците; креативното интегрирано изразување; интерпретативни и креативни дискурси (изразно читање, прераскажување; раскажување, известување, рецитирање; беседење (говорење); сценски говор и изведба); - да креира дидактички материјали за развој на јазичното изразување кај децата од училишна возраст; - да врши критичка анализа и проценка на дидактичката вредност на дидактичките материјали за јазично изразување во одделенската настава.				
11.	Содржина на предметната програма: Креативност (поим за креативност, креативен процес, продукт, креативна средина); Содржина и структура на креативната работилница; Интерпретативни и креативни дискурси; Креативни пристапи за збогатување на речникот на учениците; Креативно пишување (Поим и видови; Компоненти на писменоста; Компоненти на пишувањето; Процес на пишување – од идеја до реализација); Работилници за креативно творештво на учениците (поезија, проза, стрип (поим, структура, содржина, работилници за креирање стрип)); Развивање на фантазијата на учениците преку креација/илустрирање на приказна, раскажување по серија слики, примена на умствени мапи и сл.; Новинарски написи (основи поими за новинарските форми и нивната структура; јазично-стилски карактеристики на новинарските написи; пишување новинарски прилог; училиштен весник; детски печат; Драмско говорење (драмски лик, монолог, дијалог, креативно изразување преку говор и тело, креативен простор за драмско изразување); Дизајн на дидактички материјали за креативно изразување; Утврдување на дидактичката вредност на дидактичките материјали за јазично изразување во одделенската настава; Креирање на креативен холистички воспитно-образовен концепт.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, работа на проекти, презентации, работилници, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава		30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		15 часа
		16.2.	Самостојни задачи		15 часа

		16.3.	Домашно учење – задачи		15 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода		
	17.3.	Активност и учество		10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: редовност и активност на предавања и на вежби. Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 бода од предвидените активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Петковска Б., Штерјоска-Митреска, А.	Говориме и пишуваме – прирачник по јазична писменост од I до V одделение	Просветно дело	2015
		2.	Блатник, А.	Пишување кратки раскази	Икона	2015
		3.	Шипка, М.	Култура говора (преведени теми на македонски јазик според Програмата)	Прометеј	2009
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jelena S.	Jezičke igre u govornom razvoju	Креативни центар	2021
		2.	Петковска, Б.	Методика на креативната настава по предметот Македонски јазик во нижите одделенија на основното училиште	МАГОР	2008
3.		Slavica M.	Podsticanje kreativnosti u školi	IPI Beograd	2006	
	4.	Cvetković-Lay, J., Pečjak V.	Možes i drukčije: priručnik s vježbama za poticanje kreativnog mišljenja	Alinea	2004	

Реден број на прилогот: 77

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна работилница по јазично изразување (албански јазик)			
2.	Код	ИО7 КРЈ			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Љуљзим Адеми			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Познава, разбира и разликува воспитно-образовни и функционални цели во реализирањето на дејноста на воспитно-образовната/културно-образовната установа; - Умее да избира и да користи содржини и активности за поттикнување на креативноста, на позитивни чувства кон уметничкото творештво и кон естетското вреднување; - Ги познава и ги разбира стандардите за рано учење и развој на децата од раната детска и предучилишна возраст ги познава и ги разбира законитостите на воспитанието и на образованието во периодот на раниот детски развој; - Умее да врши избор на воспитно-образовни стратегии и методски постапки соодветни на индивидуалните потреби на децата/учениците. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Јазикот во стандардите за ран детски развој; Стандардите за јазик од областа на комуникацијата на детето со другите луѓе; Организирање креативни работилници за: 1. Слушање и разбирање на говорен јазик, 2. Зборување за себеси и комуницирање со другите, 3. Збогатување на детскиот речник; Пристапи за поттикнување на интересот на детето кон печатените материјали; Организирање креативни работилници за: структурата и користењето на илустративните печатени материјали (препознавање омилена книга по сликите и симболите на корицата; осознавање на концептот на сликовницата: автор/содржина/илустрации); активности со користење различни детски изданија (детски енциклопедии, книга со приказни, бајки и сл.); Активности за кратко раскажување по серии слики; Елементи од предбукварскиот период: 1. Говорно и ликовно изразување на децата (цртај и раскажи), 2. Вежби за изговарање гласови и запознавање со изгледот на некои букви; Креативни работилници за оживеани букви.</p>				
12.	Методи на учење: аналитичко-синтетички, метод на повторување, хевристички разговор, истражувачки метод, креативен метод и метод на проблемско излагање, повеќе соодветни техники за: говорење, читање и пишување.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	30 бола		

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	60 бода			
	17.3.	Активност и учество	10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Присуство од 70 % на предавања и вежби, положени двата колоквиуми.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јубани, А., Хоти, И., Гјокутај, М.	Mësimdhënia e gjuhës shqipe përmes veprimtarive krijuese dhe ndërvepruese	Роланд А. Чако	2013
		2.	Хоџа Цекани, Е.	Libri i mësuësës së arsimit arashkollor (për grupet I, II dhe III)	Полис	2010
		3.	Селмани, Л., Зиси, А.	Konceptimi dhe organizimi i veprimtarisë mësimore-edukative në arsimin parashkollor	ГЕЕР	2006
		22.2.	Дополнителна литература			
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Мусаи, Б.	Metodologji e mësimdhënies	ЦДЕ	2006	
	2.	Хоџа Цекани, Е.	Metodika sipas fushave të zhvillimit	Полис	2012	

Реден број на прилогот: 78

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна математичка работилница			
2.	Код	ИО7 КМР			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Весна Макашевска проф. д-р Методи Главче			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења за можностите за развој на креативните способности кај учениците, да се оспособуваат за креирање стимулативна средина за развој и поттикнување на креативните способности; да развијат вештини и способности за дизајнирање и примена на ефикасни и креативни техники и постапки во наставниот процес по математика; да се оспособат за избор и примена на различни стратегии за развој на креативните способности кај учениците во зависност од индивидуалните потреби за развој.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Можности за развој на креативноста кај учениците во одделенската настава - Креативен субјект – ученик и наставник поучувач - Креирање стимулативна средина за развој и поттикнување на креативните способности на учениците - Стратегии за развој на креативните способности на учениците: - Учење по пат на откривање <ul style="list-style-type: none"> - Проектни активности - Креативни логички игри - Учење по пат на решавање проблеми - Техники и стратегии на решавање на текстуалните задачи - Математика со размислување <ul style="list-style-type: none"> - Историјат на проект - Основни принципи - Модели и алатки за усвојување на математичките поими - Примена на стратегии и техники за работа во инклузивна средина 				
12.	Методи на учење: предавања, индивидуални и тимски разбирања, работилници, симулации, методи на работа во пар, методи на групни дискусии.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода		
	17.3.	Активност и учество		10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност и активност на предавања и наведби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	
		1.	Макашевска, В.	Методика на наставата по математика 2 (интерна скрипта)	Приватно издание	2020
		2.	Gllavçe, M.	Metodika e Mësimdhëniessë Matematikës2 (интерна скрипта)	Приватно издание	2016
		3.	Група автори	Математика низ игра	Фондација за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“	2016
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	
		1.	Ачовски, Д., Макашевска, В., Аврамоски, М.	Како да решам математичка задача	Просветно дело	2014
		2.	Малчески, Р., Малчески, А., Аневска, К.	Решавање на текстуални задачи	Сојуз на математичари на Македонија	2016
	3.	Малчески, Р., Главче, М., Аневска, К.	Математички надарените ученици во почетното образование	Приватно издание	2022	

Реден број на прилогот:79

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна работилница по природа и општество			
2.	Код	ИО7 КРПО			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Камчевска проф. д-р Леонора Јегени проф. д-р Аднан Кахил			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот/ката да се оспособи за: <ul style="list-style-type: none"> • познавање и разбирање на содржинските и дидактичко-методичките особености на воспитно-образовната работа по природа и општество; • остварување на поттикнувачко расположение за активна воспитно-образовна работа; • развивање способности за самоподготвување, планирање и реализирање навоспитно-образовната работа по природа и општество; • развивање вештини за дизајнирање и примена на ефикасни и креативни техники и постапки вовоспитно-образовната работа по природа и општество; • приспособена употреба на различни форми на воспитно-образовната работа; • интердисциплинарно поврзување на теми и содржини; • способност за управување и планирање на времето; • познавање и примена на соодветни постапки, техники и инструменти за бележење на постигнувањата на децата; • способност за комуницирање, соработка, тимска работа; • самостојност, критичност и самокритичност, самооценување. 				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Техники за примена на почетната метода браин сторминг во воспитно-образовната работа по природа и општество 2. Примена на кооперативни и други техники во воспитно-образовната работа по природа и општество <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Говорен синцир 2.2 Седење во круг 2.3 Вртелешка 2.4 Игри со улоги 2.5 Дебата за и против 3. Примена на техники за подобрување на концентрацијата во воспитно-образовната работа по природа и општество <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Активности за планирање 3.2. Патување во фантазијата 3.3. Игри со сетилата 3.4. Работилници на иднината 4. Постапки за развивање прашања во воспитно-образовната работа по природа и општество 5. Примена на техники за создавање на околината <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Истражувачки игри 5.2. Мапи на сложувалки 5.3. Карти со растенија и животни 5.4.Моделирање на набљудувањето како методска постапка 6. Техники за воведување на децата во просторна и временска ориентација 				

	6.1. Игри со календар 6.2. Игри со часовници 6.3. Игри со географски материјали 7. Креативна примена на филмови 8. Техники за организирање на учење со решавање проблеми во воспитно-образовната работа по природа и општество 9. Постапки за комбинирање на формите за работа во воспитно-образовната работа по природа и општество 10. Модели за систематизирање на вреднувањата на постигнувањата на децата во воспитно-образовната работа по природа и општество				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, методски хоспитации во училиште, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (два теста од 35 бода или завршен испит максимум до 70 бода)	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и на вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Mattes, W.	Nastavne metode (75 kompaktnih pregleda za nastavnike i učenike)	Naklada Ljeverak
		2.	Mattes, W.	Rutinski planirati-učinkovito poučavati	Naklada Ljeverak
3.	Камчевска, Б.	Методика на наставата од природонаучното и општественото подрачје	Педагошки факултет, Скопје		

			Murati, M.	Metodika e mësimittënaturës dhe shoqërise	Pedagoški fakultet	1999
22.2.	Дополнителна литература					
	Реден број	Автор	Наслов		Издавач	Година
	1.	Адамческа, С.	Активна настава		Легис	1996
	2.	Камчевска, Б.	Развој на програми и стратегии за автоиндивидуализација на децата		Приватно издание	2003
	3.	Јегени, Л.	Улогата на прашањата на воспитаникот во сознавањето на природата и општеството		Виста принт	2012

Реден број на прилогот: 80

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна музичка работилница			
2.	Код	ИО7 КМУР			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Владимир Талевски проф. д-р Аида Ислам доц. д-р Мујесер Илјази			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Усвојување знаења за развитокот на креативните потенцијали преку музичкото изразување и творештво; нивна практична примена во развитокот на детската креативност.				
11.	Содржина на предметната програма: Креативност – поим, компоненти, развиток. Методи за развиток на креативноста кај учениците: примена на визуелниот метод; примена на предмети за музичка илустрација; примена на детски музички инструменти во музичкото изразување; изработка на дел од ДМИ; ликовни илустрации на зададена творба; решавање на зададени музички задачи претставени музички и визуелно; анализа на музички проблемски ситуации во компјутерски детски игри; примена на музички активности во корелација со математика, јазик, предмети и појави во природата и околината.				
12.	Методи на учење: предавања, индивидуални и тимски разбирања, работилници, симулации, методи на работа во пар, методи на групни дискусии.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часанаставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	45 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	45 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување	до 50 бода		5 (пет) (F)	

	(бодови/оценка)	51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за двата практични колоквиуми (кои може да се заменат со бодови од устен испит што се администрира во испитна сесија пред завршниот испит).			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Townsend, S. A.	Introduction to Effective Music Teaching	Rowman&LittlefieldPublishers, Plymouth, UK
	2.	Minto, D.	Games, Ideasand Activities for Primary Music	Pearson, Longman, UK	2009
	3.	Радевски, Т., Радевска, Н.	Модели на креативна музичка настава	Ирнел	2005
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
1.		Братиќ, Т., Филиповиќ, Љ.	Музичка култура у разредној настави (приручник за студенте учителског факултета и факултета уметности)	Jagodina – Priština: Učiteljski fakultet u Jagodini – Fakultet umetnosti u Prištini	2001
2.	Радевски, Т., Радевска, Н.	Методски прирачник по музичко образование за учители за 3 и 4 одделение,	Ирнел	2001	
3.	Атанасова-Вукова, А.	Вокално развитие и воспитание на децата	Издателско-печатна база ЕЦНКФКС	1986	

Реден број на прилогот: 81

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Кукларство и сценографија			
2.	Код	ИО7 КС			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Маја Рауник Кирков проф. д-р Бурхан Ахмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - Стекнување знаења за значењето на куклите и симболичката игра во обезбедувањето и поттикнувањето на развојот во раната училишна возраст - Стекнување знаења за карактеристиките на куклените претстави - Стекнување способности за изработка на гињол-кукла и сценографија за куклена претстава - Стекнување способности за употреба на сценски говор и сценски движења - Реализација на куклена гињол-претстава 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Поим за кукларство - Карактеристики и изработка на гињол-кукла - Поим за сценографија во куклена претстава, видови и карактеристики - Видови текст, сценски говор и сценски движења во куклена претстава - Интегрирање на сите елементи во реализацијата на куклена претстава 				
12.	Методи на учење: предавања, индивидуални и тимски разбирања, работилници, симулации, методи на работа во пар, методи на групни дискусии.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	0 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	35 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	55 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	15 бода		
	17.3.	Активност и учество	30 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Присуство од 70 % на предавања и на вежби, освоени најмалку 50% од предвидените активности.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ордев, Д.	Материјали и техники во наставата по ликовно	Педагошки факултет, Скопје	2003
		2.	Blumenthal, E.	Puppetry a world history	Abrahams Library publication	2005
		3.	Покривка, В.	Дијете и сценска лутка	Школска књига	1985
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jenkins, J.P.	The magic of puppetry: A guide for those working with young children	New Jersey: Prentice-Hall Inc.	1980
		2.	Currell, D.	Learning with puppets	Biddles. Ward Lock Education	1980
	3.	Currell, D.	The complete book of puppet theatre	A & C Black Publishers Ltd	1976	

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ЧЕТВРТА ГОДИНА, ОСМИ СЕМЕСТАР

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 82

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на воспитната работа			
2.	Код	308 МВР			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно –институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/осмесеместар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Розалина Попова-Коскарова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат научни знаења, но и да градат ставови и вредности од општата педагогија како основа за изучување на другите педагошки дисциплини и да се оспособат стекнатите знаења да ги применат во извршувањето на својата идна професија – наставник.				
11.	Содржина на предметната програма: Педагогијата и нејзиниот предмет на проучување; Научното определување на педагогијата; Систем и содржина на педагошките дисциплини; Педагогијата во системот на науките; Развојот на педагошката мисла; Воспитанието и образованието низ историските епохи; Основни педагошки категории и поими; Фактори за развојот на личноста (биолошки, средински, активноста на личноста); Детерминантите во развојот на современата педагошка наука; Воспитно-образовната цел; Подрачја на педагошкото дејствување во процесот на развој на личноста (интелектуален аспект, работно-технички, физичко-здравствен, морален, естетски и емоционален); Стереотипите и предрасудите во образованието и можностите за нивно надминување; Општи карактеристики на воспитно-образовниот (училиштен) систем; Системот на образованието во РС Македонија; Странски, европски воспитно-образовни системи; Критика на школскиот систем во светски размери и појавата на алтернативни училишта.				
12.	Методи на учење: интерактивни методи – разговор, дискусија, дебати, презентации (усни, писмени), студии на случај, демонстрација, критички осврти, компарација, текст-анализа (анализа, синтеза, евалуација).				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	60 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часа	
17.	Начин на оценување усмено или писмено				
	17.1.	Тестови	2 (теста/колоквиуми) најмногу до 70 бода заедно		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	најмногу до 20 бода		
	17.3.	Активност и учество	најмногу до 10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	

		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За редовните студенти: редовност на предавања и доколку не се положат колоквиумите, се оди на завршен испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Попова-Коскарова, Р.	Вовед во педагогијата	Ка Ел Ес Соларис принт
	2.	Xheladin, М.	Pedagogjia e përgjithshme	Logs-A	
	3.				
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
1.		Попова-Коскарова, Р.	Општа педагогија	Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Скопје	
2.	Краја, М.	Pedagogjia	Mileniumiiri		
3.	Атанасоска, Т. Петрова Ѓорѓева, Е.	Општа педагогија	Педагошки факултет, Битола		

Реден број на прилогот: 83

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по македонски јазик 2			
2.	Код	308 ММЈ2			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Анита Штерјоска-Митреска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да развијат компетенции за: планирање, методско моделирање и реализација на наставата по Литература, Медиумска писменост и медиумска култура; да стекнат знаења и да развијат вештини за примена на нивоата и индикаторите на функционалното читање во наставата по предметот Македонски јазик; да развијат критички однос кон изборот на текстови и да се оспособат за диференцирано методско моделирање на наставата за интерпретација на разни видови литературно-уметнички текстови; да се оспособат да анализираат и да ја користат читанката како учебник по Македонски јазик; да се оспособат за интердисциплинарно поврзување на целите и содржините од областите Литература и Медиумска писменост и медиумска култура со цели и содржини од други предметни подрачја; да се оспособат за евалуација, селекција, дизајн и користење различни извори и дидактички материјали во функција на квалитетна настава по Литература и Медиумска култура; да развијат компетенции за следење и оценување на постигањата на учениците од подрачјата Литература и Медиумска култура.				
11.	Содржина на предметната програма: Функционално критичко читање; Задачи на наставата по читање и литература; Читањето во светлината на теоријата на информацијата; Видови читање; Избор на текстови за читање; Мотивирање на учениците за читање; Подготовка на наставникот за интерпретација на литературен текст; Интерпретација на литературен текст; Методски концепти за интерпретација на различни видови текстови; Методски фази; Изразно читање на текстот; Воочување на тематско-идејната основа; План на текстот; Ликовите во литературниот текст; Разгледување и утврдување на темата и идејата; Заклучок; Самостојна работа на учениците; Методски напомени за обработка на научно-популарен текст; Обработка на лирски песни; Обработка на драмски текст; Настава со решавање проблеми; Наставна обработка на лектира; Читанката како учебник во нижите одделенија; Медиумската писменост и медиумската култура на часот по Македонски јазик; Клучни поими и содржини од областа на Медиумската писменост и медиумската култура; Воочување, интерпретација, интеграција и евалуација на информации од различни извори; Видови медиуми; Евалуација, селекција, дизајн и користење различни извори и дидактички материјали во наставата по Литература и Медиумска писменост и медиумска култура; Читањето во дигитално опкружување; Дигиталните алатки во функција на критичкото читање; Интегрирани пристапи во наставата по Македонски јазик; Методски основи на оценувањето на функционалната писменост на учениците.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, работилници, симулации, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	

17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовност и активност на предавања, на вежби и на хоспитации (најмногу три отсуства). Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 бода од предвидените активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Петковска, Бл.	Методика на креативната настава по предметот Македонски јазик во нижите одделенија на основното училиште	МАГОР
		2008			
		2.	Штерјоска-Митреска А.	Функционалната писменост како концепција и стратегија на основното образование во Македонија	Repository of UKIM, Филозофски факултет, УКИМ
		2018			
		3.	МОН	Наставни планови и програми по македонски јазик за одделенска настава	МОН
	МОН				
	4.	МОН	Учебници и работни материјали за предметот Македонски јазик во одделенска настава	МОН	
	МОН				
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
Година					
1.		Китанов, Б., Китанова И.	Методика на наставата по македонски јазик во деветгодишно основно образование (од I до V одделение)	УГД, Штип	
2015					
2.		Лазаревска, С. Ангелеска, Н. (ур.)	Со читање и пишување до критичко мислење, прирачник	ФИООМ, Скопје	
2004					
3.	Маринковић, С.	Методика креативне наставе српског језика и књижевности	Kreativnicentar		
2003					
4.	Николић, М.	Методика наставе српског језика и књижевности	Заводзаучбенике и наставна средства		
1999					

Реден број на прилогот: 84

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по албански јазик 2			
2.	Код	308 MAJ2			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Лулзим Алиу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да развијат истражувачки однос кон јазичните појави и кон воспитно-образовната практика по НП Јазик; Да ја следат, да ја проверуваат и да ја оценуваат наставната практика; Да ги оценуваат и да се стремат да ги усовршуваат наставните програми по јазик, учебниците, стручната литература, дидактичките материјали и др., како и систематски да ги следат развојните процеси и тенденции на методиката на наставата по албански јазик како синтетичка наука. Студентите, исто така, треба да развијат истражувачки однос НП Изразување и творење; Да овладеат со методите за потребните форми на изразување и творење, за оценување на наставната практика по ова предметно подрачје и да развиваат стремеж кон негово подобрување и усовршување.				
11.	Содржина на предметната програма: Програмски барања; Методски упатства за разработка на содржини од областа на албанскиот јазик; Творечки пристап во наставата по јазик; Настава по граматика; Настава по правопис; Форми на правописни вежби; Наставни методи; Графички организатори, Цели и задачи на наставата по изразување и творење; Односот меѓу усното и писменото изразување; Основни методски барања за остварување програмски содржини; Форми на сврзано изразување.				
12.	Методи на учење: <ul style="list-style-type: none"> • Метод на објаснување (монолошки); • Метод на разговор (дијалошки); • Метод на анализа; • Метод на работа со текст; • Илустративно-демонстративен метод; • Метод на читање; • Метод на дискутирање; • Метод на креирање текст и др. 				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	до 70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	до 15 бода		
	17.3.	Активност и учество	до 15 бода		

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Положен испит по Методика на наставата по албански јазик 1.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Lulzim, A.	Metodika e mësimet të gjuhës shqipe në ciklin e ulët të arsimit fillor	Focus print	2012
		2.				
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mustafa, A.	Didaktika e gjuhës shqipe dhe e leximit letra	Logos A	2002
		2.	Gjokutaj, M.	Didaktika e gjuhës shqipe, ë	Libri universitar	2009
3.						

Реден број на прилогот: 85

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по турски јазик 2			
2.	Код	308 MTJ2			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Хулија Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да развијат компетенции за: планирање, методско моделирање и реализација на наставата по Литература, Медиумска писменост и медиумска култура; да стекнат знаења и да развијат вештини за примена на нивоата и индикаторите на функционалното читање во наставата по предметот Турски јазик; да развијат критички однос кон изборот на текстови и да се оспособат за диференцирано методско моделирање на наставата за интерпретација на разни видови литературно-уметнички текстови; да се оспособат да анализираат и да ја користат читанката како учебник по турски јазик; да се оспособат за интердисциплинарно поврзување на целите и содржините од областите Литература и Медиумска писменост и медиумска култура со цели и содржини од други предметни подрачја; да се оспособат за евалуација, селекција, дизајн и користење различни извори и дидактички материјали во функција на квалитетна настава по Литература и Медиумска култура; да развијат компетенции за следење и оценување на постигањата на учениците од подрачјата Литература и Медиумска култура.				
11.	Содржина на предметната програма: Функционално критичко читање; Задачи на наставата по читање и литература; Читањето во светлината на теоријата на информацијата; Видови читање; Избор на текстови за читање; Мотивирање на учениците за читање; Подготовка на наставникот за интерпретација на литературен текст; Интерпретација на литературен текст; Методски концепти за интерпретација на различни видови текстови; Методски фази; Изразно читање на текстот; Воочување на тематско-идејната основа; План на текстот; Ликовите во литературниот текст; Разгледување и утврдување на темата и идејата; Заклучок; Самостојна работа на учениците; Методски напомени за обработка на научно-популарен текст; Обработка на лирски песни; Обработка на драмски текст; Настава со решавање проблеми; Наставна обработка на лектира; Читанката како учебник во нижите одделенија; Медиумската писменост и медиумската култура на часот по Турски јазик; Клучни поими и содржини од областа на Медиумската писменост и медиумската култура; Воочување, интерпретација, интеграција и евалуација на информации од различни извори; Видови медиуми; Евалуација, селекција, дизајн и користење различни извори и дидактички материјали во наставата по Литература и Медиумска писменост и медиумска култура; Читањето во дигитално опкружување; Дигиталните алатки во функција на критичкото читање; Интегрирани пристапи во наставата по Турски јазик; Методски основи на оценувањето на функционалната писменост на учениците.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, работилници, симулации, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања– теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	

		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	70 бода			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода			
	17.3.	Активност и учество	10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: редовност и активност на предавања, на вежби и на хоспитации (најмногу три отсуства). Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 бода од предвидените активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	AYDINAhmet NUHOĞLU MURAT Mualla ÖZSOY Tamer	Türkçe Öğretiminde Materyal Tasarımı	Nobel Akademik Yayıncılık	2014
		2.	YALIN İbrahim Halil	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme	Nobel Akademik Yayıncılık	2016
		3.	CEMİLOĞLU Mustafa	Türkçe Öğretimi	Alfa Yayınevi	2017
	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	KAVCAR Cahit SEVER Sedat OĞUZKAN Ferhan	Türkçe Öğretimi Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin	Engin Yayınevi	2003
		2.	DEMİREL Özcan	Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin Türkçe Öğretimi	Pegem Akademik Yayıncılık	2007
3.		SEVER Sedat KAYA Zekeriya ASLAN Canan	Etkinliklerle Türkçe Öğretimi	Tudem Yayıncılık	2015	

Реден број на прилогот: 86

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на наставата по математика 2			
2.	Код	308 MM2			
3.	Студиска програма	Одделенска настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Весна Макашевска проф. д-р Методи Главче			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се стекнат со знаења за современите модели и стратегии во методиката на наставата по математика, вклучувајќи ја и математиката со размислување; да се запознаат и да применуваат различни методски постапки за воведување на природните броеви и аритметичките операции со нив; да познаваат, да разбираат и да применуваат различни постапки за воведување на 2Д и на 3Д-формите; да познаваат, да разбираат и да применуваат различни постапки за воведување поими од мерење и проценување на величините; да познаваат, да разбираат и да применуваат различни методи, постапки и начини на собирање, обработка, средување и претставување податоци; да се оспособат да прават избор и да применуваат различни методски постапки во зависност од индивидуалните образовни потреби на учениците; да се оспособат за создавање инклузивна средина за учење математика со примена на различни стратегии, техники и ресурси за учење.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Методиски постапки во воведување на множествата - Методиски постапки во воведување на природните броеви - Методиски постапки во воведување на релациите - Методиски постапки во воведување на дробките - Методиски постапки во воведување на 2Д и на 3Д-формите - Методиски постапки во воведување на мерењето и мерните единици - Методиски постапки во воведување на собирање, обработка, средување и претставување на податоците - Методски модели и стратегии на математиката со размислување - Ресурси за совладување конкретни математички содржини; - Практична примена на стратегиите и техниките за работа во инклузивна средина (методски хоспитации на студентите) 				
12.	Методи на учење: предавања, индивидуални и тимски разбирања, работилници, симулации, методи на работа во пар, методи на групни дискусии.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на	16.1.	Проектни задачи	15 часа	

	активности	16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност и активност на предавања и на вежби.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач Година
		1.	Макашевска, В.	Методика на наставата по математика 2 (интерна скрипта)	Приватно издание 2020
		2.	Gllavçe, M.	Metodika e Mësimdhënies së Matematikës 2 (интерна скрипта)	Приватно издание 2016
		3.	Главче, М., Аневска, К., Малчески, Р.	Практикум по методика на наставата по математика од прво до петто одделение	Приватно издание 2022
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач Година
		1.	Род, Ц., Кнапмилер, М.Е., Туре, М.	Математика со размислување во почетните одделенија	БРО, Скопје 2009
		2.	Биро за развој на образованието	Наставни програми по математика	БРО, Скопје 2021/2022
	3.	Малчески, Р., Главче, М., Аневска, К.	Математички надарените ученици во почетното образование	Приватно издание 2022	